

FEJÉR

KOMÁROM-ESZTERGOM

VESZPRÉM

REGIO REGIA

A KÖZÉP-DUNANTÚL ÉRTÉKTEREMTŐINEK MAGAZINJA

Juhász Tamás,
ügyvezető igazgató, Transintertop Kft.

Gazdanapok
Bábolnán

Beloianisz
70 éves

Nagyberuházások
Veszprém

GÁLAMŰSOR

*az erdélyi
gyerekekért*

Az Alapítvány Tatabánya Tánc kultúrájáért és a Bányász Táncgyűttes bemutatja

Déva Gála XVIII.

2021. november 28. 18 óra - Jászai Mari Színház, Népház

Fellépők:

Vásáry Tamás Kossuth díjas - Szirtes Edina "Mókus" énekes
Szalóky Ágnes népdalénekes - Falusi Mariann és Lang Györgyi PA-DÖ-DÖ
Sára Család Gyimesből - Rákász Gergely orgonaművész
Tatabányai Szimfonikus Zenekar Román Géza vezetésével
Dűvő Zenekar és a Bányász Táncgyűttes

Rendező: Emmer Róbert

Védnök:

Szűcsné Posztovics Ilona

Tatabánya Megyei Jogú Város Polgármestere

Díszvendég:

Böjte Csaba

Az otthon alapítója

Jegyek ára: 3 000 Ft

Jegyek válthatóak a Jászai Mari Színház, Népház jegypénztárában; A Vértess Agorája jegypénztárában;

Pintér Máriánál +36 30/ 202 5113 és Izsó Máriánál +36 30/428 2885

Ki ne ismerné Magyarországon ezt a márkanévet?

50. születésnapját ünnepli a Gyermelyi

Fél évszázad nagy idő, nemcsak egy ember, de egy cég életében is. A Gyermelyi tésztagyár idén ünnepli 50. születésnapját, miután 1971 szeptemberében kezdődött meg a termelés, és mára Magyarország piacvezető tésztagyártójának, legnagyobb tojástermelőjének és malomipari szereplőjének számít.

– Az első évben 4280 tonna tésztát értékesített a gyár, vagyis 50 év alatt mára megtízszereztük az eladást – emelte ki beszédében a Gyermelyi Zrt. elnök-igazgatója, **Tóth Béla**. – A tészta mellett lisztet és tojást is értékesítünk. Az utóbbi évtizedben cégünk dinamikusán fejlődött, amiben nagy szerepet játszottak az uniós és hazai forrásból kapott állami támogatások. A tervek szerint jövő tavasszal adjuk át a Gyermelyi Zrt. harmadik malomkomplexumát, mely 5,5 milliárd forintot beruházásból valósul majd meg.

– A mai jubileumi ünnepség apropója egy igazi magyar sikertörténet – mondta köszöntőjében **dr. Nagy István** agrárminiszter. – Agrárminiszterként felemelő érzés, hogy ilyen emberekre, ilyen cégekre támaszkodhatok munkám során. Mert nagyra értékeljük a magyar vállalkozások azon körének teljesítményét, amelyek évről évre a folyamatos fejlesztésben, a mennyiség mellett a minőség növelésében látják a jövőjüket. Az elmúlt 10 évben 35 milliárd forintot fordított beruházásokra a Gyermelyi Zrt. Az, hogy a cég ma már Magyarország piacvezető tésztagyártójának számít, az elmúlt 50 év építkezésének gyümölcse. Nincs hazánkban olyan ember, aki ne ismerné ezt a márkanévet, mely a természetes, jó minőségű és ellenőrzött, megbízható magyar élelmiszer nemzetközi szinonimája.

– Ahogyan Illyés Gyula fogalmazta meg egyszer: „Magyarnak lenni nem származás, hanem vállalkás dolga.” – Külön becsülendő a Gyermelyi hozzáállása abban, hogy nem csak a fogyasztók részéről várja el a magyar termékek választá-

sának vállalását, hanem teljes működése során törekszik a hazai forrásból való beszerzésekre. Példamutató az a zárt, kontrollált alapanyag-beszerzési integráció, amely több, mint 200 búzatermelő partnerén keresztül, több ezer magyar családnak nyújt biztos hátteret – zárta gondolatait Nagy István.

A svájci Bühler AG Tésztaipari üzletágának régiós vezetője, **Horst Galli** elmondta: évtizedek óta társaságunk szállítjuk a Gyermelyi Zrt.-nek a gyártási technológiát, és a tervek szerint ez a jövő tavaszra elkészülő, napi 300 tonna kapacitású harmadik malom esetében is így lesz.

Az agrárminiszter mellett **dr. Völner Pál** országgyűlési képviselő is kiemelte, hogy a Gyermelyi a pandémia idején is helyt állt. „A pánikvásárlások időszakában a cég hiánytalanul ki tudta szolgálni a fogyasztókat” – tette hozzá. Azt is hangsúlyozta, mekkora jelentősége van annak, hogy meg tudták őrizni termelési kultúrájukat, mely a mostani sikerek záloga.

Pekó László, a Co-op Hungary Zrt. igazgatósági elnöke kihangsúlyozta, a Coop és a Gyermelyi közötti kapcsolat is lassan 50 évre nyúlik vissza. „A Gyermelyi Zrt. a minőség, a környezettudatosság, a gazdák támogatásának jó példája” – tette hozzá.

Pósfai Csaba, a Gyermelyi Zrt. tésztagyárának igazgatója elmondta: a legmodernebb csúcstechnológiával rendelkező, teljesen

automatizált üzemben ma már 118 ember dolgozik három műszakban. Két csarnokban összesen 6 gyártósor működik, melyekkel egy óra alatt 13,5 tonna terméket tudnak gyártani. A 13 csomagoló sor közül négyben visszazárható blokkcsakos terméket állítanak elő, melyek iránt egyre nagyobb a kereslet. Jelenleg 339 tészta cikket gyártanak, idén több mint 25 újat vezettek be. Utóbbiak közül kiemelte a teljes kiőrlésű durum búzából készült termékkört, illetve a Gyermelyi 2 tojásos durumcsaládot. A termékfejlesztéseknek köszönhetően olyan piaci szegmensekben vált versenyképes szereplővé a Gyermelyi, amelyben korábban főként olasz gyártók voltak jelen.

Káhn Norbert, a Gyermelyi Zrt. kereskedelmi igazgatója beszámolt arról, hogy az értékesítés a pénzügyi válság óta folyamatosan növekszik. A tavalyi év kiugró eredményt hozott, amiben a szerves növekedés mellett szerepet játszottak a koronavírus-járvány okozta pánikvásárlások hatásai is. 2015-ről 2020-ra meg tudták háromszorozni az exportértékesítést. A jelenleg zömében európai országokba, ezen belül is főként uniós tagállamokba irányuló kivitelét a jövőben dinamikusán növelni kívánja a cég, hiszen hazánkban már korlátozottak a piaci bővülés lehetőségei.

VEÉR KÁROLY
FOTÓ: MAZÁN TIBOR

Regio Regia

A Közép-Dunántúl értéktérítőinek magazinja

XXI. évfolyam 151. szám

<http://www.regioregia.hu>**Kiadja:**

Regio Regia Nonprofit Kft.
2800 Tatabánya, Táncsics u. 51.
info@regioregia.hu
Telefon/Fax: 34/310-971

Felelős kiadó: Cseh Teréz, ügyvezető igazgató**Főszerkesztő:** Veér Károly**Munkatársak:**

Csathó Barna, Cseh Teréz, Dévényi Zsóka,
Dr. Göde Andrea, Herendi Judit, Horváth Tímea,
Kiss T. József, Mazán Tibor, Mórocz Károly,
M. Tóth Sándor, Nagy Péter, Réz Napsugár,
Süle Ádám, Taizs Gergő, Tárnay Olivér

Szerkesztőségi asszisztens:

Dr. Révészné Dévényi Zsóka

Fotó: Kiss T. József, Mazán Tibor, Raáb Zoltán,
Szabó János

Címlapfotó: Mazán Tibor**Nyomdai előkészítés:**

KEM-Bridge Net, Tatabánya

Tördelőszerkesztő: Veér Zoltán**Nyomda:**

Pauker Nyomda
1047 Budapest, Baross utca 11-15.
www.pauker.hu

A lapban megjelent hirdetések és PR-cikkek
tartalmáért a szerkesztőség nem vállal felelősséget!
HU-ISSN: 1785-7074

E havi interjúinkból ajánljuk:**Transintertop – ahol számít az ember****8. oldal**

A Transintertop Kft. két és fél évtizednyi munkájának, sikereinek köszönhetően mára rangot és elismerést vívott ki magának a hazai és a nemzetközi közúti fuvarozás, a logisztika piacán. A kérdésre, hogyan lehet a családi vállalkozásból professzionális szervezetté válni, Selmeczi Attila tulajdonos-ügyvezető támogatása mellett Juhász Tamás, ügyvezető igazgató, Selmeczi Fruzsina, fejlesztési vezető és Lukács Renáta HR-vezető adja meg a válaszokat.

Kovács Ferenc, az út- és kapcsolatépítő**16. oldal**

Mindig történik valami a dinnyési Hagyományörzőben vagy épp Agádra érdemes átruccanni egy koncertre, fesztiválra. Az egyes események mögött mindig ott látom az önzetlen támogatókat. Olyan vállalkozók ők, akik anyagilag is támogatják egy-egy rendezvény létrejöttét, díjazását, vagy éppen a város kapcsolatait, presztízst erősítik, valami maradandó értéket teremtve, közösséget építve. Róluk, szól ez a sorozat.

Megújult a rácalmási Jankovich Kúria Wellnes Hotel******38. oldal**

Már az érkezés pillanatában megérinti a lelket az a vidéki nyugalom, amit a magas fák övezte kúria, a megújult hotel csodás látványa nyújt. Az épületbe lépve azonnal érzékelhető a letisztult, modern dizájn, érezhető a keleties hangulat, és mindezt tovább fokozza a japánkert, valamint a szálloda koreai étterme, mely különleges ízeivel, illataival teszi teljessé az élményt az ide érkezőknek.

Kossela Béla, az „Aranytrombitás”**48. oldal**

Mindig vidám, jó kedélyű embernek ismertem meg Kossela Béla bácsit, akinek neve egybeforrt a tatabányai könnyűzene II. világháború utáni történetével. Csodás trombitajátékára ma is emlékszem. Nagy beszélgetéseinkből kerekedett ki ez az interjú, melyet 1997. márciusában vettem papírra, és a Csértreg István szerkesztette Komárom-Esztergom megyei rock-legendák című könyvben jelent meg. Béla bácsi azóta már, 2007-től az égi zenekarban muzsikál...

T A R T A L O M**LAPINDÍTÓ**

50. születésnapját ünnepli a Gyermelyi.....3. oldal

Faludy György: 1956, te csillag (részlet).....5. oldal

A családsegítők életét könnyítik.....6. oldal

GAZDASÁG, VÁLLALKOZÁS

A Volánbusz folytatja a járműfialitást Fejér megyében 7. oldal

Transintertop – ahol számít az ember 8-9. oldal

Korunk kritikus termelési eszköze a humánerőforrás 10. oldal

Szakmai konferenciával avatták a TSZC-t 11. oldal

A karbon-semlegesség a magyar vállalatokat is érinti..... 12. oldal

Járványhelyzetben sem pihent az Extrém Park 13. oldal

Az elismerést Gutowski Róbert érdemelte ki.....14. oldal

„Világjárvány idején” 15. oldal

Kovács Ferenc, az út- és kapcsolatépítő 16-17. oldal

Turisztikai évadértékelő – Komárom 18-21. oldal

Ötven éves a CPS termelési rendszer 22. oldal

„Az Év Háza” látta vendégül az építészeket..... 23. oldal

Mérnöki díjátadó a tatai Esterházy Kastélyban 24-25. oldal

Faludy György: 1956, te csillag (részlet)

...ezerkilencszázötvenhat, nem emlék,
nem múlt vagy nékem, nem történelem,
de húsom-vérem, lényem egy darabja,
szívem, gerincem – kijöttél velem

az irgalmatlan mindenségbe, hol a
Semmi vize zubog a híd alatt
és korlát nincs sehol sem – életemnek
te adtál értelmet, vad álmokat

éjjelre és kedvet a szenvedéshez
s az örömhöz; te fogtál mindig kézen,
ha botladoztam; hányszor ihlettél meg,
s nem engedted, hogy kifulladás vénen; –

ezerkilencszázötvenhat, te csillag,
oly könnyű volt a nehéz út veled!
Nagyon soká sütöttél ősz hajamra,
ragyogj, ragyogj, ragyogj sírom felett.

T A R T A L O M

Vigyázzunk a kontárokkal!..... 26. oldal

ÖNKORMÁNYZAT

Felavatták az új bicskei piacot 27. oldal

A 70 éves Beloianisz négy generációja 28-29. oldal

Táton napelem-park kialakításában gondolkodnak 30. oldal

13 nagyberuházás Veszprémben 31. oldal

Végre újra Tökfesztivál Rácalmáson!..... 32-33. oldal

Incubátorház épül Tatán..... 34. oldal

Új évad indul a Rátonyi Róbert Színházban 36. oldal

KINCSKERESŐ

Emlék bélyegző a Nagy-Magyarország Parkról 37. oldal

Megújult a rácalmási Jankovich Kúria Wellnes Hotel**** ..38-39. oldal

Egy polihisztor dáma.....40-41. oldal

Volt egyszer egy Tilos kávéház.....42-44. oldal

Kiút a reménytelenségből 45. oldal

Felavatták a megújult Csillag Erődöt 46-47. oldal

Kossela Béla, az „Aranytrombitás” 48-50. oldal

Jó helyre került a Bridgestone ajándéka

A családsegítők életét könnyítik

A Bridgestone Tatabánya Termelő Kft., mint a Családbarát Munkahely címmel többször kitüntetett vállalat, évről-évre megszavaztatja munkatársaival, hogy melyik helyi családbarát szervezetet támogassák. 2021-ben a választás a Tatabányai Járási Egyesített Szociális Intézmények (TJ ESZI) Család- és Gyermekjóléti Központjára esett. Szeptemberben egy fagyasztós hűtőszekrényt, egy kerti pavilont, és kilenc laptopot adott át a szervezetnek Topolcsik Melinda ügyvezető igazgató.

– A fagyasztós hűtőszekrény – *köszönte meg az adományt Nagy-Dombóvári Márta szakmai vezető* – többek között a rendszeresen ott táborozó gyerekek étkeztetéséhez nyújt majd segítséget. A kerti pavilon a különböző programok, valamint az ügyfelekkel folytatott segítő beszélgetések lebonyolítására szolgál. A kilenc laptop a családok ügyeinek intézéséhez és a gyerekek fejlesztéséhez egyaránt hozzájárul.

– Ez egy óriási adomány – *folytatta Mecsei Ilona igazgató asszony* –. Mi szociális intézményként nagyon kis költségvetéssel dolgozunk. Nem csak az ellátottaknak, hanem a munkatársak komfortérzetének javítása érdekében is nagyon fontos ez az ajándék. Például eddig mindig használtat kaptunk. Óriási ez a Samsung hűtőszekrény, amit a kollégák be is laktak. Több célt is szolgál: a dolgozói alapélelmiszereken kívül nyári táborokat szervezünk, és azoknak az anyagait itt, a higiéniai szabályoknak megfelelően tudjuk majd tárolni.

– A másik óriási csoda, hogy egy nagyszerű udvari pihenőrészt kaptak a kollégák és a gyerekek, amit már tavasszal felállítottak, így a nyári tábor idején előszeretettel használták akár társasjátékokra, üdítőivásra vagy csak árnyékolásra. Különösen fontos szerepe van a laptopoknak a napi munkában, és ha felszabadul a régi, 1000 éves számítógép, azokat a gyerekek fogják tudni használni. Hálásan köszönjük.

– Már a Bridgestone alapítása óta – *mondta Topolcsik Melinda* – nagyon fontos számunkra a társadalom szolgálata. Nagyvállalként folyamatos növekedésre törekszünk, de emellett ugyanolyan fontos nekünk, hogy a gyár kapuin kívül is segítsünk. Pontosan ezért hoztuk létre a „Szavazz egy jó ügyért” mozgalmat. Nagy örömünkre szolgál munkatársaink lelkesedése, ahogy a kampányban részt vesznek. Meggyőződésünk, hogy a helyiek tudják legjobban megítélni, kinek van leginkább szüksége a segítségünkre.

– Örömmel jelentem be, hogy a szavazatok legnagyobb részét a tatabányai járási ESZI kapta, amihez tiszta szívből gratulálok. Nem magunktól találtuk ki, hogy mit adományozunk, hanem kikértük a véleményüket, mert fontos, hogy az igényeknek megfelelő támogatást tudjunk nyújtani. Így esett a választás a hűtőre, a kis pihenőre és a számítógépekre.

– Nagyon jó, hogy itt lehetek, és személyesen köszönhetem meg Mecsei Ilona igazgatónőnek, a szakmai vezetőnek, Nagy-Dombóvári Máriának és a csapatuknak – több mint 50 kollégájukról van szó –, amit a közösségért tesznek. Látom, hogy egészen biztosan jó helyre került az adományunk, és ezzel nagyon sok családnak tudunk, és ezáltal ők is tudnak segíteni.

VEÉR KÁROLY
FOTÓ: MAZÁN TIBOR

GAZDASÁG, VÁLLALKOZÁS

HÍREK, INFORMÁCIÓK A RÉGIÓ GAZDASÁGI ÉLETÉRŐL

„Nagyrá értékeljük a magyar vállalkozások azon körének teljesítményét, amelyek évről évre a folyamatos fejlesztésben, a mennyiség mellett a minőség növelésében látják a jövőjüket. Nincs hazánkban olyan ember, aki ne ismerné ezt a márkanevet, amely a természetes, jó minőségű és ellenőrzött, megbízható magyar élelmiszer nemzetközi szinonimája.”

NAGY ISTVÁN AGRÁRMINISZTER

A Volánbusz folytatja a járműfiatalítást Fejér megyében

Tovább fiatalodik Fejér megye járműállománya. Az elmúlt hetekben 21 darab MAN Lion's City GL A23 típusú csuklós autóbusz kezdte meg szolgálatát. A csuklós járművek annak a 204 darabos flottának a tagjai, amelynek megvásárlásáról még tavaly decemberben kötött megállapodást a Volánbusz Zrt. és a Volán Buszpark Kft. a nyertes ajánlatot benyújtó MAN Kamion és Busz Kereskedelmi Kft.-vel. Hamarosan 6 darab Credobus Inovell 12 típusú szóló busz is érkezik a megye útjaira a Kravtex Kft. jóvoltából.

Tatabánya

Immár egy éve működik a Tatabányai Szakképzési Centrum (TSZC), azonban tavaly ősszel a járvány miatt elmaradt az ilyenkor szokásos ünnepélyes átadó. Ezt pótolandó az intézmény szakmai konferenciára, és iskolalátogatásra hívta a társintézmények igazgatóit, tanárait, és a partner gazdasági társaságok vezetőit.

Cikkünk a 11. oldalon

Komárom

A határ menti elhelyezkedés, a jelentős átmenő forgalom, a történelmi múltban gyökeredző látványos attrakciók, a gyógyvíz, a turisztikai szolgáltatások gazdag tárháza mind-mind vonzó turisztikai célponttá teszik Komáromot.

Cikkünk a 18. oldalon

Lukács Renáta, HR-vezető

Juhász Tamás, ügyvezető igazgató

Greskó-Selmecei Fruzsina, fejlesztési vezető

A professzionalitás, a növekedés által generált szervezet-átalakítás megköveteli a változást

Transintertop – ahol számít az ember

A környei telephelyű Transintertop Kft. két és fél évtizednyi munkájának, sikereinek köszönhetően mára rangot és elismerést vívott ki magának a hazai és a nemzetközi közötti fuvarozás, a logisztika piacán. A növekedés és a generációváltás kihívásaira egy időben kellett választ adniuk. A kérdésre, hogyan lehet a családi vállalkozásból professzionális szervezetté válni úgy, hogy eközben a családi légkör is megmaradjon, Selmecei Attila tulajdonos-ügyvezető támogatása mellett már egy új, fiatal vezetés adta-adja meg a válaszokat: Juhász Tamás, ügyvezető igazgató, Greskó-Selmecei Fruzsina, fejlesztési vezető és Lukács Renáta HR-vezető.

– 2021 júliusától ügyvezetőként folytathatta a munkáját. Minek köszönheti az előléptetését?

Juhász Tamás: – A Transintertopnál a tendenciákat figyelve tudatosan készültünk egy gazdasági lassulásra, egy piaci szerkezetváltásra. A közúti áru fuvarozás húzó ágazata a hazai gazdaságnak. A szektorban dolgozók adják a magyar foglalkoztatottság 3%-át, a hazai GDP-nek pedig az 5%-át. Ugyanakkor a környezetvédelmi normák változása, az emberiség egészét érintő globális környezeti problémák, az elszabadult energiaárak, a kifogyóban lévő fosszilis energiahordozók jól mutatják, a közúti fuvarozás a mai formájában még középtávon sem képes fenntartható módon működni.

– A létjogosultsága megkérdőjelezhetetlen, a falvakba, kisvárosokba más módon nem lehet eljuttatni a szükséges árut. A kérdés ezért úgy vetődik fel: jó helyen van-e a nemzetközi, az egész kontinenseken átívelő áruszállítás az autópályákon, a közutakon. Paradigmaváltásról tehát nincs szó, az árut a jövőben is el kell juttatnunk a gyártótól a fogyasztóig. A hogyanra keressük a válaszokat.

– Megbízói oldalról a Transintertop-ot évek óta ismertem. Közel 20 év után 2018-ban ültem át ide, a szolgáltatói oldalra, logisztikusként kezdtem a cégnél. Ekkorra erősödött meg a raktárlogisztikai tevékenységük annyira, hogy

már önálló irányítást kapjon.

– Ezzel egy időben a generációváltás is aktuálissá vált, hiszen a tulajdonos, aki már három évtizede a szakmában van, huszonöt év munkáját fektette ebbe a cégbe, előbb-utóbb szeretne visszavonulni, megnyugtató módon átadni a stafétát.

– Mindemelllett a Covidból adódó fejlemények, és azok következményei is hatással voltak a szektorra, öntudatra ébresztette annak szereplőit. Egyértelművé vált, ha valaki nem tud komplex szolgáltatást nyújtani, az nem lesz képes talpon maradni. A sokat emlegetett több lábón állás, most megmutatta létjogosultságát. Közel ezer fuvarozó kisvállalkozó ment tönkre, kifejezetten az egy-két-háromautós kkv-k, mert a termelés teljes leállítására nem volt semmiféle válaszuk, alternatívájuk.

– Ezek a tényezők vetették fel a változtatás, az alkalmazkodás gondolatát a társaságnál. Merre induljunk, milyen irányba haladjunk, mi legyen a stratégiai jövőképünk? Egyszerre vált aktuálissá a vezetés-, a szemlélet- és a modellváltás a vállalatnál.

– Milyen irányt és stratégiát választottak?

Juhász Tamás: – Két fő célkitűzést fogalmaztunk meg. Alapvetésként deklaráltuk, hogy minden változás ellenére maradjon meg az a családi légkör, ami mindig is nagy értéke volt

vállalkozásunknak. Olyan cég kívánunk lenni a továbbiakban is, ahol számít az ember. Mi nem csak kollégák vagyunk, tényleg ez a második otthonunk. Hazajárunk a mi kis közösségünkbe. Ez a gondolkodásmód nem csak a dolgozóközpontságban mutatkozik meg, ugyan úgy ott van az ügyfélközpontságunkban is. A megbízóinkat tudatosan partnereinknek hívjuk, és ők is így tekintenek ránk, ami számunkra egy pozitív piaci visszajelzés, egyúttal megerősítés.

– A másik megfogalmazott célunk a szervezete-fejlesztés. A nagyvállalati kultúra – mert méretéből adódóan a Transintertop már ebbe a kategóriába tartozik –, kifejezetten igényli a rendszereket, a szabályozott folyamatokat. Kialakult egy új vezetői, szervezeti struktúra. Előbb csak papírra vetettük az elképzeléseinket, majd mindezt lépésről lépésre haladva ültettük át a gyakorlatba. A klasszikus, horizontális családi vállalkozást sikeresen alakítottuk át egy hierarchikus nagyvállalattá, mely így egy folyamatvezérelt irányítási modell mentén képes hatékonyan működni.

– Nagyon hosszú folyamat volt, rengeteg változással járt, az új struktúrához meg kellett találnunk a megfelelő embereket, el kellett fogadtatnunk a kollégáinkkal az új helyzetet, az új szerepeket. Hál' Istennek minimális személyi változás mellett sikerült mindezt végrehajta-

A „TIT TOP-modell”, mely csupán néhány hónapja gurult le gyártósorról.

A TIT Bistro nem csak a kamionosok kedvence, a finomságok a környéken élők is idecsábítják.

TRANSINTERTOP

nunk. Csupán néhány olyan kollégánk távozott, akik nem tudtak alkalmazkodni a változáshoz, vagy épp nem tudták magukévá tenni a kitűzött célokat. A családias légkör, a lojalitás jellemzi a céget, de ez utóbbi mindig kétirányú. Az itt dolgozók megtapasztalhatták, tudják, hogy nálunk ezek nem üres szavak, tartalom és érték áll mögöttük. Ugyanakkor változni, változtatni kell, mert ettől maradunk életképesek.

– Beleszületett a vállalkozásba. Mindig is úgy gondolta, hogy itt fog dolgozni?

Greskó-Selmeczi Fruzsina: – Soha semmiféle kényszert nem éreztünk, sem én, sem a húgom, Frida, hogy nekünk ezen a pályán kellene maradnunk, sőt minden támogatást megkaptunk, hogy megtaláljuk a saját utunkat. Ez alapvetően nem egy lányos szakma, így kezdetben mindketten más irányba képzeltük a jövőnket. A testvéremet a művészi pálya vonzotta, míg én a pszichológiával kacérkodtam.

– Aztán a sors úgy hozta, hogy mindketten elvégeztünk egy külföldi egyetem hazai intézménye angol nyelvű képzésén egy üzleti-gazdasági szakot. Elkezdtem meglátni a párhuzamot a tanultak és a saját cégünkben zajló folyamatok között, és ez rendkívüli módon inspirálni kezdett. Onnantól minden létező formában próbáltam kiaknázni az ebben rejlő lehetőségeket.

– A szakmai gyakorlat csak tovább növelte a kíváncsiságomat, az elszántságomat. Nagy ez a szervezet, rengeteg lehetőséget kínál, és sokféle tudást igényel, így végül én is megtaláltam benne a helyem, fejlesztési vezetőként. Frida szintén a cégünkben találta meg útját, jelenleg a legnagyobb ügyfeleink kiemelt kapcsolattartását végzi. Részt veszek a cégnél mindenben, ami új: új projektek, új gondolkodás, új folyamatok. Ugyanakkor fontosnak tartom ezzel összhangban figyelembe venni és megőrizni a szervezetben meglévő tudást és tapasztalatokat. Próbáljuk, próbálom ellesni, a mindennapjainkba beépíteni a multinacionális cégek tudását, professzionizmusát, ügyelve arra, hogy a szüleimtől kapott tulajdonosi szemléletet és

értékrendet mindig szem előtt tartsam.

– Mit takar az ön által említett komplex szolgáltatás, és hogyan képes ez biztosítani a stabilitást?

Juhász Tamás: – A szolgáltatásainkra nagy hatással volt a Covid: felgyorsította a folyamatokat, rákényszerített az alkalmazkodásra, az információtechnológia felhasználására. 3-5 év helyett mindössze 1-1,5 év alatt lezajlott ez a változás a piacon.

– Most láttuk csak igazán, milyen szükségszerű döntés volt a raktárlógisztikai lábunk megerősítése. Azzal, hogy a termelő vállalatok leállításra kényszerültek, ez a tevékenység felértékelődött. 120-130%-on pörögünk, hogy segíteni tudjunk a partnereinken. Ennek köszönhetően a Covid által okozott forgalomkiesést az áruszállításban sokszorosan tudta kompenzálni a raktárlógisztikai bázisunk.

– Megértettük az üzenetet, előre hoztuk a következő 2-3 évre tervezett ilyen irányú beruházásainkat. Már a célegyenesben vagyunk. Megvannak azok az alappilléreink, amelyek lehetővé teszik, hogy stabilan működjünk, hogy komplex szolgáltatást tudjunk nyújtani: közötti áru fuvarozást, raktározást, beleértve a tárolást, állagmegóvást, átcsomagolást, just-in-time kiszállítást, valamint a expedíciós feladatokat is. Ehhez a professzionális, komplex szolgáltatáshoz minden rendelkezésre áll a cégnél szervezeti, gondolkodásban, informatikában, infrastruktúrában.

– Milyen működési területen érthetők el a szolgáltatásaik?

Juhász Tamás: – A prémium irányaink a Ruhr-vidék, a Benelux államok, idehaza pedig az Észak-Dunántúl. A termelésleállások azonban megváltoztatták a vevői igényeket. A szükséges alapanyagot akár más irányból is, de be kellett szerezni. Így a „pókhálónk” sokszorosára növekedett. Ma már napi rendszerességgel szállítunk Ibériából, Dél-Olaszországból, a skandináv államokból vagy épp Lengyelországból.

Az innen érkező árut raktározzuk, megőrizzük az állagát, ha kell, átcsomagoljuk, majd egy időkapu rendszerben közvetlenül a gyártósorra szállítjuk. Az alapanyagot szállító autónkkal visszafelé már a partnerünk késztermékét hozzuk, és a raktárainkban kezeljük a korábban említett módon.

– A legnehezebb mindig a változást elfogadtatni. Mivel tudtak ezen segíteni?

Lukács Renáta: – Fél éve csatlakoztam a céghez, mint HR-vezető. Ez a lépés is azt mutatta, hogy a cég a jövőben még nagyobb figyelmet kíván erre a területre fordítani. A toborzás eddig is folyamatos részét képezte a HR-munkának, a kihívások azonban egyre csak nőnek. Kevés a szakember, és a gépjárművezető-képzés is folyamatos problémákkal küzd. Akadozik a megfelelő utánpótlás.

– A struktúraváltás, a növekedés ugyancsak megviseli a szervezeteket. El kell érni, hogy a dolgozók értsék, mi történik körülöttük, hogy mindez róluk szól, és csak akkor működik, ha közösek a céljaink. Fontos, hogy jól érezzék magukat a szervezetben, hogy tudják, annak építő részei. A sofőrnek továbbra is kell a figyelem, a törődés, hogy itthon tudjon tölteni pár napot két fuvar között, de ugyanígy elengedhetetlen az irodai dolgozóknál is, hogy megtalálják a helyüket az új struktúrában. Ehhez nélkülözhetetlen a kiváló belső kommunikáció, és a mindig nyitott ajtókkal működő HR.

– Nagy hangsúlyt fektetünk a képzésekre is. „TIT” Akadémiánk feladata a szervezetünkben eddig felhalmozott tudás rögzítése, egymásnak való átadása egy belső képzés formájában. Kiemelt szerep jut a vezetőképzésre is, hiszen a vezető az első kapocs a cég stratégiája és az operatív feladatokat végző munkatársak között.

– A legfőbb üzenetünk azonban mit sem változott, sőt már-már jelmondatáá érett: „Transintertop – ahol számít az ember”.

CSEH TERÉZ
FOTÓ: MAZÁN TIBOR

Információ a felnőttképzésről és a pályázatokról első kézből, az ITM-től

Korunk kritikus termelési eszköze a humánerőforrás

2021. szeptember 23-án, Székesfehérváron, a Gazdaság Háza adott otthont az Innovációs és Technológiai Minisztérium szakmai rendezvényének. A Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamarában megjelent vállalkozók a 2021-27-es uniós gazdaságfejlesztési ciklus pályázati forrásairól, a megújult Vállalkozói Információs Portálról, a vali.hu-ról, valamint az új felnőttképzési rendszerről tájékozódhattak. A téma szakértői, dr. Nagy Ádám, az Innovációs és Technológiai Minisztérium iparági stratégiáért és szabályozásért felelős terület helyettes államtitkára, valamint dr. Zsuffa Ákos, a Felnőttképzők Szövetségének elnöke foglalták össze a legfrissebb tudnivalókat.

Radetzky Jenő, az FMKIK elnöke köszöntőjében rámutatott, az egykori munkanélküliség, a tőkehiány, a pénztelenség ma már szerencsére a múlté. A gazdaságban a szűk keresztmetszetet immáron a humánerőforrás jelenti. Kevés a munkaerő. Nem csoda hát, hogy a szakképzés felértékelődött, illetve megnőtt a versenyképességet, hatékonyságot javító gazdaságfejlesztési programok szerepe. Szükség van jó megoldásokra ezeken a területeken. Az ITM elkötelezett a magyar vállalkozások segítésében, a kamara pedig kapocs kíván lenni ebben a folyamatban.

Dr. Nagy Ádám mindenekelőtt azt tartotta fontosnak kiemelni, hogy az elmúlt évek során a stratégiatervezés fontosabbá, hatékonyabbá, erősebbé vált. Az ITM Gazdaságstratégiáért és Szabályozásért Felelős Államtitkársága nem csupán egyetlen uniós ciklusban gondolkodik, ennél jóval messzebbre, 2030-ra, sőt 2050-re próbál előretekinteni, hosszú távon jövőt építeni.

- A következő ciklus vonatkozásában tíz, a magyar gazdaságpolitika jövőjét meghatározó pillért jelöltünk ki. A korábbi tapasztalatainkra támaszkodva ezekre a pillérekre építettük fel stratégiai programunkat, melynek célja, hogy a magyar emberek, a magyar vállalkozások egy boldogabb, hatékonyabb, termelékenyebb életet élhessenek – foglalta össze a szervezet munkájának, a megalkotott stratégiának a lényegét a helyettes államtitkár, majd ismertette a tíz pillért.

- 1. Az ütésállóság és a szuverenitás kulcsfontosságú. Ehhez vigyázni kell, és rendben kell tartani a pénzügyeinket. 2. A kiadás helyett inkább veszünk: erősítjük és védjük a hazait. 3. A munkát és a tudást adó multik bevonása, a járulékvadászok megadóztatása. 4. A magyar vállalkozások megerősítése, a kiemelt ágazatok támogatása: egészség- és élelmiszeripar, építésgazdaság, a technológiai fejlődésben élen járó iparágak. 5. Munka és tudás alapú társadalmat építünk. Aki szeretne és tud dolgozni, annak legyen erre lehetősége, kapja meg az ehhez szükséges magasabb szintű tudást. 6. Szeretnénk olcsó és tiszta Magyarországot. Ennek érdekében átalakítjuk a teljes hulladékgazdálkodási rendszert. Cél, hogy amit lehet, hasznosítsuk, létrejöjjön a körforgásos gazdaság. 7. Szeretnénk megteremteni annak a feltételeit, hogy az energiaellátás, az energiapiaci árak, az energiához kapcsolódó kötelezettségek úgy jelenjenek meg társadalmi szinten, mint lehetőségek, nem pedig úgy, mint kötelezettségek. 8. Az innováción és a tudáson alapuló rendszereket építünk. Követjük a legjobb nemzetközi példákat. 9. Át kell vezetni Magyarországot a digitális jólét világába. A termelékenységet nagymértékben javítja a digitalizáció. A támogatási konstrukciókban ezért ez kiemelt szempontként jelenik meg. Végül a 10. Gyors és biztonságos közlekedési rendszert szeretnénk építeni és fenntartani. A vasútfejlesztést a kormány kiemelt célnak tekinti, mert mozgatórugója a gazdasági életnek. A fejlesztése ezért elkerülhetetlen.

A kormány szakértője ezek után az elmúlt időszak támogatási programjait ismertette, a Zöld Nemzeti Bajnok, a Magyar Multi, a Modern Mintaüzem Program sikereiről számolhatott be, az utóbbira még most is várják a jelentkezőket.

Az új pályázati forrásokat illetően arra adott garanciákat, hogy gyorsabban, hatékonyabban és több vállalkozást tudnak majd támogatni. Ezt követően a megújult Vállalkozói Információs Portálról, a vali.hu-ról tudhatunk meg részleteket.

A felnőttképzés megújítása és az új munkahelyi képzésekre irányuló támogatási program (GINOP Plusz 3.2.1) rövid bemutatására **dr. Zsuffa Ákos** vállalkozott. Elmondása szerint az új pályázat mind a képzői, mind a vállalkozói oldal számára jó lehetőségeket nyújt, és fantasztikus, hogy már most elindult. A 70 milliárd forintos keretösszezből az első évre 15 milliárd jut, ami körülbelül 25 milliárd értékű humánerőforrás-fejlesztést fog generálni.

Az adminisztráció is egyszerűsödni fog, ahogy az eljárásrend is. Minden megyében a kormányhivatalok kezelik majd a pályázatokat, ami a remélhetőleg segíti majd a gyorsabb döntéshozatalt is. A további részletekről a munka.hu oldalon tájékozódhatnak.

CSEH TERÉZ

Bencsik János országgyűlési képviselő, miniszterelnöki biztos

Schmidt Csaba, a TSZC kancellárja

A meghívottak megtekintették a jól felszerelt tanműhelyeket

A szakképzés ma stratégiai kérdés

Szakmai konferenciával avatták a TSZC-t

Immár egy éve működik megújult épületében a Tatabányai Szakképzési Centrum (TSZC), tavaly ősszel a járvány miatt elmaradt az ilyenkor szokásos ünnepélyes átadó. Ezt pótolandó az intézmény szakmai konferenciára hívta a társintézmények igazgatóit, tanárait, és a partner gazdasági társaságok vezetőit.

Elsőként **Bencsik János** miniszterelnöki biztos, országgyűlési képviselő köszöntötte a résztvevőket. Bevezetőjében elmondta, hogy az autó- és az elektronikai ipar jelenleg komoly nehézségekkel küzd. A fémek, melyek a gyártáshoz szükséges chipek alapanyagát képezik, kevés helyen találhatók bolygónkon. A lelőhelyeken való bányászás koncesszióját néhány ország sajátítja ki, akik így a chippiac meghatározójává válva kényük-kedvük szerint elégítik ki a megrendeléseket. Ez komoly fenyegetéseket jelent az iparágban, hiszen hol érkeznek chipek, hol pedig nem. Ebben az áldatlan versenyben felértékelődik a szakértelem, a gazdaság szereplőinek felkészültsége, éppen ezért van hatalmas jelentősége az olyan oktatási intézményekben folyó szakmai munkának, mint a TSZC.

Czunyiné dr. Bertalan Judit országgyűlési képviselő a generáció- és iparstruktúraváltás hatásairól beszélt. A bányászatról, a nehéziparról való átállást követően a térség

bányászati központjai jól reagáltak a változásra, sokszínű gazdaság, és ipar telepedett meg a megyében. Ennek köszönhetően Komárom-Esztergom mára a központi költségvetés befizetőinek sorában dobogós helyen áll, akárcsak a gazdasági fejlettség vonatkozásában. Ahhoz, hogy ez így maradjon, egyrészt szükség van a cégek tudatos gazdaságpolitikájára, és az oktatási intézmények részéről a jól átgondolt, valós igényekre épülő képzési tematikájára.

Dr. Kancz Csaba kormány megbízott hozzászólásában kiemelte, hogy tíz százalékkal nőtt a szakképző iskolákba járó diákok száma. A fiatalok felfedezték, hogy érdemes szakmát választani, és a szakképző iskolák kiváló lehetőséget nyújtanak a tehetségek számára a továbbtanulásra. Az addig elhangzottakra reagálva hozzátette, hogy a cégeknek is vonzó lett a fiatalok mielőbbi bevonása a termelésbe.

Schmidt Csaba, a TSZC kancellárja büszkén beszélt a megújított épületről. Rámu-

tatott, hogy alapvetően fontos a gazdasági szereplőkkel való jó kapcsolat, hiszen a szakképzésnek a gazdaság igényeit kell kielégítenie. Éppen ezért dolgozták ki azt a programot, amelynek eredményeként a képzések és a gazdasági igények szorosan összekapcsolódnak.

Dr. Varga Zoltán Balázs, az Innovációs és Technológiai Minisztérium főosztályvezetője előadásában beszélt a szakképzés 4.0 gyakorlati eredményeiről, lehetőségeiről. Kiemelte: a szakképzésben szereplők létszámát egy jól előkészített stratégia mentén tovább emelik, **Pákozdi Szabolcs**, a TSZC főigazgatója pedig a duális szakképzés eredményeit ismertette.

Ezt követően a meghívottakat körbevezették a modern épületben, délután pedig szakmai konferencián tárgyalták meg a felvetődött kérdéseket.

VK

FOTÓ: MAZÁN TIBOR

Az Európai Unió új, még szigorúbb karbon-kibocsátási célokat tűzött ki 2050-ig

A karbon-semlegesség a magyar vállalatokat is érinti

A legújabb európai uniós klímacélok megvalósulása érdekében a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara „Karbonsemlegesség - hogyan érhető el 2050-ig?” címmel szakmai fórumot szervezett a Gazdaság Házában. A témáról dr. Nemes Csaba, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal főosztályvezetője tartott előadást.

Az EU által kitűzött energiahatékonysági célok elérése a magyar vállalatokat, intézményeket is érinti, melyhez az energiakereskedők és a felhasználók hatékony együttműködésére van szükség. dr. Nemes Csaba előadásában kiemelte, az európai klímarendelet fenntartható gazdasági növekedést fog eredményezni, munkahelyek jönnek létre, egészségügyi és környezeti előnyöket fog eredményezni az uniós polgárok számára, továbbá a zöld technológiák és az innováció egyaránt hozzájárulhat Európa globális versenyképességéhez.

Az Európai Zöldmegállapodás célkitűzése, hogy az EU tagországok karbon-kibocsátása a korábbi 40%-os tervekkel ellentétben 55%-os csökkenést érjen el 2030-ig. Az Európai Bizottság által megjelentetett Fit-for-55 elnevezésű csomag szerint 2050-re, a teljes Európai Unió el kell, hogy érje a klímasemlegesség állapotát.

Az előadó ezt követően ismertette a Magyarországon érvényben lévő 2020. évi XLIV., klímavédelemről szóló törvény részleteit, mely kimondja, hogy 2030-ig Magyarország az üvegházhatású gázok kibocsátását legalább 40%-kal csökkenti az 1990. évhez képest. A fenti dátumot követően a végső energiafelhasználás 2005. évi szintet meghaladó növekménye kizárólag karbonsemleges energiaforrásból származhat. A törvény szerint a bruttó végső energiafogyasztásban legalább 21%-os megújuló energiaforrás részarányt kell elérni 2030-ig. A jogszabály azt is tartalmazza, hogy 2050-re Magyarország

eléri a teljes klímasemlegességet. Ez azt jelenti, hogy az üvegházhatású gázok még fennmaradó hazai kibocsátása, valamint elnyelése ettől az évtől kezdve egyensúlyba kerül.

Dr. Nemes Csaba kitért a magyarországi fűtési energia kérdésre is. Mint mondta, ma a fűtésre felhasznált primerenergia földgáz-túlsúlyos. A stratégiai terv szerint 2040-re az összetétel kedvezően változik, a villamosenergia kerül előtérbe, és új elemként megjelenhet a hidrogén is, mint energiahordozó. Ahhoz azonban, hogy ez a földgázt legalább részben kiválthassa, még számos technikai problémát meg kell oldani. A földgáz ezért egyelőre kihagyhatatlan a tervekből, hazánkban több mint 3000 háztartás fűtése erre épül.

A fórumon felmerült a kérdés: Mi szükséges a változáshoz? Az erre adható válaszokhoz számtalan eszköz áll rendelkezésünkre: a tudat- és szemléletformálás, a felhasználás csökkentése, energiahatékonyság növelése, a környezeti károk mérséklése, korszerű technológiákba való beruházás. Mindehhez számos területen van lehetőségünk változtatni: a tudatos közlekedéssel: áttérés a kérekpárra vagy tömegközlekedésre, a régió belüli szállításra való törekvéssel, a hulladék-kibocsátás csökkentésével: újrahasznosítás, kevesebb csomagolóanyag és vegyszer felhasználással, a szelektív gyűjtéssel. A vízfelhasználás terén is léphetünk: a csapadékvíz, a talajvíz hasznosításával, mérésével. Sokat tehetünk az energiafelhasználási

szokások megváltoztatásával, optimalizálásával is, feltárva a veszteségeket, egyszerű méréssel figyelemmel kísérve a felhasználás mértékét.

– Az Energia Hivatal szakértője külön kitért az újonnan bevezetett, úgynevezett energiahatékonysági kötelezettségi rendszerre is. Ez előírja, hogy országos szinten évente milyen mértékben kell csökkenteni az energiafelhasználást, mi az, amit abszolút értékben meg kell takarítanunk. A végső energia-leadó nagypiaci szereplők számára törvénybe foglalt megtakarítási kényszer többféle módon is teljesíthető, de mindenképpen pénzbe kerül. A legegyszerűbb megoldás, ha árat emelnek, áthárítva a terheket a fogyasztókra – kivéve ez alól a háztartásokat, melyeket ettől törvény véd –, a befolyó többletből pedig megválthatják a kötelezettségüket. A másik megoldás, hogy valóban megtakarítanak: saját maguk beruháznak, vagy a partnereiket ösztökélik erre, akár anyagilag is támogatva őket. Ez utóbbi kiváló együttműködéseket hozhat tető alá, hiszen a befizetés helyett okos partnertámogató rendszer is létrejöhet, ami pozitívan képes visszahatni a vállalati kapcsolatokra, a versenyképességre.

Az előadást követően a résztvevők kérdezhetek. Az élénk érdeklődés azt mutatta, a vállalatvezetőket foglalkoztatják ezek a kérdések, keresik a legjobb megoldásokat. Dr. Nemes Csaba ebben készséggel állt rendelkezésükre, örömmel válaszolt a kérdésekre.

Cs.T.

A tatabányai Kőfaragó Ház is a kezük munkáját dícséri

Átadták a komáromi szolgáltatóházat

Végéhez közelednek a tatabányai sportcsarnok munkálatai

A fővárosi Tüskecsarnok az új feladatok egyike

Várják az új uniós költségvetési ciklust

Járványhelyzetben sem pihent a 25 éves Extreme-Park

A magyar építőipar jelenleg a csúcson van, kapacitása lekötött, szinte lehetetlen kivitelezőt találni egy-egy újabb munkára – halljuk a hírekben nap mint nap, és tapasztaljuk, ha mesteremberre lenne szükségünk a saját portánkon. A dolog azért nem ilyen egyszerű, tudtuk meg Ercsey Árontól, az alapításának 25. évfordulóját idén ünneplő tatabányai Extreme-Park Környezetépítő Kft. igazgató-tulajdonosától.

– Kettősség tapasztalható az iparágban. A hozzánk hasonló közepes és nagyobb vállalkozások a nagyberuházásokban érdekeltek elsősorban, melyek állami, illetve önkormányzati megrendelésre készülnek. Mivel ezek az építkezések nagyrészt uniós forrásokból valósulnak meg, lassan végére érünk minden projektnek, hiszen lezárul a 2013-2020 közötti EU-s pénzügyi ciklus. Bár még mindig érdekeltek vagyunk néhány nagyobb közbeszerzésben, melyekben remélem sikeresen fogunk szerepelni, ezen a területen lesz egy kis hiátus, hiszen az új uniós költségvetési éra csak jövőre indul.

– Ugyanakkor a KKV szektorba tartozó cégek energiáját valóban maximálisan leköti a családi házas építkezés, hiszen ezen a területen hatalmas az érdeklődés, köszönhetően a kormányzat támogatáspolitikájának. Mi nem vagyunk érdekeltek ebben, és nem is célunk családi házakat építeni. Cégünk az előző években nagyon sikeres volt, reméljük, az idei esztendő sem okoz nagy visszaesést. Bízunk benne, hogy jövőre a hozzánk hasonló méretű cégek számára is lesz megrendelés.

– Mely beruházások kivitelezésén dolgozik most az Extreme-Park?

– Szép feladat volt a tatabányai Kőfaragó Ház újjaépítése, erre büszkék vagyunk, nemrég adták át rendeltetésének. Komáromban két nagyon szép munkát fejeztünk be tavasszal:

az inkubátorházat és a szolgáltatóházat. Mindkettő zöldmezős beruházás volt. Zajlik még az új tatabányai multifunkcionális sportcsarnoknál folyó beruházás, mely hamarosan lezárul. Itt közműépítési feladatokat látunk el. Piliscsabán egy könyvtárépület közmű- és utépítési munkáin dolgozunk, Tatabányán pedig a Fő téri építkezésen az útburkolatokat csináljuk. Ugyancsak helyben, az új kórházi szárny építésénél kaptunk feladatot, az utak és a közmű megépítésére. Jelenleg a munkaárkokat termeljük ki, ez egy hosszú távú projekt lesz. Várpalotán is dolgozunk egy nagyon szép feladaton: ez a Thury-vár körüli út építése és a közművek kivitelezése. Itt is a végső fázishoz közelítünk. A fővárosba is fogunk járni, a Tüskecsarnoknál van egy nagyszabású parképítés, amit szerencsére sikerült elnyerni. Ez jelentős erőket fog lekötni, tehát egyelőre nem szenvedünk munkahiányban.

– A járványhelyzet mennyiben befolyásolta az Extreme-Park munkáját?

– A COVID-járvány elsősorban tavaly éreztette nálunk a hatását. Nagyon sok szakember esett ki tőlünk is. Vagy ő, vagy a családtagja lett beteg, otthon kellett maradni, gyerekekre vigyázni. Az adminisztratív részleg home office-ban tevékenykedett, de hazulról nem lehet építkezni. Komáromban például szlovákiai magyar cégekkel is dolgoztunk. Ott éreztük nagyon a járvány hatását, a határon

mindig nagyon bizonytalan volt a helyzet: naponta változott, hogy átengedik-e aznap a munkásokat, vagy nem. Szerencsére ezt a helyzetet is túléljük, bár egy szervezeti változás bekövetkezett a cégcsoportnál.

– Ez mit jelent?

– 2021.09.30-cal összeolvadt az EP Konstruktív Kft. az Extreme-Park Kft.-vel. A 25 éves Extreme-Park Kft. maradt a központi cég, csak most lett egy magasépítő üzletága. Nem volt értelme két külön vállalkozást fenntartani. Hozzá kell tenni, hogy a szervezeti átalakulás egyetlen munkahelyet sem érintett.

– Tavaly a járványhelyzet miatt maradt el szüügye, a hagyományos Mikoviny Sámuel Által-ér Vízitúra, vagy, ahogy emlegetik, a Flúgos Futam. Idén sem rendezték meg, miért?

– Ennek is a járvány az oka. A közkedvelt vízitúra tömegrendezvénynek számít, hiszen több ezer embert, nézőket és túrázókat vonz. Ilyen esetben viszont hatalmas adminisztrációra, és a védettségi igazolványok ellenőrzésére van szükség, ekkora kapacitásunk viszont nincs, így kénytelenek voltunk lefűjni a programot. Reméljük, 2022-ben már nem lesz ilyen probléma, és újra együtt boldogozhatunk az Által-éren!

VEÉR KÁROLY

Schmidl Ferenc Építészeti Díj – 2021

Az elismerést Gutowski Róbert érdemelte ki

Az Építészet Világnapja alkalmából szervezett ünnepség keretében, Székesfehérváron, a Hiemer-házban adták át a Schmidl Ferenc építészeti díjat. Gutowski Robert a Lakatos utcában 2021-ben épült Székesfehérvári Egyházmegyei Látogatóközpont mértéktartó és mértékadó építészeti megformálásával érdemelte ki a szakmai elismerést.

Az ünnepségen **Lantay Attila**, Székesfehérvár főépítésze, a Schmidl Díj Bizottság tagja kiemelte: „az építésznek vizuális alkotónak kell lennie, aki amellett, hogy ért a tér megfogalmazásához, anyagba is tudja önteni azt úgy, hogy az épület szerkezete állékony legyen, az időjárás szélsőséges hatásainak ellenálljon, és rendeltetésének messzemenőkéig megfeleljen”.

Székesfehérvár főépítésze hozzátette, hogy éppen ezért az építész hivatása egyszerre művészet és mérnöki tudomány: „Ebből következik, hogy az építész, aki alkotását mindig a köznek készíti, várja a visszajelzést attól a közösségtől, akiket érint. Az építészeti díjak fontosak azért is, hogy erőt adjanak az építésznek napi küzdelmeihez, hiszen a társadalom megbecsülését fejezik ki.”

Lantay Attila, a Schmidl Ferenc díjról szólva kiemelte, hogy a díjat odaítélő bizottság tagjai között idén nem volt nézetkülönbség abban, kit javasoljon díjazásra a közgyűlésnek, hiszen „Gutowski Róbertnek a Belvárosban, a Püspökség szomszédságában, a középkori városfal és bástya romjai felett sikerült önazonos, mégis minden ízében a hely szelleméhez illeszkedő alkotást létrehozni”.

A Schmidl Ferenc építészeti díj célja, hogy a város közössége kifejezze a megbecsülését azoknak az építésznek, akik munkásságukkal hozzájárulnak Székesfehérvár építészeti kultúrájának magas színvonalú fenntartásához, illetve fejlődéséhez.

A laudációban elhangzott, hogy Gutowski rendkívül sokrétű munkásságában elvitathatatlanul jelen van a minőség vállalása és a hivatás iránti odaadás. A díjazott kortárs

épület a város településszövetébe harmonikusan illeszkedik, arányai, anyagkezelése, tér- és tömegkapcsolatai a „mintha mindig ott állt volna” építészeti elvet követik, melyvel magától értetődő módon - mégis részleteiben finom utalásokkal a korra, melyben megszületett - ízesül a történelmi belváros e fontos helyére.

Gutowski Robert építész Budapesten született 1976-ban. A Pannonhalmi Bencés Gimnáziumban érettségizett kitűnő eredménnyel. A Budapesti Műszaki Egyetem Építésztechnika Karán diplomázott Miklós Balázs vezetésével, majd a Kós Károly Egyesülés Vándoriskoláját végezte el, ahol Ekler Dezső Ybl-díjas építész építészirodájában töltött évek során szerzett tervezői tapasztalatot. Itt tervezte és építette meg mester munkáját, a Somlóvásárhelyi Kreinbacher Birtok Borászat legelső épületét, mely egy egykori bencés pince bővítésével és felújításával jött létre.

Hivatását alkotókörösségben gyakorolja. Saját építészirodájának – a 2004-ben alapított Robert Gutowski Architects-nek - felkészültsége és szaktudása különösen összetett projektek tervezési feladatainak sikeres megvalósításában mutatkozik meg: bonyolult vagy érzékeny beépítési körülmények, műemléki és világörökségi környezet, kis és nagy léptékű, illetve ipari, technológiai és belsőépítészeti jellegű tervezési feladatok referenciáival egyaránt rendelkezik. Hivatásának elkötelezett alkotója, melyet fémjelez számos díjazott épülete, hazai és nemzetközi tervpályázatokon elért sikerei.

Jelentősebb alkotásai között tartjuk számon többek között a Szent II. János Pál pápa templomot Pátyon, a pannonhalmi Kosárlabda Csarnokot és Koncerttermet, a Mária kegyhelyet Alsószentivánon, a kőszegi Festetics Palota és Szemző ház rekonstrukciós munkáit. Kárpátalján tornatermet, tanuszodát és kollégiumot épített, Esztergomban ferences gimnáziumot, Mariazellben záródokházat tervezett. A pátyi templom tervezéséért 2019-ben Pro Architectura díjban részesült.

Alkotókörösségével együtt kiemelkedő eredményt ért el Helsinki, Vilnius, Jekatyerinburg kulturális életében meghatározó középületek nemzetközi tervpályázatain, majd Kínában a világ legjelentősebb építészirodáival versenyezhetett a Sencsen Operaház tervezésére kiírt tervpályázaton. New Yorkban a pannonhalmi díszterem elnyerte az „Architizer A+Awards Special Mention” díját, míg a pátyi Szent II. János Pál pápa templom „Dezeen Awards 2020, Highly Commended” elismerésben részesült. A nemzetközi sikerek mellett többször volt díjazottja, illetve döntőse a Média Építészeti Díj-nak is.

Az ünnepséget követő fogadáson **dr. Cser-Palkovics András** polgármester pohárköszöntőjében méltatta a díjazottat, aki „nehéz helyen, nehéz témában hozott létre kiemelkedő alkotást”. Székesfehérvár polgármestere azt kívánta, hogy évről évre gyarapodjon a város olyan alkotásokkal, amelyeket utána a díjbizottság szakmai kurátorai elismeréssel tudnak minősíteni.

Gábor Dénes Középiskolai Ösztöndíj – 2021.

„Világjárvány idején”

2020-ban ünnepeltük Gábor Dénes születésének 120. évfordulóját, és ez év decemberében pedig 50 éve lesz, hogy átvette a fizikai Nobel-díjat. A NOVOFER Alapítvány a Műszaki Szellemi Alkotásért kuratóriuma úgy határozott, hogy a köztes másfél esztendő időszakot a tartalmas és újszerű emlékezésnek szentelve GÁBOR DÉNES EMLÉKÉVEK 2020-2021 címen indít jubileumi eseménysort. Ezen programsorozat keretében hirdették meg hagyományosan az idei Gábor Dénes Középiskolai Ösztöndíj pályázatukat is.

A COVID-19 az azóta a világ immár második évét is megterhelő súlyával arra készítette az alapítványt, hogy még 2020 közepén megjelentessék a Gábor Dénes-díjjal elismert tudósok, mérnökök erre vállalkozó körének töprengő gondolatait e kihívás leküzdésének esélyeiről. (*Látomások koronavírus idején – Elég érett-e a társadalmunk? www.gabordenes.hu*)

A tanulságokat illetően a fiatal pályázók abban a különleges helyzetben voltak, hogy a szerzőkkel együtt a legutóbbi tanév, hazánk- és saját környezetük jelene tükrében vizsgálhatták e mesterek látomásainak és következtetéseinek igazát, s teheték hozzá saját tapasztalataikat és javaslatukat, ezekkel is alakítva jövőnket.

Ez az időszak lehetőséget adott az olyan kísérletezésre és alkotásra is, amelyet a szabad mozgás körülményei között – leginkább az idő és az inspiráció hiányában – nem tennének meg. Leleményes, bátor és jól alátámasztott látomásokat és ajánlásokat vártak a diákoktól, hiszen Gábor Dénes elhíresült mondása szerint: „A jövőt nem lehet megjósolni, de a jövőnket fel lehet találni.”

A vállalkozó kedvű diákok az alábbi témakörökben fogalmazhatták meg víziójukat:

Mire tanít, és hogyan alakít bennünket a koronavírus járvány elleni küzdelem?

A digitális környezet térhódítása: alkalmazkodá-

si feltételek és szükségletek.

Otthoni lehetőségek a kísérletező-, alkotó tevékenységre.

A felhívásra 35 középiskolából 68 pályamunka érkezett be, ebből 4 pályázat határainkon túlról. A kizárólag jelíggel azonosított pályázatokat két fordulóban, egységes szempontok alapján, pontozással értékelte 13 előbíró és a 6 tagú kuratórium. A pályázók és az előbírók közötti összeférhetetlenséget kizáró módon csoportokba sorolt pályázatok végső sorrendjét az előbírók és a kurátorok által adott pontok átlaga határozta meg.

A kuratórium 2021-ben egyöntetű döntés alapján az alábbi ösztöndíjakat ítélte oda:

250.000 Ft-os ösztöndíjban részesült:

Sipos Áron András, a budapesti Balassi Bálint Nyolcévfolyamos Gimnázium tanulója, felkészítő tanára **Komáromi Annamária**. Pályázatának címe: Digitális Oktatás – ál-dás vagy átok?

150.000 Ft-os ösztöndíjban részesültek:

Balázs Panna Lili, a budapesti Teleki Blanka Gimnázium tanulója, felkészítő tanára **Rudas Péter Pál**.

Babcsán Gergely, a Miskolci Herman Ottó Gimnázium tanulója, felkészítő tanára **Pántyáné Kuzder Mária**.

100.000 Ft-os ösztöndíjban részesültek:

Varga Bence, a szombathelyi ELTE Bolyai János Gyakorló Gimnázium tanulója, felkészítő tanára **Dobre Norbert**.

Prémus Karina, a Győri SZC Baksa Kálmán Két Tanítási Nyelvű Gimnázium tanulója, felkészítő tanára **Kurcsics Rafaella**.

Ferentzi Noémi, a budapesti Bornemisza Péter Gimnázium tanulója, felkészítő tanára Eggendorferné **Bagyarik Cecilia**.

Szilvágyi Linett Anna, a szombathelyi ELTE Bolyai János Gyakorló Gimnázium tanulója, felkészítő tanára **Dr. Finta Zsanett**.

50.000 Ft-os ösztöndíjban részesült:

Törköly Gábor Tamás, a Szegedi SZC Gábor Dénes Technikum és Szakgimnázium tanulója, felkészítő tanára Szántóné **Benkő Judit**.

A kuratórium „Az átlagot meghaladó vizuális megjelenítés” indoklással 100.000 Ft-os különdíjban részesítette **Nemes Tamást**, a regensburgi Gymnasium der Regensburger Domspatzen tanulóját. Felkészítő tanára **Grünbauer René**.

A középiskolai ösztöndíjasok megkapják az OTDT által adományozott „Tehetségútlevelet” is.

Kovács Ferenc és fia a Szabadság utcai irodaháznál

Szívügyük: Gárdonyi – riportsorozat 1.

Kovács Ferenc, az út- és kapcsolatépítő

Egy kisvárosban nagyszerű élni. Nem azt mondom, hogy mindenki mindenkit ismer, de mégis emberközelibb számomra, mint Budapest, avagy egy megyeszékhely. Itt a Velencei-tó naponta változó színvilága (még az aggasztó vízszint ellenére is!) a fekete lúp misztikumától a napnyugtáig, a Bika-völgy, a városszéli erdőségek. Maga a természetközelség. De az is tetszik, hogy könnyedén vásárolhatok, akár mindegyik nagyáruházat végigjárva, vagy épp a helyi árusok portékái közt keresgélve. Tudják a Lottózóban, hogy gyűjtöm a különleges 50-eseket, s mindig félretesznek egyet-egyet nekem. A buszmegállóban reggelente köszönünk egymásnak, a barátokkal válogathatunk a kulturális programok közt, jókat pingpongozhatunk, betérhetünk a Katlanba egy játékra, teljesíthetjük a Tízpróba kihívásait. No és mindig történik valami a dinnyési Hagyományőrzőben, vagy épp Agárdra érdemes átruccanni egy koncertre, fesztiválra. Az egyes események mögött mindig ott látom az önzetlen támogatókat. Olyan vállalkozók ők, akik nemcsak a településen élnek és dolgoznak, s a munkájukkal járulnak hozzá az ellátáshoz, városszépítéshez, fejlesztésekhez, szolgáltatások színvonalához, hanem anyagilag is támogatják egy-egy rendezvény létrejöttét, díjazását, vagy éppen a város kapcsolatait, presztízsét erősítik, valami maradandó értéket teremtve, közösséget építve. Róluk, szól ez a sorozat. A szememben ők az igazi lo-kálpatrióták.

– *Mióta él Gárdonyiban?*

– Gyakorlatilag egész életemben utakat építettem, főleg itt, a tóparti településeken – a hajdani tanácsok megbízásából, eleinte állami vállalatnál, majd a 80-as évektől a saját céggel, az Útépszerv Kft.-vel. Így volt alkalmam megismerni a környéket. Akkoriban divat volt üdülőt vásárolni falun, a Balatonnál, a Velencei-tónál. Arra gondoltam, Gárdonyban a lakás-nyaralás egyben megoldható, így e mellett döntöttem. Lovasberényből költöztem ide 1970-ben. Laktam a tóparton, bérleményben, majd építettem a festő utcáknál egy saját házat. A cégem depója és telephelye Kápolnásnyéken van, de az iroda egy önkormányzati telek meg-

vásárlásával itt, a Szabadság utcában épült. A fiammal látjuk el a vezetői feladatokat, s van még két tulajdonostársam. Jelenleg 17 főt foglalkoztatunk.

– Pár éve még ebben az épületben volt másik két cégünk: a Tó tévé és egy Pusztaszabolcs, Mezőfalva, Kisapostag, Lovasberény, Pátka, Zámoly térségben működő kábeltévé szolgáltató. Az egyikből lett tevékenységváltással a fiam szálláshely vállalkozása (Kedves Szálláshely Kft.), a másikat eladtam.

– *Mik a városban a kedvenc helyei, programjai, s melyik a kedvenc évszaka itt?*

– Az általunk épített utakon, parkokon kívül biztos, hogy az első helyen áll az agárdi

Parkerdő. A feleségemmel minden nap futunk ott, nem ritka a 10-15 kilométeres táv megtétele. Most a téli időszakban sajnos csak hétvégén lesz nyitva a Nádas Étterem, de oda mindennapos vendégként járok ebédelni. Harmadiknak azt mondanám, nagyon szeretem én azt a Madarász utcai házat, ahol lakunk, ott én jól érzem magam.

– A programok közül minden, ami dzsessz, akár a Nemzedékek Házában, akár a Gárdonyi Galériában, a Kastélyban, akár a Hal-Vad Fesztiválon tartják. Azokon a koncerteken biztos, hogy ott vagyunk, sőt szervezni is szoktunk ilyeneket. Jó barátaink Horváth Márk, Jász András, az ő fellépéseikre, Pestre is ellátogatunk.

A megújult Bóné Kálmán utcára igazán büszke építtető

Az út- és kapcsolatépítő lokálpatrióta

– Mind a négy évszakot kedvelem. Sokan a telet nem választanák, de amikor én a barátommal Oroszországban jártam, a mínusz 37 °C-os Leningrádból Szibériába vágytam! Ahogy említettem a Parkerdő napi szinten látványosság számunkra, de a feleségem a partra is leszalad esténként, megnézi, nem lopták-e el a tavat. Feltétlenül meg kell néznie a napnyugtát, amiről már vagy ezer képet készített, de örökké szerelmes a színeibe.

– Az eddig támogatott „jó ügyek” közül melyikre a legbüszkébb?

– Mindenben próbálok segíteni. Nekünk közös jövőnk van Gárdonnyal! 38 éve jó a kapcsolatom a várossal. Tóth István polgármesterrel minden évben leülünk, egyeztetünk, miben számítanak rám. Sosem kér olyat, amit ne lehetne támogatni. Jórészt megvalósultak ezek a tervek, bár a bürokrácia miatt előfordultak csúszások. Az első Gárdonyi Tízpróba például emlékezetes,

mert nemcsak a létrejöttéhez járultunk hozzá, de le is futottuk a kiírt kilométereket a feleségemmel!

– A legkiemelkedőbbnek mégis a testvérvárosi kapcsolatot érzem, hiszen megtisztelő, hogy akkor a város „diplomátája” lehettem. 5 évig dolgoztam Lengyelországban, s az ottani baráti társaság találkozóját szerveztem épp, amikor polgármester úr megkeresett azzal, segítenék-e egy lengyel testvérvárosi kapcsolat kiépítésében. Egyik lengyel barátom a kb. 40.000 fős Żari városát ajánlotta, s mondhatom, azonnal nyitott kapukat találtunk az önkormányzatnál 2008-ban. 2009-ben már hivatalos együttműködési megállapodást írt alá a két városvezető, mi pedig számos programot hoztunk tető alá ennek keretében: kiállítások, dzsesszkoncertek, nemzetközi festőtáborok, önkormányzati napok, évente két hivatalos találkozó, tanulmányutak, diákcserék, hogy csak párat említsék.

– Nem melleleg: a testvérvárosi tolmácsolás

lás során ismertem meg lengyel feleségemet! Ő jelenleg Lengyelországban tartózkodik, s a napokban találkozott Żari alpolgármesterével, aki súlyos Covid-fertőzésből felgyógyulva máris a testvérvárosi kapcsolat újabb állomását tervezi.

– Az elmúlt időszak gárdonyi fejlesztései közül melyik áll Önhez legközelebb?

– Pár éve a Katlan épületénél, s a városi cég új telephelyének kialakításánál dolgoztunk, de tetszenek az önkormányzat melletti terek, a megújult konyha és szociális épület. Tavaly a Kossuth utcai két városrészt összekötő sétány készült el, de az idei Bóné Kálmán utca felújításával segíthetünk a legtöbbit. Nagy kihívást jelentett, munka közben mindenféle problémával megkerestek az utcabeliek, de most, hogy elkészült, itt állunk az átadás küszöbén, látják, hogy milyen jó lett. Ez az igazi öröm!

DR.GÖDE ANDREA

Covid hatás a turizmusra: az utolsó pillanatig kiváruunk a foglalásokkal

Turisztikai évadértékelő – Komárom

A világjárvány alapvető hatással volt és van még ma is a turisztikai ágazatra. A védekezési intézkedések, a különféle korlátozások, a Covid okozta pszichés hatások mind-mind meghatározzák lehetőségeinket, döntéseinket, és ezáltal visszahatnak a Ho-Re-Ca szektorra és a szabadidős szolgáltatók piacára. Ha képet szeretnénk kapni a jelenlegi helyzetről, nem is választhatnánk ehhez jobb „mintavételi helyet”, mint Komárom, mely hazánk egyik legforgalmasabb turisztikai csomópontja. Külföldiek, belföldiek, ide érkezők, vagy épp átutazók egyaránt megfordulnak a Duna-parti kisvárosban. A határ menti elhelyezkedés, a jelentős átmenő forgalom, a történelmi múltban gyökerező látványos attrakciók, a gyógyvíz, a turisztikai szolgáltatások gazdag tárháza mind-mind vonzó turisztikai célponttá teszik Komáromot. Kérleképünkben a turizmus aktív helyi szereplőit kértük, hogy osszák meg velünk gondolataikat a magunk mögött hagyott turisztikai szezonról.

TOURINFORM KOMÁROM

WWW.IRANYKOMAROM.HU

Proczeller Tamás, irodavezető

– 2021 áprilisától, ahogyan a korlátozások fokozatosan megszűntek, újraindult a turizmus is. A járvány okozta kényszerszünetet igyekeztünk okosan felhasználni, megújítottuk a fogadóterünket. A Magyar Turisztikai Ügynökség teljes országot lefedő sorozata megtalálható itt a polcainkon, és természetesen számos saját kiadvánnyal is szolgálhatunk: a legújabb Komárom Kalauz, a gyermekeknek szóló színezők és foglalkoztatók településünk értékeit veszi sorra. Elkészült mesefüzet-sorozatunk első része is, főhősei Szuronyfi Szaniszló és a Komáromi Kisleány. A gyereksarkunkban tehát bőven van mivel eltölteniük az időt az apróságoknak, míg szüleik szakembereinktől útbaigazítást, vagy épp tájékoztatást kapnak a látnivalókról, a helyi szállodák, éttermek kínálatáról, vagy egyéb komáromi, környékbeli attrakciókról.

– A felnőtteket sem hagytuk irodalom nélkül: könyvsarkunkban Komárom városához kötődő írásokat kínálunk, például egy új Czibor könyvet, vagy Zihó Viktor útikönyvét, aki fél Ázsiát bejárta kerékpárján, de megtalálhatóak itt a Klapka György Múzeum igazgatónőjének, Számadó Emesének városunk történetét megelevenítő kötetei is. Kistermelői sarkunkban helyi termékeket kínálunk: különleges mézek, lekvárok,

levendulavizek, szörpök, kézműves kozmetikai termékek egész sorából válogathatnak az ide betérők. Ajándéktárgy sarkunkban emléktárgyak sorakoznak, melyeket az új komáromi logónk díszít.

– Nagy hangsúlyt fektetünk az online megjelenésekre is, a járvány idején ezeket igyekeztünk csúcsra járatni, és azóta is remekül működnek. Regionális, Észak-Komáromot is felölelő program- és szolgáltató ajánlónk mind a weben, mind a közösségi oldalunkon elérhető. Több facebook csatornát – turisztikai, sport, önkormányzati csoportokat – is működtetünk. Jelen vagyunk a podcastek világában is, hetente több adásban szólaltunk meg vállalkozókat, közéleti személyeket, sportolókat, fiatalokat. 16 ezer követővel rendelkezünk, ami egy 18 ezer fős kisvárosnál igazán impozáns eredmény.

– A város két saját fejlesztésű applikációja is megjelent, ezek egyike a Zöld Komárom, mely természeti értékeinket hivatott bemutatni egy interaktív játékok keretében. Ehhez kapcsolódóan volt egy őszi kampányunk is, csoportos sétautakat szerveztünk, egy

vezetett túrával a különböző városrészeken lehetett végigmenni.

– A másik applikáció a Camarum, Komárom 1500-as évekből elnevezésére utal, és

épített örökségünket mutatja be, mint például a Monostori Erődöt, a Csillag Erődöt, a Brigetio Látogatóközpontot. A szórakoztató

programban a kvízkérdésekre adott helyes válaszokkal akár a Komárom bárója címet is elérhetjük. Mindez elsősorban a fiatalokat célozza.

– Létezik még egy, már régebb óta, közel öt éve működő applikáció is, a Guide&Hand, mely a Dunamenti régió turisztikai attrakcióit mutatja be. Komárom ebben is szerepel. Ez egy hangalapú idegenvezetés, mely térkép alapján körbevezeti a turistákat.

– Az idei turisztikai szezon érezhetően más volt, mint a korábbiak, a külföldi vendégek jóval kisebb számban érkeztek, ugyanakkor a belföldi turizmus fellendült. Az emberek már vágytak arra, hogy kimozdulhassanak. A Tourinform Irodánkat leggyakrabban a kerékpárosok keresik fel, akiknek nem csak útbaigazítást adunk, de segítségükre vagyunk szállás- és étteremajánlatainkkal is. Komárom egy Dunamenti tranzitállomás Bécs - Budapest - Pozsony viszonylatában. Szó szerint a világ minden égtája felől, minden kontinensről érkeznek hozzánk. Örömmel látjuk őket, mindig tudunk számukra látnivalókat, programokat kínálni akár hosszabb időre jönnek, akár csak egyetlen napot, esetleg egy-két éjszakát töltenek nálunk.

BRIGETIO GYÓGYFÜRDŐ

KOMÁROM

WWW.KOMTHERMAL.HU

Radics Török Tímea, ügyvezető

– Sajnos, a járványügyi helyzet miatt tavaly novembertől idén májusáig nem nyithattunk ki. Bevételeink szinte teljesen megszűntek, és több mint 60 család megélhetése került újra veszélybe. Büszkén mondhatjuk el, a pandémia okozta kilátástalan helyzetben nem küldtük el egyetlen munkatársunkat sem. Ezúton is köszönjük az önkormányzat segítségét, mely mindezt lehetővé tette.

– A fentiekből adódóan anyagi lehetőségeink korlátozottak voltak, ennek ellenére sikerült elvégezni néhány fontos feladatot:

megújult a fürdő emeleti pihenőtere, bővítettük a kamerarendszerünket, virágosítottuk a belső tereinket, a kültéri gyógymedence körüli palánk is megszépült és számos karbantartási feladatot is elvégeztünk mind a fürdőben, mind pedig a szálláshelyeinken. Felújítottuk az apartmanokat, és egy tereprendezésre is sor került a faházak területén.

– A nyitás utáni első időszakban kizárólag védettségi igazolvánnyal volt látogatható a fürdő. A fertőtlenítések, védettségi igazolványok ellenőrzése többletfeladatot és

-költséget rótt ránk, de a kollégáknak köszönhetően, jól vizsgáztunk. Köszönet illeti

a vendégeket is, hiszen néhány esettől eltekintve türelemmel és megértéssel fogadták a sorban állást, az ellenőrzéseket. Erőt adott számunkra, hogy a hosszú hónapokon át tartó zárás alatt a vendégek folyamatosan hiányolták a fürdőt, a gyógyvizet.

– Idén néhány naptól eltekintve augusztus végéig rekkenő meleg volt. Szálláshelyeink jól teljesítettek, volt, ahol még a 2019-es vendégéjszakák számát is sikerült túllépniünk, de a külföldi turisták hiánya, elsősorban a szlovákiai vendégek elmaradása nagyon érezhető volt. Sikerrel indultak újra programjaink is. Gondolok itt a vízitornánkra, a Magyar Rendőrség bűnmegelőzési napjára, a Forrás Rádió turnéjára, vagy épp az önkormányzattal közösen tartott klímatudatos családi napra. Rendkívül népszerű volt a Magyar Fürdőszövetség által meghirdetett Strandok éjszakája is, a Csobbanó Fesztiválon pedig igazi brazil karneváli hangulat fogadta vendégeinket.

MAGYAR LOVAS SZÍNHÁZ

KOMÁROM

WWW.LOVASSZINHÁZ-KOMAROM.HU

Márkos Attila, alapító –színházigazgató

– Egy jól sikerült tavaszi évad után az év második felében nincs okunk az optimizmusra. A járvány utáni nyitást mi úgy segítettük, hogy míg mások emelték, mi a felére csökkentettük a jegyárainkat, úgy, hogy a produkciók színvonalából nem engedtünk. Nagy sikerrel mutattuk be a Lúdas Matyi, a Lóvá tett lovasok és a 108 szereplős – közülük 30 lovas – Idővágta című darabjainkat. Most ősszel azonban néhány előadást le kellett mondanunk. Az okok összetettek. Egyrészt meggyengült a támogatási rendszerünk – az igényelt, korábban biztosított állami segítségnek mindössze egyharmadát kaptuk meg eddig –, a várostól ugyan megérkezett a szokásos támogatási összeg, de ez jelen körülmények között nem elegendő ahhoz, hogy a folyamatos működést a megszokott módon biztosítani tudjuk.

– Szükségünk van egy állandó és folyamatos városi finanszírozásra, melyért cserébe egy stabil programkínálatot tudunk adni.

Ez mindannyiunk érdeke, hiszen mi az előadásainkkal messziről is képesek vagyunk idevonzani az embereket. Buszokkal jön-

nek, gyakran megszállnak itt, programokat szerveznek a városban. Ez tehát mindenki számára előremutató, ezért bízom benne, hogy találunk megoldást.

– A pandémia más módon is negatívan hatott a működésünkre: megváltoztatta az emberek gondolkodását, hozzáállását. A korlátozások miatt egy éven át nem tarthattunk előadásokat, sokaknak ennyi időre bent ragadt a pénzük az előre megváltott jegyekben. Persze aki igényelte, annak visszafizettük, aki pedig kitartott, azokat már kárpótoltuk, de a bizalom mégis megtört. Míg korábban hónapokkal előre megvett jegyekkel, folyamatos telházal működtünk, most a jegyelővétel gyakorlatilag megszűnt.

– A jegyvétellel az utolsó pillanatig kivárnak. Így nem tudunk előre tervezni, a csökkent költségvetésünket pedig nem kockáztathatjuk, hiszen a lovakat etetni kell, az infrastruktúrát működtetni kell, a kollégákat meg kell tartani. Megpróbáljuk túlélni. Tudjuk, hogy előbb-utóbb helyre áll a rend,

pozitívabb idők jönnek, de addig valahogy ki kell tartanunk. Jövő tavaszi előadásainkat már meghirdettük, reménykedünk, hogy addigra a lovas színház iránt érdeklődők bizalma is visszatér, és újraindul a jegyelvételi rendszerünk.

MONOSTORI ERŐD NONPROFIT KFT.

WWW.EROD.HU

Vizeli Csaba, ügyvezető igazgató

– Különleges turisztikai szezon volt a mostani, hiszen a Covid-járvány mindenre rányomta a bélyegét, de a májusi nyitás után – és ehhez a hely adottságai, hatalmas levegős terei is bizonyára hozzájárultak – már egyre pozitívabbnak láttuk a helyzetet. Eleinte lassan mozdultak meg az emberek, de június-

ban a teltházaz Zorán koncertünk – annak ellenére, hogy éppen a veszélyeztetett korosztálynak szólt – már mutatta, hogy nagy az igény a közösségi eseményekre.

– A nyár fontos eleme volt az infrastruktúra-fejlesztés. A Klapka Színpadnak elkevertelt szabadtéri színpadunk nézőtere és a környezete is megújult, emellett a kiszolgáló létesítmények terén is óriásit léptünk előre. A látogatói visszajelzések rendkívül pozitívak voltak, és mindez arra inspirál bennünket, hogy folytassuk a fejlesztéseket.

– Már a téli időszakra is vannak terveink, megnyitjuk a színpad mellett a „Klapka Arénát”. Az új 1100 négyzetméteres, fűtött sátrunk a város legnagyobb rendezvényhelyszíne lesz, és reményeink szerint színházi, könnyűzenei programoknak, kiállításoknak, gyermekműsoroknak, bálloknak ad majd otthont. Persze nem feledkezünk meg az erőd egyéb részéről sem, igyekszünk kiaknázni minden lehetőséget.

– Ősszel újranitjuk a Jókai Mozit is, ahol nem csak a belső dizájn változott meg, de új programelemekkel is bővült az intézmény kínálata.

– Megnyitotta a kapuit a Csillag Erőd is, mely egy csodálatos, európai szintű attrak-

ció, egy kuriózum, ami tovább növeli városunk vonzerejét, és reméljük a vendégéjszakáinkra is pozitívan hat majd. A megújult épület ad otthont a Szépművészeti Múzeum egyedülálló gipszmásolati gyűjteményének.

– Az épületegyüttes azonban jóval több

lesz, mint egy 21. századi múzeum, csodálatos adottságainak, konferenciatermének, külső és belső udvarának köszönhetően Komárom városa egy újabb komplex rendezvényközponttal bővíthetett. Már alig várjuk, hogy itt is elindíthassuk különféle programjainkat. Reméljük, hogy a járványhelyzet mindezt meg is engedi majd.

HÉT VEZÉR APARTMANHOTEL

WWW.HETVEZERAPARTMAN.HU

Szentesi Tamás, igazgató

– Az idei turisztikai szezon a járványból adódó korlátozások miatt jóval később indult. Turistákat külföldről csak július 1-je után, az uniós covid-igazolvány megjelenését követően fogadhattunk. Rengeteg április-májusi – főleg a németektől érkező – foglalásunkat kellett emiatt áttennünk nyár

végére, az ősz elejére, kihagyva a sokak által túl melegnek tartott főszezon.

– A kezdeti korlátozások ellenére a fürdő újraindításával azonnal megindult a belföldi turistaforgalom is. Június második felétől, amikor a járványügyi intézkedések terén zöld utat kaptunk, hamar helyreállt a rend, a nyári szezonban már a 2019-es számokat hoztuk. Megnövekedett a SZÉP Kártya-forgalmunk is, ami nem csoda, hiszen nagy összegek ragadtak benn a számlákon. A főszezonunkban végig teltházzal működünk, még a törzsvendégeink is csak egy hónapra előre tudtak szobát foglalni nálunk. Ennek köszönhetően sikerült lefaragnunk valamennyit a hátrányból, amit a járvány okozott.

– Óriási előny számunkra, hogy a komáromi ipari parkban sok külföldi cég működik, sok beruházás folyik, és ebből adódóan rendszeresen érkeznek városunkba üzletemberek. Rájuk a korlátozások nem vonatkoznak, ugyanakkor a cégek nagyon nagy hangsúlyt fektettek a tesztelésükre az ideutazásuk előtt épp úgy, mint a távozásukkor. Így tehát valamennyien biztonságosan ingázhattak az országok között, nekünk

pedig biztosították a stabil működésünkhöz szükséges forgalmat. Ennek köszönhetően nálunk nem volt leállás, létszámcsökkentés.

– A járvány szerencsére még a korábban betervezett beruházásunkat sem tudta ellehetetleníteni, így elkészült egy 120 négyzetméteres, a fürdő irányába néző télikert – reggeliző tér. Október közepétől már igénybe is vehetik a vendégeink.

– Erős utószezonra számítunk, különösen a külföldi vendégeink tekintetében. A magyarok óvatosabbnak tűnnek, kívárnak, jellemzően csak néhány nappal foglalnak előre egy-egy hosszú hétvégére.

– Felértékelődött a biztonság is, amire mi most még nagyobb hangsúlyt fektetünk, és ezt kommunikáljuk is a vendégeink felé. Ahol csak lehet egyszer használatos takarítószközöket alkalmazunk (gumikesztyűk, szivacsok, töröl- és fertőtlenítő kendők), és minden egyes vendég után ózonfertőtlenítést végzünk a szobákban.

– A következő hónapokat nehéz lenne megjósolni, kisebb mértékű korlátozásokra, ami

valamilyen szinten szűrni fogja a vendégek körünket, számítunk, de bízunk benne, hogy annyira már nem kell majd összehúzódnunk, mint ahogyan ezt tettük az elmúlt másfél évben. Ha a járvánnak vége lesz, minden rendben lesz. Az utazási kedv nem tűnt el, csupán a lehetőségek változtak.

WF SZABADIDŐPARK

WWW.WFPARK.HU

Farkas Péter, ügyvezető igazgató

– 2020-ban egy viszonylag jó nyári szezon után egy csapásra minden megállt. Ösztől elmaradtak a vendégeink, a rendezvényeink. Borzasztó volt a bizonytalanság, és bármennyire is igyekeztünk eloszlatni a félelmeket – nálunk nem volt elbocsátás, bércsökkentés, végigfinanszíroztuk a vendégek, bevételek nélküli téli időszakot, amiben sokat segített az állami támogatás is –, de végül mégis akadtak olyan kollégáink, akik itt hagytak minket. Ez számunkra nagy veszteség, mert még ma is az egyik legnagyobb problémánk a szakember-utánpótlás. Az ipari parkos fizetésekkel képzelenség versenyezni. Szerencsére a törzsgárdánk, 20-21 fő adott, de 4-5 kollégára a vendéglátásban még nagy szükségünk lenne. Nyáron 60-65-en visszük a parkot, és bizony évről évre egyre nehezebb összerakni a bővített csapatot.

nyitott, szabadtéri medencéinkkel folyamatosan ki vagyunk téve az időjárás szeszélyeinek. Ez egy járvánnyal kombinálva bizony óriási kockázatot hordoz. Ráadásul azt is tudtuk, ahhoz, hogy a kiesett időszakot valahogy kompenzálni tudjuk, a nyitásra

valami nagy attrakcióra lesz szükségünk. Az anyagi nehézségek ellenére ezért belevágtunk egy új fejlesztésbe. A szerencse végül minden téren mellénk állt, szép időnk, csodás nyarunk volt, és az új vízi várunk hatalmas sikert aratott a gyerekek és a szülők körében egyaránt. A parkosításra ugyan már nem futotta az erőnkből, de úgy tűnik, az élmény feledtette ezt a hiányosságot.

– Hihetetlen szerencsénk volt, és úgy néz ki, az őszi is pozitívan alakul, lassan kezdenek visszatérni a céges partnerek mind Komáromból, mind Tatabányáról. Egy nehéz kezdet, rengeteg izgalom és egy rizikós beruházás után a szeptembert stabilan zárhattuk.

– Persze nem dőlhetünk hátra, jönnek az újabb feladatok: a park korosodik, a be rendezéseinket meg kell újítanunk, modernizálnunk kell. Igyekezzünk mindent megtenni azért, hogy munkahelyként is kellemőképpen vonzóak legyünk. A kollégáinkra nagyon büszke vagyok, köszönöm egész szezonban végzett munkájukat.

KOMÁROMI KLAPKA GYÖRGY MÚZEUM

WWW.KGYM.HU

– A pandémia tombolásának idején azon imádkoztunk, hogy mielőbb legyen már vége, no meg azon, hogy a nyitást követően jó időnk legyen, mert ha kinyitunk, és az eső, a hideg miatt továbbra sem jönnek a vendégek, akkor nekünk végünk van! A

rengeteget dolgoztunk. Egyrészt számos olyan, az emberek számára láthatatlan feladatot elvégeztünk, amire máskor jóval kevesebb idő jut, ilyenek a bekerült anyagok gyűjteményezése, gondozása, leltározása, másrészt, ha már másképp nem lehetett, legalább online megnyitottuk kapuinkat. Mindig találtunk aktuális témát, napi szinten posztoltuk cikkeinket a közösségi média oldalain. Történeti, régészeti, sőt egy időben még természettudományos bejegyzéseinkben is, komáromi témákat dolgoztunk fel. A követőink hetente egy-egy kvízzjátékon is részt vehettek.

– Ennek ellenére a korlátozásokat, a személyes kapcsolatok megszűnését rosszul éltük meg, mindenkit megviselt a bezártság a kollektívánkban. Hiányoztak a csoportok, a személyre szóló tárlatvezetések, előadások.

– A nyitást, úgy tűnik, nem csak mi vártuk, de a közönségünk is, mert folyamatosan kiemelkedően jó volt a látogatottságunk. Hozzánk jellemzően messzebből, távolabbi vidékekről, nem ritkán külföldről érkeznek családok, diák- és egyéb csoportok, táborozók. Az augusztusi, illetve a most a Kultu-

rális Örökség Napján tartott nyílt napunkon is sokan, közel ötszázan voltak, akik megtekintették az egykori Brigetio légió táborában folyó ásatásokat. Idén két hónapon át folyt a régészeti munka, folytatva a római kori katonai tábor területén lévő fürdő feltárását.

– Nagyon pozitívan éltük meg tehát az elmúlt hónapokat, és nagy eredménynek tartjuk, amit elértünk, mert mi egy kis múzeum vagyunk, több helyütt, elszórva a város különböző pontjain. Az említett ásatási területeken túl a főépületünkben, a központunkban működik a Klapka György Múzeum, de a mi kiállítóhelyünk a Városháza alagsorában lévő DDr. Juba Ferenc magyar tengerészettörténeti gyűjtemény is, illetve a Czibor Zoltán Városi Sporttelepen a Czibor Zoltán emlékszoba, valamint a Kecskés László Emlékház is. A római kőtarunk jelenleg zárva tart, idén ki sem nyitunk, mert az ennek ott-hont adó Igmándi Erőd felújításának előkészületei már folynak.

Számadó Emese, igazgató

– Tavaly november 11-től egészen az idei nyárig zárva tartottunk. Látogatókat ugyan nem fogadhattunk ez idő alatt, de mégis

34. Gazdanapok Bábólnán

Ötven éves a CPS termelési rendszer

Idén a 34. Bábólnai Gazdanapokat a 80. OMÉK társrendezvényeként szervezték meg, 150 kiállítóval, mintegy 20 ezer négyzetméteren. A rendező a Bábolna Nemzeti Ménesbirtok, a kiállítás szervezője pedig a Magyar Mezőgazdaság Kft. volt. A lovasbemutatóktól a precíziós gazdálkodásban használható drónokig mindent látni lehetett a négynapos kiállítás-son, ami a mezőgazdaságban hagyományos érték vagy éppen újdonsága miatt érdekes.

– Az Agrárminisztérium az őszi törvénykezési időszakban olyan jogi szabályozást készít elő, mely a mezőgazdaságban megkönnyíti az utód-lás, a generációváltás, a gazdaság átadásának kérdését – mondta **Nagy István** agrárminiszter az ünnepélyes megnyitón.

– A gazdaságokat most működtető első generáció érzelmi alapon gazdálkodik, történelmi igazságtétel után került birtokába a föld. Az utánuk jövő nemzedék már racionális megközelítésű, nekik magától értetődő a folyton fejlődő módszerek alkalmazása. Ráadásul olyan időjárás nehézségekkel és innovációs kihívásokkal kell megküzdenünk, melyekkel önállóan képtelenek vagyunk, ehhez nyújt majd segítséget az új agrártudományi egységem.

– Nemcsak a gépeknek és a technológiának, hanem nekünk magunknak is változnunk kell. Ha a magyar gazdák meg akarják felelni a mezőgazdaság előtt álló komoly társadalmi és természeti kihívásoknak – a klíma, az állatjóléti és -védelmi előírások, a fogyasztói szokások, a technológia és az informatika folyamatos változásának –, akkor nyitottá kell válniuk az új információk és tudás készsége befogadására.

Haál Gábor, a Bábolna Nemzeti Ménesbirtok igazgatója elmondta, ebben az évben mintegy 20 gép-kapcsolással mutatják be a legújabb erő- és munkagép-fejlesztéseket. A fajtakísérleti bemutatósorán a nemesítő házak képviselői több műhelybeszélést tartanak, melyekkel az általuk fogalmazott kukorica hibridekre kívánják felhívni a figyelmet.

Az igazgató kiemelte, hogy idén először vetnek cirok hibrideket, melyekkel szeretnék felkelteni az érdeklődést a takarmánynövényben rejlő lehetőségekre, mely a klí-

maváltozás miatt kaphat egyre nagyobb szerepet.

A rendezvény alkalmából Miniszteri Különdíjban részesült az Agro-Alfa Kft., amely évek óta kiemelkedő kiállítója a Bábólnai Gazdanapoknak. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara különdíját vette át a Fliegl Abda Kft. ügyvezető igazgatója, és rendezői különdíjban részesült a Bábólnai Gazdanapok legnagyobb múltú és leghűségesebb kiállítója, a Kühne Mezőgazdasági Gépgyár Zrt.

A szervezők a legjobb marketingmunkáért elismerésben részesítették a Marton Genetics Cégcsoportot, szakmai elismerést vett át **dr. Kiss Erzsébet**, **Antos Gábor** és Szakmai Program Különdíjban részesült az Agrotec Magyarország Kft.

„A 2021-es év magyar mezőgépe” díjat a NorAn Kft-nek ítélte a szakmai zsűri a kiállító hazai gépgyártók közül. Az elismerést a cég saját innovációja, a folyékony műtrágya-injektáló berendezés vívta ki.

A szakiskolai napon a középfokú mezőgazdasági képzésben tanulókat szólították meg a rendezők, 19 iskolából. A diákok vezetett programon vettek részt, és tesztvezetéssel próbálhatták ki a legmodernebb traktorokat.

Szerepelt a kiállításon a huszonhat európai mezőgazdasági újságíró által „Év Traktorának” választott Massey Ferguson 8S.265 is, de nehéz lenne felsorolni, hányféle újdonsággal szolgált az impozáns állógép-bemutató.

Idén is megnyitotta kapuit a látogatók előtt a XVIII. században alapított ménesudvar, és

lovaskocsival járhatták be a 16 hektáron elterülő arborétumot, aminek állatparkjában szarvasok, kecskék és kíváncsian szemlélődő alpakák legelésznek.

Aki pedig elfáradt a vásár élénk forgatagában, megpihenhetett a hagyományos játékdudvarban vagy a Vértesserdő Zrt. hatalmas sátrában, ahol élőállatos előadás, bálaugráló, arcfestés, rajzverseny, ügyességi játékok és mézkóstolás várta a gyerekeket a kiállítás teljes ideje alatt.

A 34. Bábólnai Gazdanapok tisztelgett a termelési rendszereket elindító CPS (Corn Production System) előtt is, melynek alapjait éppen ötven éve, 1971-ben tette le a Bábólnai Állami Gazdaság legendás vezetője, Burger Róbert. Az amerikai mintára létrejött CPS, amit később IKR-ként (Iparszerű Kukorica-termelési Rendszer) magyarítottak, a biológiai alapok és a fejlett technika ötvöztetésével, a hozzárendelt fegyvermezett technológiával és emberi munkával meghatározó változást eredményezett az iparszerű növénytermesztésben és állattenyésztésben, nemcsak Magyarországon, hanem a kelet-közép-európai országokban is.

– Az IKR-nek volt köszönhető, hogy a modern, nyugati technológia alkalmazásával a 70-es évek elején hektáronként 4 tonnás termésátlagok 10 év alatt megduplázódtak, s megalakult először a Nyolcezeresek, majd hamarosan a Tízezeresek klubja is, a magyar agrárium pedig világszínpontú lett – idézte fel **Farkas Sándor** parlamenti államtitkár, miniszterhelyettes a CPS jubileumi emlékülésen.

KEM Építész Kamara – taggyűlés az Építész Nap jegyében

„Az Év Háza” látta vendégül az építészeket

A Komárom-Esztergom Megyei Építész Kamara tagjai 2021. szeptember 14-én a Tatabányai Szakképzési Centrum Bánki Donát Péch Antal Technikuma „A” épületében tartotta taggyűlését, melyet idén is az Építész Nap keretében szerveztek meg. Markos Anikó, a kamara elnöke rövid köszöntőjéből kiderült, hogy a helyszínválasztás nem volt véletlen, hiszen 2020-ban a megyében ez az épület nyerte el „Az Év Háza” Díjat.

Az iskola igazgatónője, **Bardon Mónika** néhány gondolat erejéig felelevenítette a két egységből összevont intézmény múltját, a 2005-ös összevonást, mely akkor csak papíron történhetett meg. A 2016-ban a kormány által meghirdetett Modern Városok Program tette aztán lehetővé, hogy ma már a két oktatási intézmény fizikailag is egy egységként, a 21. század gazdaságának is megfelelő módon, az Ipar 4.0 elvárásaihoz igazodó képzést és gyakorlatot nyújtva működhessen ebben az impozáns, megújult épületben. Mindez az iskola jó hírére, elismertségére is pozitívan hat. A széles képzési palettának köszönhetően 789 nappali tagozatos diák tanulhat itt, a Tatabányai Szakképzési Centrum második legnagyobb intézményében.

A szakmai nap első előadását **Ambrus Balázs** okl. építészmérnök – a kollégiumból átalakított oktatási intézmény tervezője tartotta. Az épület új funkciót kapott, a vasbeton szerkezeten kívül mást nem is tartottak meg. E mellett az

épület külső megjelenése is megújult, a színes burkolatok pozitívan befolyásolták a korábbi, 60-as évek szürke látványát. Ezt követően **Faragóné Godó Mária** állami főépítész asszony tájékoztatta a megjelenteket a közelmúltban megjelent építési és településrendezési jogszabályi változásokról.

Az előadásokat követően a Kamara tagjai egy épületbejárás során maguk is megtekinthették „Az Év Háza”-t. Ezután a találkozó hivatalos része következett, a taggyűlés, ahol a jelenlevők meghallgatták, majd elfogadták a Kamara testületeinek 2020-as évről szóló beszámolóit, és ugyancsak jóváhagyták a 2021. évi pénzügyi tervet. **Markos Anikó** elnök asszony hangsúlyozta, hogy a pandémia ellenére 16 szakmai programot sikerült szervezni részben az online térben, részben személyes részvétellel.

A Taggyűlés baráti beszélgetéssel folytatódott, ahol lehetőség nyílt a közös szakmai ügyek megvitatására is.

KARSAI ALBA KFT.: ÚJ GYÁRTÓCSARNOK

Székesfehérvár - Új üzemcsarnokot avatott a Karsai Alba Kft. A pipettagyártó egység része annak

a 3,4 milliárdos beruházás-sorozatnak, amelyet az Egészségipari Támogatási Program (ETP) keretein belül a kormány 2,9 milliárd forinttal segített. A székesfehérvári üzemet **Varga Mihály** pénzügyminiszter ünnepélyes keretek között adta át.

ROBOTIKAI VILÁGSZÍNVONAL

Esztergom - Az autonóm mobil robotok (AMR-ek) globális piacvezetője, a Mobile Industrial Robots (MiR) bejelentette, hogy a Tier 2-es autópálya beszállító TE Connectivity esztergomi gyárában hat

MiR200 robotot helyezett üzembe, hogy optimalizálja a belső logisztikát.

KORSZERŰSÍTIK A TÁVHŐRENDSZERT

Tatabánya - Az elmúlt években több távhőrendszert korszerűsítő projekt valósult meg Tatabányán a KEHOP-5.3.1-17-2017-00021 projekt keretében. A Széchenyi 2020 program részeként hét beruházás valósult meg 147,66 millió forintos, vissza nem térítendő európai uniós támogatás segítségével: két szolgáltatói hőközpont szétválasztása, egy primer vezetékszakaszkorszerűsítése, valamint négy új fogyasztó csatlakoztatása a távhőrendszerhez.

A gyönyörűen felújított Esterházy kastély udvarán gyülekeztek a KEM Mérnöki Kamara tagjai

A szikrázó napsütésben a kastély bejárata adott némi árnyékot a taggyűlés résztvevőit köszöntő vezetőknek. Képfőnkön: dr. Kancz Csaba, Bukovics László, Popovics György

Ünnepi taggyűlést tartott a Komárom-Esztergom Megyei Mérnöki Kamara

Mérnöki díjátadó a tatai Esterházy Kastélyban

Mérnök Nap keretében és ezúttal is különleges helyszínen, Tatán, a közelmúltban felújított és átadott Esterházy Kastélyban tartotta meg éves taggyűlését a Komárom-Esztergom Megyei Mérnöki Kamara. Az eseményt Dr. Kancz Csaba a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal kormány megbízottja, valamint Popovics György, a Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés elnöke nyitotta meg.

Dr. Kancz Csaba a kastély udvarán elmondott rövid köszöntőjében kiemelte, a megye büszke lehet mérnökeire. A Kormányhivatal első kézből tudja ezt visszaigazolni, hiszen az építési ügyek kapcsán rálátása van a szakmára. „Kiváló mérnökeink vannak, de abban még sok a feladatunk, hogy az idősebb korosztály át tudja adni a stafétát, a tudását a fiatalabb generáció képviselőinek. Jó lenne, ha minél több fiatal választaná a mérnöki pályát” – zárta gondolatait a kormány megbízottja.

Popovics György ünnepi beszédében viszszautalt egy korábbi, még a most záruló uni-

ós ciklus előtt tett ígéretére: ha elindulnak a Területfejlesztési Operatív Programok, lesz mérnöki munka bőven. Ez valóban így lett, és komoly kihívás elé is állította a szakma képviselőit. A kereslet olybá megnőtt a mérnöki munkára, hogy mindez az árakra is jelentősen visszahatott, megemelve mind a mérnöki díjakat, mind az építőanyag árakat. Az elnök arra is rámutatott, hogy a TOP-ok zömében megyei vállalkozók dolgoztak, és remélhetőleg ez a következő ciklusban is így maradhat. Munka az most is sok lesz, hiszen a Komárom-Esztergom megyei Területfejlesztési Operatív Programokra vár-

hatóan 40 milliárd forint keret jut, amiből 30 milliárdot biztosan beruházásokra fordítanak. Fontos tehát, hogy minél több mérnökünk legyen, s közülük mind többen a kamara aktív tagjává váljanak – mondta a megyei közgyűlés elnöke.

A köszöntőket követően a megjelent kamarai tagok két csoportban, mérnökökre szabott szakmai vezetéssel megtekinthették a kastélyt, szó szerint a pincétől a padlásig, ízelítőt kapva az épület mérnöki megoldásaiból. Természetesen a vendégek a kiállítási tereket is végigjárták, megcsodálhatták a

gyönyörűen kialakított belső tereket, múzeumi tárgyakat.

A taggyűlés hivatalos részét Wagner Ernő, a Magyar Mérnöki Kamara elnöke nyitotta meg, őt követően pedig Bukovics László, a Komárom-Esztergom Megyei Mérnöki Kamara 2020-ban megválasztott elnöke számolt be a szervezet elmúlt évi tevékenységéről. A költségvetési beszámoló és a pénzügyi terv elfogadása előtt Vinitor Ágnes, a kamara frissen kinevezett titkára tájékoztatta a résztvevőket a köztestület gazdálkodásáról, illetve a Felügyelő Bizottság is beszámolt a 2020-as esztendőről.

Ezt követően ünnepélyes pillanatok következtek, átadták a kamarai kitüntetések. A 2007-ben alapított „Az Év Mérnöke” Díjat Szabó Gergely Csanád okleveles építőmérnök, vízgazdálkodási és vízépítési vezető tervező vehette át. A 2003-ban alapított Mikovinyi Sámuel Díjat pedig Takács Zsuzsanna és Magyar Ákos kapta.

A Mérnöknap állófogadással zárult, a Kastélypark festői környezetében a megjelent kamarai tagok baráti beszélgetés közben oszthatták meg egymással gondolataikat.

A kamara tagjai szakszerű vezetés mellett szó szerint a pincétől a padlásig, sőt a tetőig bejárhatták az épületet

„AZ ÉV MÉRNÖKE” DÍJ

SZABÓ GERGELY CSANÁD, OKLEVELES ÉPÍTŐMÉRNÖK

1999-ben a Budapesti Műszaki Egyetemen végzett, majd pályáját itt az Építőmérnöki Kar Víziközmű és Környezetmérnöki Tanszéken kezdte, szakirányú tantárgyak gyakorlati, illetve angol nyelven történő oktatásával.

Tudományos munkája során több külföldi szakmai konferencián vett részt, számos publikációja jelent meg magyar és külföldi szakmai folyóiratokban.

Vízgazdálkodási építmények tervezői jogosultsággal 2006 óta rendelkezik. Szakmai tevékenységét az OMS-Hungária Kft.-ben, illetve a Poliszter Kft.-ben folytatta, ahol napjainkban is szennyvíztisztító rendszerek tervezésével, kivitelezési, építési és szerelési munkáival, csatorna- és szennyvíztisztító telepek próbaüzemének irányításával, ellenőrzésével foglalkozik. Számos település szennyvízcsatorna-hálózatának és szennyvíztisztító telepének tervezése és kivitelezési munkáinak irányítása fűződik a nevéhez. Elhivatott tevékenységével, illetve a jövő mérnökgenerációjának oktatásában való közreműködésével érdemelte ki az „Év Mérnöke” Díjat.

MIKOVINYI SÁMUEL DÍJ

TAKÁCS ZSUZSANNA, ÉLELMISZERIPARI MÉRNÖK, SZAKKÖZGAZDA

Pályáját 1976-ban élelmiszeripari mérnöki szakterületen kezdte termelési programozóként, majd beruházási műszaki ellenőrként, később élelmiszeripari szakfelügyelőként dolgozott. 1989-től a MTESZ Komárom-Esztergom Megyei Szervezet – később Egyesület – igazgatója. A Komárom-Esztergom Megyei Mérnöki Kamara alapító tagja és annak megalakulásától kezdődően - 24 évig - a Kamara titkára. A KEM Építész Kamara titkári feladatait 2006 óta látja el.

Tevékenységének köszönhetően a 3 szervezet közös titkárságával sikerült létrehozni egy olyan műszaki értelmiségi szolgáltató központot, amely nemcsak a kamarai szakmagyakorlók szolgálatában áll, hanem nyitott a lakosság felé is. Figyelmet fordítanak a fiatal generáció környezet- és energiatudatos oktatási-nevelési te-

vékenységére, továbbá széleskörű szakmai együttműködést folytatnak a megye gazdasági-társadalmi szervezeteivel is.

Kamarai titkári tevékenysége során nagy szerepe volt a szervezet kiegyensúlyozott működésében, a „SZOLGÁLTATÓ KAMARA” elkötelezett híve és megvalósítója.

200 Elnökségi ülés, 20 Mérnökbal, évente több száz jogosultsági ügy, mindösszesen 16000 közigazgatási döntés, 13 ezer fő részvételével összesen 200 megszervezett mérnök továbbképzés fémjelzi 24 éves munkáját. Mégis munkásságának legértékesebb eredménye, hogy kialakult a Kamara és Titkársága iránti BIZALOM a tagok, a nyilvántartott szakmagyakorlók részéről. Személyének köszönhetően vált a Komárom-Esztergom Megyei Mérnöki Kamara tevékenysége országos szinten is kiemelkedő színvonalúvá és elismertté. A kamarai közösség érdekében végzett munkájával maradandó értéket teremtett.

MIKOVINYI SÁMUEL DÍJ

MAGYAR ÁKOS ÉPÍTŐMÉRNÖK,

KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI ÉS KÖRNYEZETVÉDELMI SZAKMÉRNÖK

Építőmérnöki diplomáját 1996-ban szerezte az Ybl Miklós Műszaki Főiskolán.

Pályája kezdetén különböző kivitelező vállalkozásoknál dolgozott, majd a 2000-ben alapított családi vállalkozás, a DE-MA Projekt Kft. elsősorban mélyépítési, útépítési tervezési munkájában kezdett el közreműködni, és itt dolgozik azóta is.

Tervezési, művezetői, műszaki ellenőri tevékenysége mellett a céget is folyamatosan építette. Kiváló kapcsolatteremtő képességének, agilitásának, a mindig korrekt teljesítésnek köszönhetően a vállalkozás mára országos szinten ismertté és elismertté vált.

A Komárom-Esztergom Megyei Mérnöki Kamarának 2007-óta tagja. A közösségért való tenni akarását mi sem mutatja jobban, mint hogy 2008-tól a Kamara elnökségi tagja, 2020-tól alelnöke. A Magyar Mérnöki Kamara elnökségében két cikluson keresztül 2013-2021 között tevékenykedett, mely során elsődleges célkitűzése, a megye mérnökeinek érdekképviselétén túl, a fiatal mérnökök kamarába történő bevonása volt.

Mélyponton a bizalom az építőiparban

Vigyázzunk a kontárokkal!

Magyarországon csúcson jár manapság az építőipar. Az otthonátmozgatási rendszernek köszönhetően soha nem látott építkezési kedv tapasztalható a lakosság körében, mely folyamatos munkát ad az egyéni vállalkozóknak, és a kkv-knak. A nagyobb cégek az uniós projekteken, az állami megrendeléseken dolgoznak, így szinte lehetetlen kivitelezőt találni egy-egy munkára. Ez a helyzet megkönnyíti a kontárok szerepvállalását, hiszen rengetegen örülnek, ha valaki egyáltalán szóba áll velük.

Az iparágban érintett Mapei Kft. reprezentatív felmérése lesújtó adatokkal szolgál. A kontármunka-károsultak aránya 34 % volt az elmúlt egy évben, megbízásonként pedig az átlagos kárösszeg 753 320 forint. Nem meglepő, hogy alacsony szintű, 3,54 csillag a lakosság építőiparba vetett bizalma, a maximálisan adható ötből. Ez gyenge közepes, hullámzó teljesítményt takar – állapítja meg a kutatás.

– A megrendelők átlagos munkára, átlagos teljesítményre számítanak – mondta **Markovich Béla**, a Mapei Kft. igazgatója –, ám a felmérés alapján ezt sem kapják meg. Ez azt jelenti, hogy a jó teljesítmény mellett a szakemberek jelentős része nem megfelelő színvonalú munkát ad ki a kezzei közül. A nem megfelelő pedig nem elfogadható!

ÉPÍTŐIPARI BIZALMI INDEX MEGYÉNKÉNT - 2021. AUGUSZTUS

– A területenként, régióként eltérő bizalmi index – folytatta Markovich Béla – a helyi sajátosságok mellett vélhetően összefügg az építkezések és felújítások számával is. Pest megyében és Budapesten a rengeteg munkalehetőség sok szakembert vonz az ország minden területéről, köztük sok kontárt is. Emellett a vállalkozók hajlamosak túlvállalni magukat, különösen azokon a területeken, ahol akut szakemberhiány alakul ki. Mindez sajnos kihat a minőségre.

A legpozitívabb a villanyszerelők értékelése, 3,95, a legalacsonyabb pedig a generálkivitelezőké, 2,89 csillag. A villanyszerelők kapták

A KONTÁRMUNKA-KÁROSULTAK ARÁNYA RÉGIÓNKÉNT (NUTS 2), 2021. AUGUSZTUS

a legkevesebb, 6%, míg a generálkivitelezők a legmagasabb, 34%-os kontárértékelést. Markovich Béla szakmai álláspontja, hogy a generálkivitelezőkkel szembeni alacsony bizalom oka, hiszen őket terheli minden szakterület legapróbb hibája is. Ha egy részterület hibázik, az kihat a teljes megrendelői elégedettségre, és ezek össze is adódnak.

– Erre a hatalmas számra – tette hozzá az igazgató – magyarázat lehet az építőipar hirtelen bővülése, ám ez elfogadhatatlan! Tenni kell valamit, meg kell gátolni, hogy ilyen mennyiségben készüljön kontármunka! Megdöbbentően magas az egy megbízásra jutó átlagos kárösszeg. Ez elsősorban Közép-Magyarországon kiugró, 988 254 forint. Ennél lényegesen kevesebb, 368 690 forint a dél-dunántúli régióban.

A KONTÁRMUNKA ÁTLAGOS KÁRÖSSZEGE RÉGIÓNKÉNT (NUTS 2), 2021. AUGUSZTUS

– Ez óriási szám, ami milliárdos nagyságrendű károkat jelent évente! Ez az összeg a hárommillió forintos otthonfelújítási támogatás 25%-a! Fel kell lépni a jelenség ellen, ez nem megengedhető – kelt ki magából Markovich Béla.

A Mapei Kft. ügyvezetőjének az az álláspontja, hogy a problémának három szereplője van: a szakemberek és kivitelezők, a megrendelők és az állam. Visszaszorítani a kontármunka arányát a kritikus szint alá csak közös fellépéssel lehet. A szakember szerint 5% körüli arány lenne az elfogadható.

– Ehhez egyrészt fejleszteni, képezni kell a szakembereket, hogy megfelelő színvonalon szolgáltatassanak, és ne vállalják túl magukat. Másrészt meg kell tanítani a megrendelőt, hogy ismerje fel a kóklereket és ne adjon megbízást megbízhatatlan kivitelezőknek. Az államnak enyhíteni kellene az időnyomáson, meg kellene hosszabbítani az otthonfelújítási program határidejét, mert a megrendelők kapkodnak a támogatás kihasználása érdekében. Mindezzel le lehetne szorítani a kontármunkát a kritikus szint alá – összegezte a kutatás eredményét Markovich Béla.

TÁRNAY OLIVÉR

ÖNKORMÁNYZAT

HÍREK, INFORMÁCIÓK RÉGIÓNK TELEPÜLÉSEIRŐL

„A járvány ideje alatt könyveket is adtunk ki, olyan köteteket, amelyek bemutatják a táti némettség életét, otthonát, illetve körbevezetnek a településen és a táti szigetvilágban. A szép kiadványok reméljük, tovább öregbítik településünk jó hírnevét!”

TURI LAJOS

Felavatták az új bicskei piacot

Hosszú évek munkája után, 700 milliós beruházás segítségével vehették át a bicskeiek az új piacot, mely péntekenként várja a vásárlókat, az árusok birtokba vehetik a kialakított standokat, és alkalmanként bérelhetik az üzlethelyiségeket is – mondta **Bálint Istvánné** polgármester a szeptember végi ünnepségen. A kormány minden lehetséges eszközzel támogatja a helyi élelmiszertermelést és a helyi élelmiszerértékesítést – jelentette ki **Nagy István** agrárminiszter. A tárcavezető arra hívta fel a figyelmet, hogy a piacok minden esetben egy városi, falusi közösség központjai. Ezért minden piac közösségi tér is, mely hozzájárul a városi vagy falusi közösség megerősítéséhez.

Tata

Megkezdődött a tatai inkubátorház építése. Az Európai Unió és Magyarország Kormánya támogatásával megvalósuló beruházás helyszínén október 7-én rendezték az alapkövetelési ünnepséget.

Cikkünk a 34. oldalon

Csákvár

A tavalyi bemutatkozó évad után újabb szezon kezdődik a Rátonyi Róbert Színházban, mely október 17-én tartotta első előadását. A 2021–2022-es évad mottója a könnyed szórakozás, tudtuk meg a csákvári Floriana Könyvtár és Községi Házban tartott sajtótájékoztatón.

Cikkünk a 36. oldalon

A Szent Konstantin és Szent Heléna ortodox templom látványa fogadja a látogatót

Az 50-es évek sorházai

Görögök Fejér megyében

A 70 éves Beloianisz négy generációja

Görögfalva, Görögfalva – így ismerték sokáig. Az 1946-49-es görög polgárháború menekültjei itt találtak új otthonra. Az ellenállási mozgalom, a baloldal és minden gyanúsaként vélt személy rettegett a megtorlástól. A szocialista éra befogadta a több ezer menekültet. Gyerek és felnőtt csoportok érkeztek, s később a Vöröskereszt szervezte (akár évekig) a család-egyesítéseket. 1950-ben kezdődött Iváncsa határában a faluépítés. Egyszerű egy- és kétszobás, 50-70 m²-es lakások épültek, de az 1500 főnek, akik itt újra egymásra találtak a szeretteikkel, végre békét, otthont adott a 418 házikó.

1952-ben minden nemzetközi tiltakozás ellenére kivégezték az egyik antifasiszta vezetőt, **Nikosz Beloianisz**t. A görög-falviak úgy döntöttek: a település az ő nevét veszi fel! Az Amaliada tér szülővárosának nevét őrzi, mellyel testvérvárosi kapcsolatot is kötöttek 1996-ban.

1954-ben, majd 1980-ban enyhült a politikai helyzet. A szilveszteri tipikus „Jövőre Görögországban!” jókívánság majd 400 család számára megvalósult, visszatértek az óhazába. Mi lett az itt maradottakkal?

A XXI. SZÁZAD BELOIANISZA

A kb. 200 görög településről érkezett görögök sokáig őrítették identitásukat, házasságot csak egymás közt kötöttek az 1960-70-es évekig. 2020-ban 1148 fő élt a településen, kb. 25% vallotta magát görögnek. Köztük a falu polgármestere, **Papalexisz Kosztasz**, aki szerint a min-

dennapjaikat és az ünnepeiket is meghatározza a származása, ami egy természetes kötődés.

– **Azok után, hogy 3. generációsként itt született és nőtt föl, milyen érzés itt polgármesternek lenni?**

– Nem is szeretek erről másképp beszélni, mint hogy számomra ez épp ezért egy szolgálat, amire büszke vagyok. Minden egyes nap 11. éve ezt érzem, és megtiszteltetés, hogy rám bízta a feladatot. De az is tény: a polgármester a testülete nélkül semmi. A kohéziós képességem azért jó, mert egy irányba tudunk tartani. Itt egy település-vezetőség van, így könnyű jó döntéseket hozni. 3 fővel az első ciklusom óta együtt dolgozunk, ez egy erős mag. A 7 tagból 4-en vagyunk görögök.

– **Egy régi és egy jelenbeli Görögországgal kapcsolatos élményt felidézne?**

– Gyerekkoromban rengeteg görög turista jött

ide busszal, így az anyaországgal állandó volt a kapcsolat. Beszélgettünk, tudtunk mindent, na meg bennünket mindig elhalmoztak finomságokkal! Mára is igaz, hogy turisták, politikusok megjelennek, s bejönnek a polgármesteri hivatalba. Átérik a pillanat hatását, szinte mindenki meghatódik. Nagy respektje van Beloianisznak Görögországban! Pár éve itt járt **Alekszisz Ciprasz** miniszterelnök, a követségen találkoztam vele, s ő a támogatásáról biztosított. A kormányfőtől azt kérte Ciprasz, hogy „tartsa a szemét Beloianiszson” – s ez nekünk nagyon jól esett.

– **Az asztalitenisz klubon kívül milyen közösségek életében vesz részt vagy van rálátása?**

– Rálátásom minden művészeti csoportra, egyesületre, civil szervezetre van, napi szintű a munkakapcsolatunk. De hajdanán fociztam, táncoltam is. Kb. 5 éve mentem le először pingpongozni testmozgásként, aztán ott ra-

Hajnaltig tartó tánc az Amaliada téren

Az iskola DÖK-ösei már az 5. beloiannszi generációt jelentik

gaadtam, amikor tudok, játszom a csapatban. Egyébként rengeteg sportlehetőséget találni: zumba, salsa, torna, világbajnoki ezüstérmes foglalkozik a karatésokkal, labdarúgónk került az ETÓ-hoz, a Honvédhoz, sokakra lehetünk büszkék, én a lányomra is, aki háromszoros magyar bajnok vízilabdázó.

– Mik az év Belo-sikerei, s milyen célok vannak még?

– Matriális dologként a tornatermet – régi vágy! – említem. Most adtuk át a munkaterületet a kivitelezőnek. Utak, járdák, a rendelő, a ravatalozó felújítása történt. De tán ezeknél is többet ér a közösségépítés. Nálunk mindig történik valami – halljuk más falvakból. Sokat dolgozunk a testülettel ezért – ebben sikeresek is vagyunk. Egy karácsony, egy főzőverseny családi nap lehetőség a találkozásra, mindenre van idő. Az emberek már nagyon vágytak egy ilyen együttlétre, így a járvány miatt elmaradt majális őszele megrendeztük – mindenki öröme.

– 2010-ben megfogalmaztunk egy fejlesztési tervet, az volt a választási ígéretünk, hogy ezt megvalósítjuk. Megyünk is szépen, kipipáljuk, ami kész, jöhet a következő. És naprakészen el tudunk számolni. A 37-ből már a fele megvan – látszik, hogy nem a levegőbe beszélünk!

A HAGYOMÁNYOK ÉRTÉKMENTŐ SZEREPE
Dimanovszki Niki, a Triandafylla (ami magyarul Rózsák) Egyesület – tánc csoport – vezetője, a 2. generáció tagja, régóta

tervezi, hogy a versek után a családtörténetüket is megírja. Elmesélné a gyerekkori álmait, a családnév „kalandját”, a család egyesítést, a férjével Makedóniában töltött 3 évet – Alexandra még itt született, Mahi lányuk már ott, –, hogy a művelődési ház vezetőjeként a falubeli tűzvész után újrateremtettek mindent, s hogy a tánc 15 éves kora óta végigkísérte életét.

A rákból gyógyulgatva felnőttként viszszeretett ehhez a világhoz, s a vezetőjük halála után elvállalta az irányítást, hogy egység legyen. Mindig más görög tájegység ruházatát, táncát mutatják be vagy színpadi koreográfia (trák) vagy hagyományos (pondioszi) változatban. A 11 fős kis nyugdíjas csapat hetente próbál, s minden rendezvényen fellép, mert minden szeretnék, ha eltűnne ez a szépség.

A zene, a tánc annyira összetartja a közösséget, hogy az augusztus 20-i falunapon a fél világ itt mulat hajnalig, mindenki eljön, akinek görögországi vagy beloiannszi kötődése van. Niki optimista a jövőt illetően: „A férjemmel makedónul beszélünk, a görögöt értem, a gyerekek és az unokák tudnak görögül. Amíg az iskola van, addig fennmarad a görögség!”

KAPOCS KÉT GENERÁCIÓ KÖZT

– Immár 14 éve dolgozom pedagógusként az iskolában, ahova magam is jártam hajdan – meséli az igazgatónő, **Dimanovszka Mahi**, a 3. generáció tagja, a 4. generáció egyik nevelője, oktatója -. Intézményünkben 8 év-

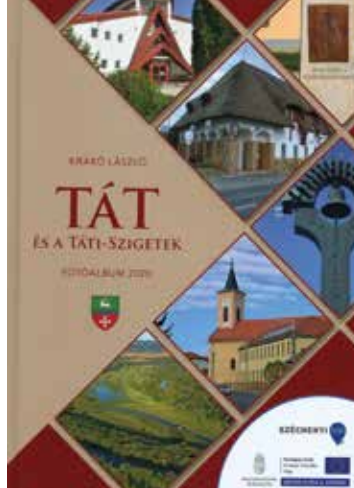
folyamon heti 10 órában tanulhatják diákjaink a görög nyelvet kétnyelvű és anyaországi vendégtanároktól. Az oktatás mellett természetesen tanulóink a hagyományörzést, görög szokásokat és kultúrát is elsajátítják.

– Ilyenek például a Vaszilopita ünnepély, a Kalanta karácsonykor, illetve a Tsiknopempti Füstös Csütörtök rendezvénye. A görög nyelv nem egyszerű, de annál csodálatosabb, igyekszünk minél több tanulót nyelvvizsgára küldeni. Év végén pedig Görögországban táborozhatnak diákjaink. A hagyományápolás érződik mind a magyar, mind a görög családoknál, akár egy görög recept, egy kedvelt dal, vagy egy ünnep formájában, ahogy ez nálunk is van.

– Nagymamámmal szinte csak görögül kommunikálok, igyekszem kisfiamat Andoniszot is görögül tanítani. Nagyon szeretek főzni, a görög konyha ízvilága közel áll hozzám. A névadási szokások megőrződtek, főleg a görög vagy vegyes családoknál. Ezek a keresztnevek nagyon gyakoriak nálunk: Eleni, Szófia, Nikandrosz, Fedra, Andonisz, Aphrodithe, Nikosz, Vangelisz, Anesztisz, Kosztasz, Leokratisz, Oresztész. Az anyaországi kapcsolataink szorosak. Tavaly a Stavros Niarchos Alapítványtól nyert támogatásból iskolánk teljesen megújult. Szeptembertől pedig minisztériumi segítséggel új pályákon sportolhatnak a gyerekek.

Boldog születésnapot, Belo!

DR.GÖDE ANDREA

Háromszoros „Klímatudatos Önkormányzat”

Táton napelem-park kialakításában gondolkodnak

Tát város önkormányzata a járványidőszakot tervezésre, és az előző projektek befejezésére használta. Készülnek a TOP-2-re, de közben saját erőből fejlesztették a közvilágítást, és parkolókat is építettek. Újabb multi üzletlánc telepedett meg a kívárosban, persze nem a lakosság létszáma miatt, hanem mert komoly tranzitforgalom zajlik – tudtuk meg Turi Lajostól, Tát város polgármesterétől.

– Hogyan indult újra az élet a járvány után a városban?

– Pontosítanék, nem újrakezdtük a munkát, hanem folytattuk tovább. Szisztematikusan készültünk pályázatainkra, természetesen a településfejlesztést, és a klímaturadatoságot tartva szem előtt. A többször említett norvég pályázat – ez Tokoddal közösen zajlott – eredményeképpen feltérképeztetett Tát, hogy a klímaváltozás során képződött csapadékvizeket miként kell kezelni. Akkoriban bizonyos fokú kivitelezés is történt, mostanra pedig engedélyes tervek is születtek. Egy TOP maradvány forrásból 386 milliót sikerült elnyernünk, ennek köszönhetően Tát kertvárosi részének jelentős hányadában csapadékvíz elvezető árok épül ki, mely nem csak a környező utcák vizét gyűjti össze, és vezeti be az únyi patakba, hanem a közbülső ligeten áthaladva annak a revitalizálását is meg tudjuk oldani. Magukon túlnőtt nyárfák láthatók ugyanis a Tatabánya felé vezető út és Tát szélső házai között, melyek egyre inkább veszélyesebbé válnak. Most ezt tájépítész és szakember irányításával újra tudjuk gondolni, fiatal fákat telepítünk, és az említett csapadékvíz elvezető rendszer számára egy záportározó medrét is kialakíthatjuk.

– A víztorony árnyékában elkészült a park is, ahol szintén található egy tavacska.

– Sok szegmenst beépítettünk a norvég pályázatba, ilyen volt a parkosítás, és a kiválóan működő záportározók kialakítása, egyik ilyen található a szabadidős parkban. Lehet belőle locsolni, és még kérdés, hogy a tárolt vizet megtartsuk, vagy hagyjuk egy idő után

elszikkadni. Ezt a programot folytatjuk a jövőben is, hiszen városunk alapvető gondja volt mindig is a villámárvizek kezelése. Edigi munkánk elismeréseképpen egyébként háromszor nyertük el a Klímaturadatos Önkormányzat megtisztelő címet, és továbbra is ennek szellemében próbáljuk formálni a jövőt.

– Mik lesznek a következő 7 éves uniós pénzügyi ciklus tervezésének fő irányai?

– A Zöld Város projektet szeretnénk folytatni, hiszen elég nagy zöld belső területeink vannak, ezeket szeretnénk fejleszteni, parkosítani. Igyekezünk a megújuló energiákra is összpontosítani. Van egy olyan területünk, ahova napelem rendszert szeretnénk telepíteni, ennek is elkezdődött a tervezése. Ha ez csak a közvilágítás egy részét megoldja, az már egy hosszú távú megtakarítás.

– A Zöld város programban szerepel a ligetes rehabilitáció, és van még több olyan területünk, ami parkosításra vár. Nemrégiben mi is nyertese voltunk az ország fásításának, tehát elindultunk egy koncepció mentén. A mogyorósbányai út melletti zöldterületen Mária-parkot gondoltunk létesíteni, lévén a Mária-út és a most átadott SacraVelo kerékpárút megy el mellette. Itt biciklis pihenőt is létrehozunk, erre közösen pályáztunk testvértelepülésünkkel, a felvidéki Ebeddel.

– A járvány alatt egy kicsit megállt az élet a Művelődési Házban. Mi a helyzet most?

– Természetesen a zárva tartás idején a Művelődési Ház is készült a további programokra, most pedig csordultig van rendezvényekkel. A pandémia alatt kicsit tolódtak jubileumi

ünnepeink, ezeket most pótoljuk. 15 éves volt augusztusban a Porcelánbaba Klubunk – nekik szeretnénk egy méltó helyet találni, ahol életképeiket teljes egészében, állandóan ki tudják majd állítani, 30 éves az asszonykórus, és 10 éves a férfikórus. Szintén 30 éves a három korosztályt megmozgató, 100 fős mazsorett csoportunk. 2022-ben 20 éves lesz a Caritas, mely szintén nagy kincse Tátnak. Van tehát megemlékezni valónk bőven. Egyébként a Művelődési Ház bővítésért kiált, lift is kéne a mozgáskorlátozottaknak az emeleti terek és a könyvtár akadálymentes látogatásához. A következő TOP pályázaton igyekezünk erre is forrást találni. Megálmodtunk egy tornacsarnokot is, amire szintén nagy igény lenne. Ez csak TAO pályázatból rakható össze a költségei miatt.

– Egy játszópark építésében is gondolkodunk az öközségi városrészben. Az ott lévő játszóteret két éve muszáj volt bezárni, mert a régi fajták életveszélyessé váltak. Ennek helyére tervezzük az újat parkosítással, korszerű játékokkal és a fiatalok körében igen népszerű pumpapálya építésével. A forrást reményeink szerint abból a kompenzációból találhatjuk meg, amit várhatóan megkapunk, mivel csak párszáz lélekkel léptük túl a létszámhatárt, ami a Magyar Falu Programban való pályázati lehetőségekhez juttathatott volna bennünket.

– A járvány ideje alatt könyveket isadtunk ki, olyan köteteket, amelyek bemutatják a táti németiség életét, otthonát, illetve körbevezetnek a településen és a táti szigetvilágban. A szép kiadványok reméljük, tovább öregbítenek településünk jó hírét!

VEÉR KÁROLY

Júniusban átadták rendeltetésének az új sportuszodát

Letették az új képzési központ alapkövét

Hegedűs Barbara, Veszprém város alpolgármestere

Elkészült az uszoda, épül a színház, tervezik a völgyhidat

13 nagyberuházás Veszprémben

Az idén átadott projektekről és a folyamatban lévő beruházásokról számolt be sajtótájékoztatón Hegedűs Barbara, Veszprém város alpolgármestere. Megtudtuk, hogy több mint 100 milliárd forintos keretösszegből 13 projekten dolgozik együtt az önkormányzat és a kormány a Modern Városok Program keretében.

„A 2016-ban aláírt együttműködési megállapodás révén megvalósuló fejlesztések alapjaiban határozzák meg Veszprém arculatát, jobb életszínvonalat nyújtanak a lakosságnak, kedvezőbb helyzetbe hozzák a gazdasági társaságokat, és nem utolsósorban gyarapítják a város vagyont – mutatott rá a program fontosságára az alpolgármester, aki sorra vette az idén átadott vagy még átadásra váró projekteket, valamint azokat is, amelyeken jelenleg is dolgoznak.”

Ezek valósultak meg az elmúlt évben:

- 11,8 milliárd forintból elkészült az új sportuszoda. A létesítményt a Nemzeti Sportközpont üzemelteti, júniusban adták át.
- 1,66 milliárd forint értékben teljesen felújították a Csermák Antal Zeneiskola belső tereit, gépészeti elemeit és bővítették is az épületet.
- 1,2 milliárd forintba került az új tornászgyakorló a Stadion megújulásának része-

ként. A csarnokot a következő hónapokban avathatják fel hivatalosan. A Stadionhoz kapcsolódóan már korábban felújították a dobópályákat, jövőre pedig az atlétikai pálya kerül sorra.

- Befejeződött az állatkert bővítésének első, 2,9 milliárd forint értékben megvalósított üteme, mely során kifutókat, játszótér, szolgáltató egységeket fejlesztettek. Hamarosan újabb 5 milliárd forintból új nagymacska kifutó és háziállat bemutatóhely létesülhet, ezek 2023-ra készülnek el.

Ezekon dolgoznak most:

- Folyamatban van az Iparos park kivitelezése, a 8,8 milliárd forintos projekt során egy új képzési központ létesül a Házgyári úton valamint a Jendrassik-Venesz Technikumban, melynek célja a piacképes szakemberek képzésének erősítése.
- Zajlik a színházfelújítás első ütemének kivitelezése, ami jövőre fejeződhet be, és a melléképületeket érinti. A főépület felújításához

elkészültek a tervek, a kivitelezés a tervek szerint 2024-ben kezdődhet meg. A teljes projekt 9,28 milliárd forintból valósul meg.

- 4,5 milliárd forint állami támogatásból és 500 millió forint önerőből összesen 11 kilométernyi belterületi út újul meg 2023-ig, a közművek kiváltása idén megkezdődhet több helyszínen, maga az útépités leginkább a következő évben történik majd és 2023-ra fejeződik be.

- Az Aranyos-völgyi híd tervezése elhúzódtott, várhatóan ez a munkafolyamat 2022-re fejeződhet be, ezután a NIF Zrt. projektgazdaként kiírja a feltételes közbeszerzést a kivitelezésre.

Az alpolgármester azt mondta: a kivitelezés pontos határidejét egyelőre nem látni, ő arra számít, hogy 2025-ig megvalósulhat a város jelenlegi úthálózatát nagymértékben tehermentesítő új híd.

Irigy Hónaljmirigy (Fotó: Rácz Lambda József)

Bagossy Brothers Company (Fotó: Bosnyák László)

Bubutimár Éva keramikus (Fotó: Rácz Lambda József)

XVII. alkalommal fesztiválozhattak

Vége újra Tökfesztivál Rácalmásón!

A járvány tavaly szinte minden közösségi programot lehetetlenné tett, többek között a Rácalmási Tökfesztivált is. A szervezők – akik még ma is kizárólag önkéntesek - azonban idén megújult erővel, kétszer akkora lelkesedéssel álltak neki a feladatnak. A látogatók pedig már alig várhatták, hogy végre kimozdulhassanak, mert jól látható módon örömmel érkeztek a rácalmási Jankovich-kúriába. A családok együtt szórakozhattak a három nap alatt a nívós koncerteken, gyerekprogramokon, kiállításokon, és élvezhették a vásári forgatagot, a Gasztro utca ízeit, illatait, a tökfárgást vagy más tökös programokat. Steiner Lajos, a Rácalmási Városvédő és Szépítő Egyesület elnöke, a rendezvényszervezők vezetője az alábbiakat nyilatkozta lapunknak az eseményről.

PROFESSZIONÁLIS SZERVEZÉS KIZÁRÓLAG ÖNKÉNTESEKKEL

– Talán ma már mi vagyunk az egyetlenek az országban, de a térségben egészen biztosan, akik egy ilyen nagyszabású fesztivált kizárólag önkéntesekkel hoznak tető alá.

– Napokkal előbb megkezdjük a munkát, és attól kezdve körülbelül 70 önkéntes nap mint nap, egymást váltva itt dolgozik min-

den fizetség nélkül, pusztán az együttlét örömeért, a közös munkából fakadó sikerekért. Ez úgy vélem, óriási érték a mai világban.

– Különösen nagy öröm a számomra, hogy végre egyre több fiatalot sikerül bevonnunk ebbe a munkába. Itt az ideje, hogy átvegyék a stafétát, a jól bevált gyakorlatot, és persze, hogy megújítsák mindazt, amit jónak látnak. Igyekszünk partnerek lenni minde-

ben, meghallgatjuk egymás véleményét, és hol így, hol úgy, de idomulunk egymáshoz.

– Az újoncaink megjelentek már a gasztronómiában, a tökfárgásnál, de történtek előrelépések a gyerek- és a színpadi programoknál is. Ezeket immáron a város szakértői, a művelődési ház szakemberei, illetve az óvoda pedagógusai szervezik, illetve bonnyolítják.

Óriástökök versenye

Fáradhatatlanul kínálták faragásra a tököket

A tökfárgók tábora folyamatosan bővült

Cikk-Cakk Foltvarró Klub (Fotó: Szabóné Zsedrovits Enikő)

Levendulás szatócibolt (Fotó: Rácz Lambada József)

Roho szobrászművész (Fotó: Szabóné Zsedrovits Enikő)

A PÉNTEK MINDIG A GYEREKEKÉ

– Évről évre egy külön részen alakítjuk ki a speciális „gyerekjátsszónkat”: ugrálóvár, kisonat, pónilovaglás, játszóház és kézműves foglalkozások várják a kicsiket. A programokat összehangoltuk, hogy a foglalkozásokat követően a kicsik a színpadon zajló eseményekről, bábelőadásokról, mesékről, koncertekről se maradjanak le.

ORSZÁGOS TÖKKIRÁLY VÁLASZTÁS

– Az idei legnehezebb, 650 kilós tök sajnos nem jutott el a fesztiválra, így annak „kistestvérét” az ötszáz kilónál is többet nyomó tökóriást csodálhatták meg a fesztiválozók, persze további szép, természetes tökök kíséretében. Keszler László és Bodnárné Surányi Gabriella szervezőmunkájának köszönhetően most is megválasztottuk az ország Tökkirályát. A címet az érdemi ki, aki a legnagyobb tököket termelte az idei esztendőben. A 2021. évi Tökkirály címet a tápiószentmártoni Kokai

Tibor nyerte el, 527 kilogrammos óriásával. A „Tökös csajok” csapata végzett a második helyen, 491 kilós termésükkel, a dobogó képzetbeli harmadik fokára pedig a 306 kilogrammos tök termesztője, Kavecz Attila léphetett. Különdíjat kapott továbbá a rácalmási Horváth Balázs, akinek egy 167 kilós tökört sikerült „felnevelnie”.

MINDENKI TALÁLHATOTT MAGÁNAK VALÓ PROGRAMOT

– Mint minden évben, most is arra törekedtünk, hogy minden fesztivállátogató megtalálja a neki tetsző programot. A fiatalokra, gyerekekre épp úgy igyekeztünk odafigyelni, mint az idősebb korosztályokra. Óriási siker volt a retro autók kiállítása, idén már 40 autósodát láthattunk. A Rácalmás nevezetességeit bemutató Bringatúra is megújulni látszott, talán mert egyik fiatal tagunk állt idén a szervezés élére. Kétszer annyian vettek részt a túrán, mint korábban bármikor. A kiállításaink is rendkívül sok

embert vonzottak, felsorolni sem lehet őket, mi minden volt látható, és az árusok is nagy számban érdeklődtek, a nyolcvan helyre háromszoros volt a túljelentkezés. Végül, de nem utolsó sorban parádés látvány várta a látogatókat Milleniumi Parkunkban, ahol a családok, csoportok idei évi tökkompozícióit csodálhatták meg. Ez is egy új helyszíne lett a fesztiválnak, a házak előtt ide, egy helyre koncentráltuk a látnivalókat.

– Ütőképes, jó programokat kínáltunk a nagyszínpadon is, nagy siker volt minden színpadi programunk, de különösen az Irigy Hónaljmirigy, a Halott pénz, és a Bagossy Brothers Company koncertje.

– Igazán nem lehetett okunk a panaszra, annak ellenére, hogy a kötelező védettségi igazolvány nagy hátrányt jelentett a számunkra, egy igazán sikeres, sokak számára felhőtlen szórakozást, kikapcsolódást nyújtó eseményt sikerült tető alá hoznunk. Büszkék lehetünk városunkra, önkénteseinkre.

CSEH TERÉZ

Faszélen sült a székelly miccs a gasztroutcában

Állati jó körhinta

A Millenium Parkban kiállított kompozíciók közül ez volt a legaktuálisabb

Kezdő, innovatív vállalkozások bázisa lehet

Inkubátorház épül Tatán

Megkezdődött a tatai inkubátorház építése. Az Európai Unió és Magyarország Kormánya támogatásával megvalósuló beruházás helyszínén október 7-én rendezték az alapkőletételi ünnepséget. Tata Város Önkormányzata korábban sikeres pályázatot nyújtott be az Inkubátorházak fejlesztése tárgyú TOP-1.1.2-16-os felhívásra, és az „Inkubátorház építése Tatán” című TOP-1.1.2-16-KO1-2017-00002 azonosítószámú európai uniós pályázaton 399 millió forintos vissza nem térintendő támogatást kapott.

A beruházás fő célja az, hogy olyan jelentős fejlődési potenciállal rendelkező, speciális gépgyártás, járműgyártás, élelmiszeripar, illetve zöld gazdaság területén tevékenykedő vállalkozások működhessenek majd a modern és jól felszerelt inkubátorházban, amelyek képesek az újításokra, foglalkoztatóként is erősítik a helyi gazdaságot és hosszú távon növelik Tata ipari potenciálját. A projekt keretében megépülő ház vállalkozói inkubátorként fog működni, mely közös szolgáltatásokat és általános üzleti-szakmai segítséget biztosít kezdő vállalkozások számára a Széles Csapáson (Tata 460/155 és 460/158 hrsz.).

– Azok, akik eddig például otthon a garázsban tevékenykedtek – mondta az alapkőletételi ünnepségen **Michl József** polgármester –, és fiatal vállalkozásukkal szeretnének továbblépni, a jövőben a tatai inkubátorházban bérelhetnek majd alacsonyabb áron helyiségeket a várostól: műhelyt, irodát, melyekhez közös helyiségek – vizes blokk, öltöző, tárgyalóterem – kapcsolódnak. Mindez jó lehetőséget nyújt a kezdő vállalkozásoknak arra, hogy jobb körül-

ményeket biztosítsanak a munkatársaik és partnereik számára.

– Évekkel ezelőtt, amikor ezt a beruházást elkezd-tük tervezni, sok volt az érdeklődő és reméljük, hogy mire az építkezés 2022-ben befejeződik, szintén sokan szeretnének majd élni a lehetőséggel.

Az 1.035,50 négyzetméter nettó alapterületű épületnek két fő része lesz: műhely, valamint iroda- és kiszolgáló egységek. Az inkubátorházban több, mint 256 négyzetméteres irodaterület található majd korszerű bútortalattal, több egységre osztva. Ezek mellett kialakítanak egy 4 férőhelyes, bútorozott open-office jellegű co-working irodateret valamint egy 40,6 négyzetméteres, üzleti használatra alkalmas berendezett tárgyalóteret is. Az épület másik fő része egy több, mint 615 négyzetméter alapterületű, műhelyfunkcióra, illetve másodlagosan rendezvényekre, termékbemutatókra, kiállításokra alkalmas közösségi tér lesz. Az inkubátorházban öt infrastrukturális (pl. tárgyaló bérlelése), négy adminisztratív (pl. digitalizálás) és négy networking (pl. szak-

mai rendezvények szervezése) szolgáltatás lesz hozzáférhető.

– Ez az inkubátorház egy olyan lehetőség – mondta **Bencsik János**, a Tatai-medence kiemelt járműipari térség összehangolt fejlesztéséért felelős miniszterelnöki biztosa, országgyűlési képviselő –, amely a helyi kis és középvállalkozások számára megteremti annak az esélyét, hogy aktívan be tudjanak kapcsolódni fogadó félként a duális képzésbe, mert olyan felülethez jutnak hozzá, amely képessé teszi őket a diákok fogadására és a saját szakterületüknek megfelelő gyakorlati képzésükre. Mindemellett a fejlesztés jelentős pénzügyi tőkével nem rendelkező, induló kisvállalkozások számára kibontakozási lehetőséget tud biztosítani. Maga az épület önmagában egy lehetőség, amit tartalommal kell majd megtölteni.

A tatai inkubátorház alapkőletételi ünnepségén egy időkapuszulát helyeztek a földbe, melyben aprópénz, és az épület tervrajzai is helyet kaptak. A beruházás várhatóan jövő év elejére készül el.

TO

Megújul a közlekedési infrastruktúra Pápa egyik ipari-szolgáltató területén

Pápa Város Önkormányzata 602 918 810 forint támogatást nyert el az Iparterületek fejlesztése a pápai Felsővárosban című TOP projekt megvalósítására. A beruházás keretében a Szabó Dezső utca újjáépítését végezheti el a város. Ez egyrészt az itt élők számára jelent biztonságosabb, komfortosabb közlekedési lehetőséget, másrészt az utca külterületi szakaszát alkalmassá teszi a nagy gépjárművek biztonságos haladásához - s feltárja a még be nem épített ipari területeket -, harmadrészt pedig egy új bevezető utat eredményez a városba a 83-as számú főútról.

A beavatkozási terület 1200 méter hosszú a most épülő Szabó Dezső-Acsádi-Táncsics utcai körforgalomtól a 83-as számú főútig tart. Belterületi lakóövezeti szakaszán, mintegy 500 méteren részben a meglévő nyomvonalon, részben teljesen új nyomon építik újjá az utcát. A lakott területen kívül, az ipari területen futó utcaszakasz – 250 méter – az alépitmény javítás és útszélesítés után új, megerősített burkolatot kap, a 420 méter hosszú külterületi szakaszon pedig részben új pályaszerkezet épül az eredeti nyomvonalon, majd módosított nyomvonallal köt rá a 83 számú főút csomóponti szakaszára. A beavatkozási terület utolsó szakaszán az előírásoknak megfelelő

csatlakozást építenek ki a 83-as számú főútra 100-100 méter besoroló és gyorsító sávval. Az út teljes hosszában 6,5 méterre szélesítik a folyópályát, kialakítják a csapadékvíz-elvezetést és a lakott területi részen járdát és közvilágítást is építenek.

A projekt befejezési határideje november, a kivitelezési költség 834 millió forint.

Készült Pápa Város Önkormányzata megbízásából az Iparterületek fejlesztése a pápai Felsővárosban című, TOP-1.1.1-16-VE1-2017-00003 azonosító számú projekt keretében.

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

100 ÉVE HUNYT EL WEKERLE SÁNDOR

Mór - Wekerle Sándor halálának 100. évfordulóján díszünnepséggel emlékezett az

államférfi munkásságára a Wekerle Sándor Alapítvány és a Móri Városi Önkormányzat. Az eseményen részt vettek a Wekerle Sándor részére díszpolgári címet adományozott városok.

XV. COOP RALLY

Magyarország - Az idén 15. alkalommal megrendezett program Nyugat-Magyarorszá-

got járta körbe. A szakmai rendezvény ebben az évben Magyarország nyugati felén látogatott meg hat meghatározó élelmiszeripari gyártó- és forgalmazó céget, valamint két COOP tagvállalatot.

ELISMERÉSEK A TRANS-SPED-NEK

Tatabánya - A Trans-Sped több mint három évtizedes tevékenységéért komoly elismerésekben részesült. **Fülöp Zsolt**, a Trans-Sped ügyvezető igazgatója számára Áder János köztársasági elnök Magyar Ezüst Érdemkereszt Polgári Tagozata kitüntetését adományozott, miközben a cégcsoport a K&H Bank által meghirdetett családi kiválósági díj nyertese lett.

Tizenegy előadás várja a csákváriakat

Új évad indul a Rátonyi Róbert Színházban

A tavalyi bemutatkozó évad után újabb szezon kezdődik a Rátonyi Róbert Színházban, mely október 17-én tartotta első előadását. A 2021–2022-es évad mottója a könnyed szórakozás, tudtuk meg a csákvári Floriana Könyvtár és Közösségi Házban tartott sajtótájékoztatón.

– *Tavaly nagy reményekkel vágtunk neki – mondta Illés Szabolcs, Csákvár polgármestere –, megtartottuk az első előadást, aztán a világjárvány miatt sajnos csonka évaddal kellett zárni. Nyáron aztán igyekeztünk kárpótolni mindenkit színházi előadásokkal és koncertekkel. Nagyon bízom benne, hogy idén a pandémia nem fogja keresztülhúzni az előadásainkat, és egy igazán jó évadot fogunk tudni csinálni.*

– Egy induló magánszínház egyik legnagyobb feladata a közönségteremtés, ám Csákváron már az első évadban kialakult az a mag, amely rendszeresen ott volt az előadásokon – folytatta **Teremi Trixi**, a társulat művészeti vezetője. Az idei műsortervet jórészt a tavalyi tapasztalatokra alapozva állították össze, de a színpadra kerülő előadások kiválasztásában az is szempont volt, hogy az elmúlt nehéz időszak után, ami mindenkit megviselt, még könnyedebb, még léleksimogatóbb darabokat, operetteket, musicaleket és meséket mutassanak be a csákvári színpadon. Ebben az évadban tizenegy előadást tartanak a Floriana Könyvtár és Közösségi Házban, ebből tíz zenés és egy prózai darab lesz. Újdonságként mesebalett is színre kerül: december 5-én a Pécsi Balett előad-

sában a Piroska és a farkast mutatják be. A szezon október 17-én **Kállay Bori** önálló estjével indult, és május végén a Vizipók, a Csodapók zenés mesejátékkal zárul.

Idén is lesz premier: a La Fontaine, avagy a csodák éjszakája című zenés mesejátékot március 27-én mutatják be. Az operettek közül a Cigányszerelem továbbra is műsoron marad, mellette a magyar operettirodalom egyik legsikeresebb műve, a Mágnes Miska került be az évad műsorába. A sajtótájékoztatón azt is elárulták, hogy a címszerepet **Kiss Zoltán** alakítja majd, akinek régi szerepálma válik ezzel valóra.

A Rátonyi Színház saját előadásai mellett ebben az évadban is lesznek vendégelőadások. A József Attila Színház a Sóska és Sültkrumplival érkezik, a Mandala Dalszínház a Hyppolit, a lakájt mutatja be, míg a Veres1 Színház a Csoportterápia című zenés vígjátékot hozza el a csákvári közönségnek. Január 8-ra tervezik az újrakezdést, amely tavaly elmaradt (helyette tartották nyár végén az operettgálát), ám az ötlet megvalósításáról nem mondtak le, sőt az eseményből szeretnék hagyományt teremteni. Ahogy a művészeti vezető elmondta, igazi nagyzenekaros, pezsgős, hamisítat-

lan operaházi hangulatot terveznek.

Kszel Attila, a Győri Nemzeti Színház tagja, a La Fontaine, avagy a csodák éjszakája rendezője elmondta, a 7–77 éves korosztálynak szóló vígjátékkal egyik célja, hogy visszahozza a régi matinékat, ahol szülő és gyermeke együtt szereznek élményeket a színházban.

– Szeretném megszólítani a csákvári fiatalokat – tette hozzá Kszel Attila – 10–20 éves korig. Nyolc szereplőt keresek az előadásomhoz, akik elég, ha táncolni, énekelni tudnak valamennyire, és szívesen lépnek színpadra. Ez azért fontos, mert ők helyiek, és az ő kapcsolataik még több nézőt, érdeklődést hoznak. Nekik ez egy jó találkozás lesz a színházzal, belekóstolhatnak a színészetbe.

Lapunk kérdésére **Illés Szabolcs** polgármester elárulta, hogy a nyári szezonra is készülnek, már megvan a helyszín, a részletekről azonban még nem nyilatkozott. Mindenesetre valami igazán nagy durranásra számíthatnak a nézők – persze ha a járvány ismét közbe nem szól.

A sajtótájékoztatót Kiss Zoltán előadása zárta, aki a Mágnes Miska egyik betétdalát énekelte el a megjelenteknek.

VEÉR KÁROLY

KINCSKERESŐ

HÍREK, INFORMÁCIÓK A RÉGIÓ KULTURÁLIS ÉS SPORTÉLETÉBŐL

„Igyekszem nem díjakban és lájkokban mérni az életet, mégis nagy megtiszteltetés volt most Székesfehérvár városától elnyerni a Lánczos-Szegfű Ösztöndíjat. Ez számomra az elfogadást jelentette, és szeretném ezt a bizalmat meghálálni.”

KOPIÁS GABRIELLA

Emlék bélyegző a Nagy-Magyarország Parkról

Már a Nagy-Magyarország Parkban is találunk pecsétet a túra útvonalakon barangolóknak. A Bakony erdejében lévő üdülő- és konferenciaközpont a "Nem felejtünk" Falatozónál hozott létre bélyegző pontot. A Nagy-Magyarország Park mellett a piros és a kék kereszt útvonal is elhalad, több népszerű útvonal és látványosság is van a Bakony ezen részén. A park kapujából nyílik a Burok-völgy ritka természeti jelenségeket mutató sziklás hasadéka. A völgynek érintetlen őserdei hangulata van. A mintegy 12 km-es főága Királyszállástól Bakonykúti községig terjed. Számos mellékvölgyével több, mint 25 km-t tesz ki az 50-90 méter mély, sok helyen függőlegesen meredek sziklafalakkal határolt, vízfolyás nélküli szurdok. A völgy-fő és a végpont szintkülönbsége kb. 200 m. Évszázadokon át királyi vadászterület volt.

Székesfehérvár

A **Kopias Gabriella** név viszonylag újkeletű Székesfehérváron, de a hölgy mindig tud meglepetést okozni. Fuvola-művészként megnyitókön, rendezvényeken szerepel a hagyományos fellépések mellett.

Cikkünk a 40. oldalon

Csíkszereda

Kellett egy hely, ahol a fiatalok összedughatták a fejüket, megtárgyalhatták a világ nagy dolgait. Sorozatunkban ezeket keressük fel, felidézve történetüket. Elsőként Csíkszeredába (**György Attila** szóképzése), a Tilos Kávéházba látogatunk el, ahol magam is megfordultam néhányszor filmes barátaimmal, és kollégáimmal.

Cikkünk az 42. oldalon

 Jankovich Kúria
Wellness Hotel ****

Keleties hangulat, autentikus koreai ételek várják a vendégeket

Megújult a rácalmási Jankovich Kúria Wellness Hotel****

Már az érkezés pillanatában megérinti a lelket az a vidéki nyugalom, amit a magas fák övezte kúria, a megújult hotel csodás látványa nyújt. Az épületbe lépve azonnal érzékelhető a letisztult, modern dizájn, érezhető a keleties hangulat, és mindezt tovább fokozza a japánkert, valamint a szálloda koreai étterme, mely különleges ízeivel, illataival teszi teljessé az élményt az ide érkezőknek. Szabó Attila hoteligazgatót kértük, foglalja össze, mi minden változott a szállodában a nagyszabású felújításnak köszönhetően.

– *Hosszú hónapokon át tartó, kemény munka eredménye, amit most megcsodálhatunk. Mikor kezdődött a felújítás?*

– Valójában már 2019-ben nekiláttunk a korszerűsítésnek, a konyhánkat kívántuk átalakítani, hatékonyabbá tenni. Ez ugyan a vendégek számára egy nem látható tér, de szakmailag fontosnak tartottuk, hogy az eddigi magas színvonalnál is jobb, professzionálisabb munkakörülményeket teremtsünk. Egy olyan konyhát szerettünk volna, amely jobban igazodik a szálloda változó igényeihez, és akár nagy létszámú rendezvényeket is képes kiszolgálni. Az év végi – karácsonyi, szilveszteri – hajrában már élvezhettük is ennek előnyeit.

– A 2020-as esztendőnk, ahogyan az a szállodaiparban az év elején jellemző, viszonylag visszafogottan, csendesen indult. Márciusban aztán jött a Covid-járvány miatti kényszer üzemszünet. Úgy döntöttünk, ha már úgysem nyithatunk ki, fordítsuk ezt a helyzetet a javunkra, folytassuk a felújítást immáron olyan elemekkel, amelyeket

majd a vendégeink is érzékelnek. A kisebb „ráncfelvarrásból” aztán egy nagyobb szabású terv lett, aminek kivitelezését pályázati forrás is segítette. Közel 59 millió forint támogatást kaptunk a hotel fejlesztésére, ami nagyjából a teljes költség egynegyedét fedezte. Amit a papíron megálmodtunk, azt némi kompromisszummal sikerült is megvalósítanunk.

– *Mi mindent változott, újult meg az épületben?*

– Gyakorlatilag minden. Szerkezetileg nem kellett az épülethez nyúlnunk, de például házon belül a teljes csőrendszert kicseréltük. Persze ez sem látható, de mégis nagy előrelépés.

– Az igazán látványos változást már a belépéskor érzékelik a vendégeink: a recepció, a bár a ház ékkövévé vált, a vörösréz pult akarva-akaratlanul odavonzza a tekintetet. Ez is volt a célunk, hiszen a recepció a „ház agya”, itt fut át minden belső információ, és

itt éri az első személyes benyomás is a látogatót.

– A keleties hangulat belengi az egész épületet. A modern és az autentikus elemek finom összhangját tükrözi mind a szálloda megújult lobbija, mind pedig a hasonló módon újragondolt étterme is. A szobákban az apró díszítő elemek csempészik be ugyanazt az atmoszférát, mint például a falon függő, ázsiai hangulatot árasztó, kézzel készített képek, vagy az ablakokat árnyékoló leporcellók.

– A külső térbe is sikerült tovább vinnünk ezt a tematikát, a két épületrészünket összekötő zöldterületen egy kis japánkertet alakítottunk ki. Az itt elhelyezett növények, a szökőkút, a Buddha szobor mind-mind a varázslatos keletet idézik a maguk visszafogottságával. Sok-sok kis apró impulzus, melyek mind azt sugallják, hogy ennek a háznak van egy keleties irányultsága. Az ázsiai hangulatot természetesen továbbra is koreai konyhánk koronázza meg.

– Az étel- és italválaszték hogyan idomult mindehhez?

– Az étlapunk teljes egészében megújult. Hozzányúlunk az eddig kínált koreai ételeinkhez is, hogy még autentikusabbá tegyük azokat. Ehhez egy hazánkban élő, koreai gasztronómiával foglalkozó szaktekintély segítségét is igénybe vettük.

– Természetesen a magyar és a nemzetközi konyha remekei is megjelennek a kínálatunkban, így akár a hazai, akár a külföldi üzletemberek, szállóvendégek megtalálják az igényüknek megfelelő ízelet, ételeket. A tapasztalat azt mutatja, hogy egyre többen, egyre bátrabban kísérleteznek, szeretik megkóstolni az újdonságokat, különlegességeket. A koreai konyha még ma is az új kategóriába sorolható, a magyar szájnak kuriózumnak számítanak a szokatlan ízek.

– Megújult az italkínálatunk is, egy sokkal szélesebb körű magyar borválasztékot állítottunk össze. Több hazai borvidék kimagasló borait kóstolhatják meg vendégeink. Az égetett szeszesitalok terén is hasonló módon gondolkodtunk, és mindezzel egy olyan italszortimentet vonultatunk fel, amely párját ritkítja térségünkben.

– A szolgáltatások terén is vannak újdonságok?

– A szakmai fejlesztésre is több időnk maradt a pandémia alatt. Bővítettük a masszázsszolgáltatásunkat, bevezettük a polinéz, integrált lomilomi masszázst, melynek fogásait kollégáink szakmai továbbképzés keretében sajátították el. A lomilomi egy hagyományos gyógy mód, egy titkos tudás, mely a polinéziai szigetek őslakóinak filozófiájában gyökerezik. A polinéz masszázs hiteles hawaii-i forrásokból merített alkaros masszázstechnika. Elősegíti a lelki megtisztulást, a bioenergia-áramlás fokozásával serkenti a vérkeringést, miközben oldja a feszültséget és a stresszt.

– Szolgáltatásainkat bővíti új „hullámos” konferenciatermünk is, mely mind látványában, mind komfortjában eltér a hagyományos, ilyen jellegű helyiségektől. Olyan konferenciatermet álmodtunk ide, ahol akár egy ötvenfős csoport is kellemes, szép környezetben tarthatja meg összejövetelét a szokásos székek helyett változatos, kényelmes ülőalkalmatosságokon. Kiváló helye lehet ez akár csapatépítő tréningeknek, vagy épp az esti órákban borkóstolóknak. Az utóbbi rendszeres szervezését mi magunk is tervbe vettük már.

– Új szolgáltatásként a parkolónkban kiépítettünk egy elektromos autótöltőt is, amire egyre több vendégünk tart igényt. Megújult a ház környéke is: a másik oldalon kialakított bejáratunkhoz rámpát építettünk, javítottuk az útburkolatokat, térköveket cseréltünk, egy kis teraszt is kialakítottunk a téli kertnél, ahol speciális vacsoraesteknek, különleges alkalmi rendezvényeknek tudunk otthont adni.

– A külső arculati elemek, feliratok még nincsenek kint, de hamarosan ezek is a helyükre kerülnek.

– Persze ezzel még koránt sincs vége az átalakulásnak, még egy teljes arculati megújulás hátra van, de ez már legyen a közeljövő meglepetése.

CSEH TERÉZ

A szanzonek asszonya

Megragadható boldog pillanatok

Egy polihisztor dáma

A Kópás Gabriella név viszonylag újkeletű Székesfehérváron, de a hölgy mindig tud meglepetést okozni. Fuvolaművészként megnyitókon, rendezvényeken szerepel a hagyományos fellépések mellett. Énekesnőként új műsorában Karádi-Edit Piaf-Marlene Dietrich szanzoneival varázsol el – franciául, németül, magyarul ugyanolyan átéléssel. Közel áll hozzá az irodalom, festészet, építészet. Szervez, tanít – továbbadja tudását. Tán sikerül visszaadni sokoldalú személyiségének csillogását...

– *Volt-e valami családi modell, művészeti háttér, ami inspirálta?*

– Anyukám zongorista, a hangszer hangja végigkísérte a gyerekkoromat, máig hiányolom, ha nem szűrődik ki valahonnan zongoraszó. Kicsi gyerekként sokszor a sügőlyukból hallgattam operaénekes nagynénémet. Adott egy indíttatást a klasszikus zene, mert megtanított egyfajta teljességre, összművészeti látásmódra, amit még korántsem értem el, ám igyekszem ezen az úton járni.

– *Ki a példaképe?*

– **Prof.Dr.Dieter Flury**, a Bécsi Filharmonikusok szólófuvalistája, aki a zenekar és az egyetemi professzori állás mellett matematikus, négy nyelven beszél, négy gyermek édesapja – tehát van mire szerénynek lennie.

Nála láttam azt, hogy annyira fölé került tudásban annak, amit tanít, hogy nincs szüksége „pozícionálni magát”, mindenki ámulva félreáll, amikor megjelenik. **Illényi Katica**, mert nála láttam, hogy lehet egy hangszer „kitanulása” mellett profin énekelni, táncolni, és ki tudja, még mi mindenbe fogott bele azóta, elköteleződve a minőség felé, rengeteg munkával, csodálatra méltóan.

– *Milyen életút vezetett Székesfehérvárig?*

– A fuvola hangszíne először a Hattyúk tava című balettből fogott meg, ahova anyukám vitt el 4 évesen, és máig elbűvöl ez az ezüst csík. Szeretem a lágyságát, hajlékonyságát, ékszerszerű nemes fényét. Egy magasan csicsergő lírai hangszer, ám kevesen tudják: a szakma maga mégis élsport. Rendkívüli módon kihegyezett a virtuozításra, a telje-

sítményre, amihez idegrendszer és tiszta, sőt hűvös fej kell. Miután eljátszottam minden ismert és arra érdemes fuvola művet, úgy éreztem „valami még kitelne” az erőmből. Az éneklés mellett festeni is tanultam, egy ideig a díszítés, mostanában a botanikus festészet foglalkoztat. 20 év után költöztem haza Ausztriából, éltünk Új-Zélandon is, ahol megismertük a honvágy erejét, és egy módon új szemmel nézve, beleszerettünk Magyarországra, Fehérvárra, a nyelvbe, kis hazánkban rejlő lehetőségekbe.

– *Melyik ág mit adott egyéniségéhez, s ezzel hogyan segít másokat?*

– A fuvola a lírai, az éneklés a drámai éneket engedi kiteljesedni. A fellépések „kifele élést” követelnek, a festés a befelé figyelésre tanít. Hogy segíték ezzel? Magam is végig-

Botanikus festés a boldog pillanatokért

A Lánosz-Szekfű Ösztöndíj Székesfehérvár város elismerése

jártam a személyiségfejlődés „ismerd meg önmagad”-útját. A különböző országokban élés rugalmasságra, alkalmazkodásra nevelt, a német nyelv precizitására, rendre, ami jó háttér a kreativitáshoz. Bár sokféle művészettel foglalkozom, mégis legnagyobb kihívás az volt, hogy régi mintákat felülírva működőképesebb, „minőségibb” pályára állítsam az életünket. Szeretném hinni, hogy ez tesz hitellessé, amikor tanítok vagy játszom. A festés a gyerekeket koncentrálni tanítja, esztétikai és stílusérzéklet, finommotorikát fejleszt. Könnyen felismerem a tehetségeket, megértem jellegzetes nehézségeiket, útkereséseiket. Találok egy nyelvet hozzájuk, amivel elnyerem bizalmukat, és amivel fel tudom szabadítani őket, hogy nincs velük semmi baj, csak egy hosszabb, rögzesebb út áll előttük, de az is lehet, hogy a környezetüknek szimplán nincs humora.

– Mi a legnagyobb elismerés egy-egy tárgy-körben? Milyen díjakat kapott?

– Igyekszem nem díjakban és lájkokban mérni az életet, mégis nagy megtiszteltetés volt most Székesfehérvár városától elnyerni a Lánosz-Szekfű Ösztöndíjat.

– Ez számomra az elfogadást jelentette, és szeretném ezt a bizalmat meghálálni. A zenében a legnagyobb elismerésünk, ha az

emberek szemében könny jelenik meg, ha katarzis élményt adunk, ha a közönség a zenénk által közelebb kerül önmagához és a létezéshez, ha úgy tetszik, az örökkévalósághoz. A zene egy másik árnyalata az intimitás: a bizalom, figyelem, szelidség, az empátia, a befelé figyelés hangszíne. A festészetben az a legnagyobb elismerés, ha azt látom, mágnesként nézik a képet, ahogyan én is iszom magamba, ha egy festmény megszólít. A kitüntetésre visszatérve, talán mondhatjuk, hogy a taps is az: azt hiszem, körbelengi az embert, ha éveken át sok-sok tapsot kapott.

– A fuvola, ének, festés, tanítás közül melyik áll legközelebb Önhöz?

– Ha az egyik hosszabb ideig elmaradna, nagyon hiányolnám. Azokat az összefüggéseket élvezem, ami a sokféle tevékenység közt „elektromos kisülésként” bekövetkezik. Ha zenét tanítok, hivatkozom az építészetre, vagy különböző stílusokra, ha rajzot, akkor tán zenei vonalvezetésre utalok, vagy valami nyelvi érdekességre, amit a német másként fejez ki.

– Hogyan éli meg a család, a baráti kör ezt a nyitottságot, állandó pezsgést?

– Aki ismer, nagyon szeret, nagyon ragaszkodik hozzám. Azáltal, hogy több helyen is éltem sajnos elvesztettem értékes emberek közeli valóságát. De mindig életem részei lesznek a közösen megélt idők. A fiam szerencsére ugyanilyen fordulatszámra pörög, csak más területeken: neki a tánc, a színészet, a paródia jutott. Alázattal dolgozunk az adottságainkon: *akinek sok adatott, attól sokat is várnak el* – ez a mottó.

– Hogyan tovább? Ha 3 év múlva találkozánk, milyen változással lenne elégedett?

– Koncerteket illetően **Boross Csilla** énekesnővel készülünk egy fuvola-ének-zongora kamaraestre, a Bartók Rádióban is lesz koncertem, és nagy örömmre harmonikával is próbálok éppen egy francia repertoárt. Óh, három év múlva...már nem lenne járvány... álmodom róla, hogy lenne egy kis „botanikus butikom”, egy elegáns kis helyszín, talán a Belvárosban, egyfajta sziget, ahol koncerteket, beszélgetéseket, előadásokat lehet tartani, ahol tanítani, festeni és inspirálni lehet.

DR. GÖDE ANDREA

Kultikus szórakozóhelyek a Kárpát-hazában I.

Volt egyszer egy Tilos Kávéház

A mai hatvanasok éppen átlépték a második x-et, amikor földcsuszamlás-szerű változások rengették meg a világot: leomlott a berlini fal, megszűnt a vasfüggöny, kinyíltak a határok, felbomlott a Szovjetunió, egyszóval bekövetkezett a rég óhajtott rendszerváltozás Kelet-Európában. Az akkori húsz évesek kapkodták a fejüket: tegnap Marx és Lenin, ma Rolling Stones és avantgarde. Tegnap zsíroskenyér és bambi, ma hamburger és cola. Tegnap tudományos szocializmus, ma egzisztencializmus. Melyik a helyes út? Hogyan tovább – törték fejüket a fiatalok és ifjúsági vezetők. Kellett hát egy hely, ahol összedughatták a fejüket, megtárgyalhatták a világ nagy dolgait, találkozhattak a szellemi és zenei élet kiválóságaival, és persze jó muzsikák mellett ismerkedhettek, kortyolhatták a finom söröket. Kárpát-medence szerte megnyitottak olyan helyek, ahol ezt meg lehetett tenni. Sorozatunkban ezeket keressük fel, felidézve történetüket. Elsőként Csíxeredába (György Attila szóképzése), a Tilos Kávéházba látogatunk el, ahol magam is megfordultam néhányszor filmes barátaimmal, és kollégáimmal.

Veér Károly

Egy hűvös októberi délutánon a csíkszeredai Petőfi utca 7. szám felé igyekszem. Jelenleg gyógyszerár működik itt, de nem ide készültem. Hanem gondolatban az 1993 és 2009 közötti időszak meghatározó helyszínére nyitok be: a messze földön híres Tilos kávéházba. Miután rendelek egy teát, felmegyek a csigalépcsőn a galériára a fiatalokhoz, vagy leülök a földszinten levő egyik törzsasztalhoz, hogy világmegeváltó beszélgetésbe kezdjünk az asztaltársasággal. Netán nosztalgiazunk.

„A Tilos kávéház a senkiföldjén feküdt. Ott lebegett két világ határán, ég és föld között...” – így kezdődik György Attila József Attila-díjas író A Tilos kávéház legszebb meséi című tárcasorozata. „Vendégei úgyszintén nem voltak egészen evilági teremtmények: kissé divatjamúlt, ám annál heroikusabb népek jártak bele; vagy egészen új, egészen friss létezők, akikre más vidékeken még nevet sem találtak a halandók.” Mert a Tilos kávéház valóban különleges hely volt, és éppen azok az emberek tették azzá, akik odajártak. És bizony

megfordultak itt jónéhányan az évek során. Mind ismerős – aki nem volt az, az lett. Kiállítások, író-olvasó találkozók, koncertek, színházi produkciók, performanszok, nagy beszélgetések és még nagyobb kacagások, kiindulópont és megérkezés.

Ez volt a Tilos, hol szerelmek lobbantak fel és hunytak ki, életre szóló barátságok kötöttek. Sokakat fűz sok emlék ide. Az épületet, melyben működött, 1885-ben építtette dr. Fejér Antal ügyvéd, országgyűlési képviselő, a Csíki Lapok egykori szerkesztője, a Csíki Takarékpénztár legelső titkára, később királyi tanácsos és a pápai Szent Gergely-rend lovagja – olvashatjuk Daczó Katalin Visszajátszás című kötetében.

Történetünk kezdetén, az 1990-es évek elején itt találjuk Bányász László Hídőfő nevű könyvesboltját. „Úgy indult az egész, hogy szemléletváltást akartunk, elsősorban a becsonatosodott, beszűkült dolgokat akartuk egy kicsit felbontani, levetkőzni” – elevenítette fel Bányász László, a Tilos kávéház egyik legelső tulajdonosa.

Mint kiderült, Burus Endrével közösen ta-

lálták ki egy szilveszteri buli másnapján, hogy nyitnak egy kávéházat. „Endre és a testvére dolgoztak kint Budapesten a Tilos az Á nevű valamikori, akkor még szintén újdonság kocsmában. Adva volt nekem a könyves-újságos boltom, ahol már próbálkoztam másfajta dogokkal is, hogy legyen valami élet benne. Ott, azon a szilveszterhajnalon megfogalmaztuk, hogy kellene egy ilyen kávéházat csinálni. Ezt követte sok-sok beszélgetés. Nagyjából kitaláltuk, hogy mi legyen, de nem volt elég pénzünk hozzá. Így kerültek be a társtulajdonosok, végül öten indítottuk – mi ketten, Csutak István, Trombitás László és Endre egyik barátja –, öt tőkével, illetve aztán bekerült a későbbi ügyvezető, Szigeti László. Egyáltalán nem ezzel a céllal indítottuk, de reméltük, hogy anyagilag is megéri majd. Későbbi kiderült, hogy nem, de ez nem is fontos.”

Az ötlettől a megvalósításig mintegy két év telt el, ugyanis be kellett szerezni az engedélyeket a működtetéshez, a Máthé Klára Krisztina által tervezett belső térátalakításokat elvégezni. A Tilos kávéházat 1993 májusában nyitották meg.

„Nehezen indult be. Olyan botorka idők voltak, mindent körülményes volt megszerezni. A meg-

nyitó előtti nap taxival hozta el Burus Enikő Aradról a Magyarországon vásárolt kávépreszszót. A megnyitó nagy izgalmakkal és kellemetlen cirkusszal telt, ugyanis hátul, az udvarban szolgálati lakások voltak a kisebbiségeknek. Ez az ő felségterületük volt, és nagyon féltették a belső udvarteret, és alkalmanként, amikor nem csak teát ivott a legnagyobb hangú, felelős helyi vajda, akkor nagyon csúnya cirkuszosok voltak már az építkezés alatt. Szóval nem indult jól a viszony” – emlékezett vissza Bányász László.

A volt tulajdonos elmondta, nem volt kereskedelmi, kocsmárosi tapasztalatuk, nem volt marketingpolitikájuk. „Egy dolog volt, és azt nagyon komolyan vettük, hogy megpróbáltunk mindezen fajta formabontás mellett minőséget nyújtani. Hogy ne egy sima kávézó vagy kocsmá legyen, hanem csatoljunk mellé egy kulturális kínálatot. Kitaláltuk azt, hogy legyen egy tanácsadó testület. Itt nagy segítségünk volt Bartha József vizuális művész – ő készítette a Tilos feliratot is –, rengeteg ismerősét elhozta, és megbíztunk az ízlésében. Nem akartunk mi világraszóló, hatalmas nagy kiállításokat rendezni, mert ez egy kocsmá volt, de a színvonalhoz ragaszkodtunk. Rengeteg időt, munkát jelentett, pénzbe is került, vitte a bevételt, de fontos volt, hogy jól érezzék magukat az emberek. Ilyen alap-

elvek voltak például, hogy politika semmilyen szinten, és maximálisan tolerancia.”

Azt is feleleveníti, hogy ők szervezték meg az első utcabált Csíkszeredában, amelyre a Budapest Ragtime Band jött el fellépni, és egy platós teherautó volt a színpad. A Tilos születésnapokat is rendszeresen megtartották májusban, az első a Lazarus-házban, a második a Hirsch házban, később tartottak szülinapi bulit a Szeredai-strandon és Zsögödben is.

„Nem igaz, hogy nem volt közöttünk torzsalkodás, különböző életfilozófiájú emberek voltunk, de a Tilos miatt mindent félre tudtunk tenni, és minden kérdésben dűlőre jutottunk, megegyeztünk.” A Tilos vonzásköre Tankó Farkas Endre éveken keresztül látogatta a kávéházat, sőt, tizedik osztályos volt, amikor különböző eseményeket kezdett ott fotózni. „Nekem a fotózás ott kezdődött. Ha mentem valahová stoppal, akkor előbb bementem a Tilosba, majd ugyanoda érkeztem. Ez egy kiinduló- és érkezési pont volt. Egy alkalommal Magyarországról jöttem haza, egy fiatal pár vett fel, akik Udvarhelyre tartottak egy esküvőre. Utközben sokat beszélgettünk a Tilosról, és azt mondták, elhoznak Csíkba, hogy nézzék meg ők is ezt a

kávéházat. El is hoztak, beültek, és ott ragadtak, nem értek el a lagziba” – mesélte kacagva egyik élményét.

A Tilosnak volt egy vonzásköre – véli Bíró József, a kávéház egy másik törzsvendége. „Akkoriban pezsgett az élet a városban. Olyan emberek vezették a Tilost, akik szerveztek, mozgattak. Sokan megfordultak itt, sok híres ember is, ki hivatalosan, ki inkognitóban.” Ő maga is több mindent szervezett, egy alkalommal Jánosi Antallal közösen arra próbálták felhívni a figyelmet, hogy mennyire poros a város. „Az akció keretében maszkokat osztottunk szét, olyant, amilyent ma is használunk. Anti pedig készített kartonból egy nagy porszívót” – mutatta az ekkor készült fotókat.

Teltek az évek, időközben a tulajdonosok közül néhányan eladták a részüket, Bencze Tibor 1998 őszén lett társtulajdonos. Már egy ideje tervezgeti, hogy szervezzen egy tilosos találkozót – mondja, amikor leülünk beszélgetni. „Egyebet már úgysem nagyon lehet, csak sztorizni és feleleveníteni, hogy mi volt, s hogy volt. Mert nem lehet már újracsinálni. Ha valaki azt mondaná, hogy csinál egy Tilos hangulatú valamit, nem lehetne, mert 2021-ben már nem az a hangulat van,

mint 2000-ben. A körülöttünk lévő világ úgy megváltozott, hogy azt a hangulatot nem lehetne visszahozni.”

Elmondta, a kilencvenes években nagyon pörgött az élet, '97-ben nyitotta meg Kalibáskón az éttermüket, vezette a Corvina Könyvesházat, szervezte Tusványost, és közben el-ellátogatott a Tilosba is, volt, hogy ott tartották a Corvina könyvbemutatóit. „Pesti kiadókat hoztunk le. Nem hogy mobiltelefon nem volt, de a telefonban sem volt mindenkinek nemzetközi vonal, külön kellett kötetni. Csutak mindig ott ült az első asztalnál, a kirakatnál, hatalmas telefonszámlákat „gyártott”, ő szervezte a programokat, tény az, hogy sok érdekes figura volt akkoriban a Tilosban. Olyan korszakomban voltam, hogy „ide nekem az oroszánt is”, és amikor adódott egy lehetőség, akkor bevásároltam magam oda.”

Mint mesélte, a Petőfi utca felújítását, miután két évig fel volt túrva, ekkor fejezték be, és '98 december 1-jén volt az ünnepi megnyitó. „'99-ben alig történt valami, aztán 2000-ben robbant ez a dolog, hogy a város mindennemű információs forgataga ide került a Petőfi utcába. Addig rajtunk és az Alzo-n kívül más vendéglátó nem volt.

Ugyanakkor azzal is egybeesett ez az időszak, hogy 2000-ben a hokicsapat megnyerte a bajnokságot, és ez is egy fontos pont volt a Tilos életében. A Tilos teraszán összeverődött a nép, Bukarestből SMS-ben küldözgették az eredményeket, aztán elindult a tömeg, és nagy felvonulás volt. Három napig nem tudtunk bezárni.”

„Költőversenyek, kiállítások, koncertek, a Tilos szülinapokra pólót nyomtattak, amelyeket Para István karikaturista tervezett, könyvet is adtak ki, jöttek-mentek a művészek és mindenféle foglalkozású emberek, és hoztak egyfajta nagyvárosi feelinget is, közéleti beszélgetések voltak, sok újságíró járt ide, ennek köszönhetően, ha valami történt, általában publicitást is kapott” – sorolja. De volt a Tilos törzsközönségének kártyázós korszaka, és olyan is, amikor mindenki kindertojás-figurát gyűjtött. Vagy éppen az irodáját itt üttötte fel, mint például a Role zenekar. Sokan betértek ide.

„Ez a vállalkozás nem hozott pénzt. Abban az időszakban egy státusz volt. Kicsit restellem is magam, hogy annyira adtam erre a dologra, de az, hogy tulajdonos voltál a Tilosban, egy fél polgármesteri titulussal felért. Ez volt az az időszak, amikor bementem reggel, betettem a kedvenc számomat, az Eaglestől a Hotel California-t, volt saját bögrém, leültem és megittam a kávémat épp azzal, aki ott volt. Ezek fix dolgok voltak, rituálék, amelyek hihetetlen töltöttséget tudtak adni, vagy le tudtak nyugtatni,

elégedettséget okoztak. Aztán ennek óhatatlanul vége kellett legyen. Egyrészt úgy, hogy több vendéglátóegység nyílt, kezdett oszlan a közönség. Viszonylag szűk, kicsi hely volt, nem nagyon tudtunk bővíteni, felújítani, változott a világ is körülöttünk, belefáradtam.”

A Tilos a pult mögül Szőke Erzsébet, vagy ahogyan sokan ismerik, Zsóka 1995-től mintegy öt éven át dolgozott pincérnőként a Tilosban. „A barátnőmön keresztül, Ferencz Ildikó által kerültem be, elég fiatal voltam. Teca és Ildikó volt ott a legelejétől. Kezdetben csak be-dolgoztam, aztán öt év lett belőle. Szerettem ott dolgozni, fiatalok is voltunk, nem is éreztük a fáradtságot. Két nap egész nap dolgoztunk, és két nap szabad volt.”

Hangsúlyozza, több volt, mint egy munkahely, jellegzetes tilosos, családi hangulata volt a helynek. „Ki volt alakulva, hogy ki mit iszik, ki mikor jön. Tudtam, hogy ki hogyan kéri a kávéját. Volt, amikor jó sok munka volt, szaladtunk a poharakért, az mindig probléma volt, hogy nincs elég pohár ilyenkor. Még egyenruhánk is volt, hosszú, kötött, szürke ruha, amelyet a rendezvényeken vettünk fel” – emlékszik vissza.

Zsóka itt ismerkedett meg a későbbi férjével, szerelem lett belőle, házasság, család. „Ki hitte volna? Szerettem ott dolgozni, de ahogy teltek az évek, valami másnak a szele érződött. Kaptam egy másik munkahelyet, ami teljesen más világ volt. De jó emlékeket vittem innen magammal. Mindenki mindenkit ismert, ha valaki bejött, megállt a pultnál, elmesélte a napját. Sok idő eltelt azóta, sok minden változott, az emberek is. De az akkor jó világ volt.”

A törzsvendégeknek lehetett saját kávécsészéjük, söröskorsójuk, és ülhetek a földszinten levő asztaloknál. A diákok, a „galériás nemzedék”, vagy a „teások” az emeleten foglalhattak helyet. Gyakran előfordult, hogy egy tea mellett hatan-nyolcan ültek órákon keresztül. „Volt, hogy haragudtunk rájuk, hogy csak cigiznek és nem fogyasztanak. Ha szoltunk, akkor vettek egy teát. Bencze Tibi mondta, hogy ki kell szolgálni az asztaloknál a vendégeket. Mondtam, én soha nem fogok felmenni az emeletre egy teáért. Ő azt válaszolta, soha ne mond, hogy soha. S milyen igaza volt” – meséli nevetve Zsóka.

Ki kellett érdemelni, hogy valaki az alsó asztalokhoz leüljön diákként. Ez íratlan szabály volt a Tilosban, de soha nem volt konfliktus belőle. Megvolt, hogy ki ülhet a pódiumon, az első asztalnál, mindenkinek megvolt a törzsasztala.

Le kellett nőni a Tilos alsó asztalaihoz – fogalmaz mosolyogva György Attila, amikor tilosos időket idézni találkoznak. Életérzés

volt „Hogy mikor voltam először a Tilosban, nem tudom, de mindenképp már a legelejétől jártam oda, jól ismertem az alapítókat is. Egyszer egy délelőtt bementem, az első asztalnál ült Bencze Tibi, a tulajoknak a kirakatnál levő volt a törzsasztaluk, és odaültem. Kértem egy kávé, de hitelbe, mert nem volt pénzem. A Tilosban mindig volt hitel, nem szerették és nem szerettük mi sem, de a törzsvendégeknek mindig volt. Később rá is fúztunk erre. Szóval, beszélgettünk, és Tibi egyszer csak azt kérdezte, hogy: nem veszed meg a Tilost? Mondtam, most kértem hitelbe egy kávé. Na, de addig-addig, hogy megegyeztünk, és rá egy-két órára a volt sógorommal, Costival meg is vettük. Kezet fogtunk, Tibi felállt, kifizette a kávéját és kísért az ajtón. Costival néztünk egymásra, hogy van egy kávéházunk. Reggel úgy keltem fel, hogy megiszok egy kávé hitelbe a Tilosban, s két óra múlva tulajdonosa voltam.”

Úgy véli, noha nem volt egy csilivili hely, mégis vonzerővel bírt a Tilos, és egyértelműen a társaság volt ez a vonzerő. Mindenképp több volt, mint egy egyszerű kocsmavagy kávéház, életérzés volt. Ha valakit meg akartál találni, az előbb-utóbb felbukkant ott. Volt is egy mondás: bármilyen problémád van, ülj be a Tilosba egy fél órára, és meg fog oldódni – mutat rá György Attila.

Aztán eljött a 2009-es év, az épület tulajdonost cserélt, akinek más tervei voltak ott. De még két hónapig működhetett a Tilos. „Ha már meg kellett lépni azt, hogy bezárjuk, ez így elfogadható volt. Még két hónapig napra pontosan működtettük. Már bontották fent az emeletet, az utolsó két-három nap arról szólt, hogy a megmaradt piakészletet meg kellett inni. Kitettem az ablakba egy A4-es papírlapot, hogy köszönjük, vége! Mi se hittük el.” Hozzáteszi, volt olyan, miután eladták, hogy reggel elindult, és azon vette észre magát, hogy ott van a közben a kávéház helyében megnyitott gyógyszertár előtt.

Később, A Tilos kávéház legszebb meséiben így írt a helyről: „A Tilos Kávéház élénk művészeti élete megtúrta a kulturális rendezvényeket: tárlatok, könyvbemutatók és színesi estek, koncertek és közéleti beszélgetések zajlottak le hetente, a sajtó és a kisváros érdeklődése mellett. A vendégek sztoikus nyugalommal viselték a sors ezen hiábavaló csapásait, hiszen tudták, hogy csupán ezek az öncélú, senkinek sem használó és hiú rendezvények minősítik a kávéházat azzá, ami. A Tilos Kávéház alibi volt, otthon és kaszinó, gerillák főhadiszállása, és kicsit az elveszett hazát pótolta.”

WWW.LIGET.RO

(PÉTER BEÁTA CIKKE ALAPJÁN)

Adamecz László a könyvbemutatón a cikk szerzőjével

Változások útjain jár Adamecz László

Kiút a reménytelenségből

Ezen sorok írója 35 éve, A Közművelődés Házában ismerkedett meg Adamecz Lászlóval, aki bábáskodott a mozgáskorlátozottak Humanitás Klubjának létrehozásánál. A pikkelysömör súlyos tünetcsoportjával megátkozott fiatalember sokkal rosszabb állapotban volt, alig bírt menni, ujjai nem mozogtak. Laci mára életvidám, pozitív szemléletű, öröm látni. Őszi könyvbemutatóján egy reneszánsz emberrel találkozhattak a tatabányai könyvtárban, aki óriási akaraterővel, saját hajánál fogva rángatta ki magát a gödörből.

Adamecz László 15 évig bányász volt, boldog házasságban élt, három gyermeket neveltek, amikor megtámadta a súlyos betegség. A válságos évekről így vallott a könyvbemutatón:

– A betegségem következtében nem tudtam kiérdekelni a párom szeretetét, megbecsülését. El kell képzelni egy 34 éves, valamikor lelkes palit aki csoszog, és óriási, majdnem undorító foltokkal rendelkezik. Azt mondtam, nekem ahhoz nincs jogom, hogy az ő életében követeléseim legyen vágyaim teljesítésében. De ezután egy új otthont tudtam magamnak teremteni, új párra leltem, és az volt az első gondolat, hogy meggyógyítom magamat. Ez bennem maradt a mai napig.

– Drága Icukánk - klubunk vezetőségi tagja - a bőrosztályon vezető főnövér volt, és beszéltünk erről a problémáról. Mesélte, hogy tud több olyan betegről, aki ezt az állapotot nem tudta feldolgozni, és végzett önmagával. Azt mondtam, ezt nem engedhetem, így jött az írás ötlete, hogy saját utamat, módszeremet megosszam a sorstársakkal, és mindenkiel.

– Egészségi állapotom javulása nem a magam sikere, nekem az a siker, ha valaki azt mondja, hogy jól megvagyok. Nagyon fon-

tos, hogy tanácsokat, bátorítást adjunk egymásnak.

Laci életminősége gyógyszeres kezelés nélkül, öt hónap alatt látványosan javult. Módszerérét is megosztotta a könyvbemutatón. A „Változások útjai” című kötetben bemutatja kálváriáját, torna- és életmód tanácsokkal segíti a rászorulókat, és versei a lelkeket építik.

– Egyszerű a módszerem: másképp kell táplálkozni, az életünk ritmusát beállítani. Hiszem, hogy ez egy jól járható út, leírtam a könyvben. Úgy érzem, követhető. Sőt még arra is kész vagyok, hogy bárkinek menet közben tanácsot és tapasztalatokat adjak át. Nem könnyű egy ilyen nagy változásra felkészülni, de érdemes. Ábrákban megtalálják a könyvben azt a reggeli mozgássort is - nyújtás -, ami az izmok és az ízületek kilazítását szolgálja.

– A felismerés a fontos, ez pedig a betegség fájdalmának el nem fogadása. Az a fő szempont, hogy meg kell ragadni azokat a lehetőségeket, amelyek vonzanak ahhoz, hogy el is jussunk a célunkhoz. Az emberek, számtalan esetben azt mondják, hogy „nincs időnk tornázni”. Erre én nagyon tömören és sértő szándék nélkül azt mondom, figyeld,

eljön az idő, amikor majd hanyatt fekszel, és sokáig nézed a mennyezetet, mert akkor már nem lesz elég erőd mozogni! Én csak szenzációs, pozitív élményeim tudom továbbadni, szerencsére sokan visszajeleznek, érdeklődnek. A leírt tornákhoz még öt mozgássort is kidolgoztam pluszban.

Adamecz László több könyvet kiadott, lelkes közösség-szervező, füttyművész, és nem utolsósorban számos elismerés büszke birtokosa. Életműdíjas, a Magyar Nemzeti Író Szövetség tagja, a Köztársasági Elnök arany érdemérmét kapta a „sorstársak kulturális, sport és egyéb tevékenységek szolgálatáért”, és legutóbb első helyezést ért el a MUOSZ országos pályázatán.

– Nem szoktam dicsekedni, csak az örömet osztom meg másokkal. A lényeg, hogy mit tudok üzeni, mit tudok segíteni? Az igazi élmény az, hogy például egy kedves, Tatabányáról elszármazott hölgy levelezik velem, és verset kért tőlem a covid osztályra. Minden biztatásnak nagyon örülnek a betegek. Ez egy üzenet tőlem ismeretlenül is, ugyanis a mások öröme az én igazi sikerem.

VEÉR KÁROLY
FOTÓ: RAÁB ZOLTÁN

Egy újabb – immáron 21. századi - megnyert csata Komáromban

Felavatták a megújult Csillag Erődöt

Az Aradi Vértanúk Napján, Nemzeti Gyásznaponként avatták a megújult Csillag Erődöt Komáromban, mely mostantól újra a komáromiak őrhelyévé, kulturális bástyájává vált. Amellett, hogy otthont ad a Szépművészeti Múzeum európai szinten is párhát ritkító Szobormásolati Gyűjteményének, oktatási, ismeretterjesztési feladatokat is ellát majd, sőt udvara szabadtéri programok egész sorának helyszínéül szolgálhat. A megnyitón Áder János köztársasági elnök és felesége, Herczegh Anita, Baán László, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója, a Liget Budapest Projekt miniszteri biztosa, Czunyiné dr. Bertalan Judit országgyűlési képviselő és Molnár Attila, Komárom város polgármestere is tiszteletét tette.

Az erődavatást Áder János az 1848-49-es hősökre való emlékezéssel indította:

„1848-as hőst kísérték utolsó útjára egy fővárosi sírkertben, 1892 májusában. Az egykori honvéd tábornokot Pesten temették, de sírját lelkes tisztelői annak a városnak a földjével borították be, ahol legnagyobb csatáit vívta. Komáromi föld hullott a koporsóra, abból emelkedett sírhant Klapka György fölé. Nem akármilyen föld a komáromi, mely Klapka legendás várvédő koporsóját betakarta. A szabadságharc 11 csatája közül hármat is ezen a földön vívtak. Komárom és környékének talaja karddal kereszthet, vérről megszentelt föld. Ezen a tájon érte Damjanich-ot súlyos lábtörés, mely haláláig ágyhoz kötötte. Itt törte be Görgei Artúr fejét egy sraper, életveszélyes sérülést okozva. Öldöklő küzdelemben itt szorította ki sáncaiból a császári és királyi csapatokat Knezić Károly. A várat Török Ignác mérnöki tudásával erősítették oly szakszerűen, hogy a téli hadjárat idején is magyar kézen maradt.

Nem csoda, hogy megfordult itt majd mindenki a későbbi aradi mártírok közül. Harcolt Komáromért az aradi börtönben

meghalt Lenkey János, és az október végén ugyanott kivégzett Kazinczy Lajos. A tizenhármas közül a már említettek mellett Poellenberg Ernő, Leiningen-Westerburg Károly, Nagysándor József, Dessewffy Arisztid, Lahner György, Kiss Ernő és Aulich Lajos is gyűjtötte itt a későbbi vádpontokat. Az erődöt maga Kossuth gondolta jónak Guyon Richárd hűségére bízni. Híres komáromi őrhely volt, birtoklása és védelme egyszerre stratégiai és lélektani fontosságú. A komáromi várat Klapka még Világos után is hetekig sikeresen védte.”

Áder János ünnepi köszöntőjében rámutatott: „Amikor az 1848-49-es hőökről beszélünk, látnunk kell - az önfeláldozás a mai ember számára már alig átélhető magasztossága mögött -, ott a törekény ember a maga személyes gyötrelmeivel, súlyos döntéseivel, a hazához való következetes ragaszkodásával. Nekünk az életáldozásra, önfeláldozásra már nem kényszerülő nemzedéknek ezt meg kell tanulnunk tőlük, hogy újra és újra, hétköznapon és ünnepen egyaránt észrevegyük: nagy érték a szabadság. 48-49 hősei az életüket is kockára tették érte.”

Az államfő ezt követően a 29 évesen lett vezérőrnagy, Klapka György emlékirataiból idézett: „Élnek az eszmék, melyekre elszántsággal síkra szálltam, mint tetterős ifjú.”

„Élnek az eszmék, az eszmék tovább élnek az értékek megbecsülésében, örökségünk megőrzésében, ahogy most a Csillag Erőd megújulásában is.” – utalt a hős vezérőrnagy szavaira a köztársasági elnök. „Ez az erőd ma újra őrtorony és bástya. Mostantól a Szépművészeti Múzeum Európában is párhát ritkító másolatgyűjteményének őrhelye.” – mondta, majd Görgei szavaival folytatta: „A megnyert csaták adják a legjobb feleletet.” „A Csillag Erőd műemléki megújítása és kibővítése egy ilyen megnyert 21. századi csata. Győzelem a romok, a feledés, a pusztulás felett. Köszönet mindazoknak, akik megnyerték Komáromnak ezt a csatát, és földjéhez, várához, vitézeihez méltót alkottak.” – zárta ünnepi beszédét Áder János.

„A felújított, bővített Csillagerőd, valamint a tereiben látható kiállítás jelentős mérföldkő

RADNÓTI MIKLÓS ELŐTT TISZTELEGTEK

Szentkirályszabadja - Ötvenhét éves hagyomány már a Radnóti-menet, melynek során a helyi és környéki iskolások Veszprémből Szentkirályszabadjára sétálnak, így emlékezve a tragikus halált halt költőóriásra, Radnóti Miklósrá.

FELAVATTÁK CZIBOR ZOLTÁN SZOBRÁT

Komárom - A Czibor Zoltán Városi Sporttelep előtt felavatták az Aranycsapat legendás tagjának egész-

alakos szobrát, **Csák Attila** alkotását. Az eseményt a Czibor-emlékvén keretében rendezték.

ÚJRA NYITOTT AZ ÖREG HALÁSZ FOGADÓ.

Tát - Az 1930-óta működő épület a korhű külső megtartása mellett teljes belső felújításon esett át. Megmaradt a régi hangulat, viszont a vendégek

kényelmét a lehető legmodernebb berendezések szolgálik.

a Szépművészeti Múzeum történetében és a magyarországi kulturális életben is. A múzeum teljes, háromszáz darabos gipszmásolati gyűjteményének rehabilitálása, helyreállítása nemcsak magyarországi vonatkozásban jelentős, hanem közép-európai viszonylatban is példa nélküli" – mondta Baán László.

Hatmilliárd forintos beruházással, több mint három év munkájával egy új, több mint 7000 négyzetméteres

kulturális központ jött létre Komárom szívében. Az interaktív múzeumban a gipszmásolatoknak köszönhetően az európai szobrászat legkiemelkedőbb alkotásait csodálhatjuk meg az antikvitás korától a reneszánszig. A megújult Csillag Erőd az egész országból várja az iskolai csoportokat, családokat, és szerte a világból a turistákat.

CSEH TERÉZ

WATHAY FERENC VÁRKAPITÁNYRA EMLÉKEZTEK

Székesfehérvár - Negyszázötvenhárom éve született Wathay Ferenc egykori vicekapitány, akinek nevéhez kötődik Székesfehérvár 1601-es visszafoglalása a törököktől. A Wathay Ferenc Bajtársi Egyesület 2011 óta évről évre megemlékezik névadójáról, a végvári vitézről, aki 1602-ben alkaptánya is volt Székesfehérvárnak.

Százegy éves lenne a legendás zenész

Kossela Béla, az „Aranytrombitás”

Mindig vidám, jó kedélyű embernek ismertem meg Kossela Béla bácsit, akinek neve egybeforrt a tatabányai könnyűzene II. világháború utáni történetével. Csodás trombitajátékára ma is emlékszem. Nagy beszélgetéseinkből kerekedett ki ez az interjú, melyet 1997. márciusában vetettem papírra, és a Cserteg István szerkesztette Komárom-Esztergom megyei rock-legendák című könyvben jelent meg. Béla bácsi azóta már 2007-től az égi zenekarban muzsikál, de azt hiszem, nem árt felidézni pályafutását, jó tanácsait a fiatal zenészek számára, az idősebbek pedig kedvükre nosztalgizálhatnak a régi muzsikuskok és szórakozóhelyek megidézésén.

– *Hogyan kezdődött?*

– Tatán a gimnáziumban a latin tanárom felfigyelt az énekhangomra és „beszervezett” az iskola kórusába. Még az Ave Maria-t is énekeltem. Mindig izgattak a fúvós hangszerek, így aztán bekéredzkedtem a gimnázium fúvószenekarába. Itt ért az első nagy csalódás, egy-trombitát kaptam kézbe, ami köztudottan kísérőhangszer. Az én álmom a szájkürt volt, vagyis az a trombita, ami melódiát játszik. A zenekarvezető látva érdeklődésemet aztán „feltette a fúvókát a számra”, amit 1995-ig el sem igen vettem onnét. Miután végeztem Tatán, sikerrel felvételiztem a Zeneművészeti Főiskolára. Ott Ernőházy Neuer Vilmos volt a trombita tanárom. Neki köszönhetem, hogy a katonaságot nem nyúlként vagy tüzerként kellett letöltenem, hanem a Folyamőr Katonazenekarnál szolgálhattam le a három évet. Itt napi hat órát kellett fújni, ami, ha kiszámolod, legalább nyolc év tanulásnak, intenzív gyakorlásnak felel meg.

– *Hadifogságba estél, de itt is jól jött a trombita.*

– De milyen jól! Amerikai fogságba estem, és ott találkoztam először az akkori menő szórakoztatózenészek kottáival. Mi a fogságban Glen Millert és Benny Goodmant játszottunk a jenik szórakoztatására a Kék Duna nevű együttesel. Ez a munka, meg ezek az alko-

tók segítettek abban, hogy a fogságból hazatérve az akkor legkorszerűbb muzsikákat tudtam játszani a barátaimmal.

– *25 évesen Ausztriából hoztál feleséget magadnak. El tudtad tartani a családot?*

– Sikerült álláshoz jutnom Budapesten, a Fővárosi Nagycirkuszban. Jó pénzt jelentett ez akkor, de Pesten nem sikerült lakást kapnom. A feleségem Tatabányán lakott a szüleivel, én hét közben, illetve az előadási napokon egy szaxofonistával aludtam volna egy falatnyi szobában. Az asszony nem akarta, hogy ingázzak. Kijelentette: Vagy hazajössz, vagy csomagolok, és megyek vissza Ausztriába. Mit lehetett tenni? Felmondtam az állást, és hazaköltöztem.

– *A szórakoztatóipar mellett a Bányász Szimfonikus Zenekarban is muzsikáltál.*

– Bizony, évekig fújtam a trombitát itt is. Sikerült lakáshoz is jutnom, jöttek a gyerekek. Aztán 1974-ben nagy bizalmat kaptam a művelődési osztály vezetőjétől, Harsányinétől. Megalakíthattuk Magyar Józsi bácsival közösen az Ifjúsági Fúvószenekart. 1976-ban volt az első fellépésünk a KPVD SZ Művelődési Házban. Nagyon sok tehetséges fiatal gyerekkel volt dolgom az itt eltöltött évek alatt. Aztán úgy döntöttem, vége. Ha a csúcsot eléri valaki, nem kell kivárni, hogy lelökik, mert az élet kegyetlen. Így hát kiszálltam az

egészből. Szegény Magyar Józsi halála után két igen tehetséges fiatalember kapott lehetőséget a munka folytatására. Nagy örömmel és élvezettel hallgatom őket, minőségi munkát végeznek ma is.

– *Milyen szórakozóhelyek voltak hazaérkezésed után Tatabányán?*

– Bekerültem az éjszakai életbe, több helyen játszottam. Az első a tiszti kaszinó volt, a mai Cifra Palota közepsőn. Itt Moczik Ernő hegedűs barátom vezetésével működött a Symphony együttes. Az épület adott otthont a MADISZ-székháznak, és hát a fiatalok akkor is szerettek szórakozni, táncolni. Minden szombaton és vasárnap játszottunk a nagyteremben 4-500 fiatal előtt. A hadifogságból hozott kották jelentették a repertoár alapját. A gond csak az volt, hogy ezek 18-24 tagú zenekarra voltak hangszerelve, mi meg általában 8-an, 10-en játszottunk. Kiszedtük a lényegét, a zongorista vagy a harmonikás meg akkordozott.

– *Kik játszottak a Symphony együttesben?*

– Mint mondtam, Moczik Ernő hegedült. Én trombitáltam, Droppa János barátom volt a pozanista, egy ragyogó, aki sajnos már nincs közöttünk, Bognár László játszott Esz-alt szaxofonon. Szintén elhunyt Jancsák József, ő bőgőzött. A többiek, úgy tudom, még élnek: Barsvári Károly B-tenor szaxofonon,

Tóth Lajos Esz-altok szaxofonon játszott, és volt egy Kulyka nevű harmonikásunk. Ketten még nagy karriert is csináltak: Dobos István B-tenor szaxofonos Pestre került, az Országos Tervhivatal osztályvezetője lett. Moldoványos László barátunk pedig Debrecenben lett zenegazgató.

– *Az akkori politikai vezetés fülét nem sértették a „kapitalista” dallamok?*

– Nem a fenét! Szóltak a pártbizottságról, miért amerikai zenét játszunk? Aztán megbékeltek velünk, mert elmagyaráztuk, hogy nem csak ezeket, hanem a legfutóbb magyar slágereket is bemutatjuk. Nem esett csorba a világnézet nevelésén...1948-49-ig játszottunk a Casinóban. Akkor aztán az épület kezelési jogát átvette a megyei pártbizottság, nekünk pedig le kellett költöznünk az új Pártházba. Itt csatlakozott hozzánk egy másik trombitás, Juhos István is. Volt Felsőgallán, a jelenlegi Építők boltja utcájában egy kocsmá, a Sebald-felé vendéglő, itt is játszottam az ötvenes évek elején, kellett a pénz a két gyerekre. Kommersz szórakoztató zenét adtunk szombat-vasárnap. Kedves társaság volt, de kevésbé képzett, mint a Symphony együttes. Horváth Rudi bácsinak, a karmesternek olyan szaglása volt, mint a vadászkutyának. A dobogóról megérezte, melyik vendéghez kell odamenni, kinek van suskája. Gumil Lajos volt a szaxofonista. Albert János harmonikázott, Seeler Muki bácsi dobolt, én pedig trombitáltam. Egy estéért 30-40 forintot kaptunk, de Rudi bácsi szimata segítségével akár egy százast is mellé tudtunk muzsikálni esténként. Jó pénz volt az akkoriban.

– *Az ötvenes évek közepén új helyre költöztetek.*

– 1955-től '62-ig a Zsdánovban játszottunk, új felállásban. Moczik Ernő helyett Széles László lett a zenekarvezető. Nyolcan voltunk. A régi Symphonisok mellé új embernek jött Bicskai Mihály dobos, sajnos már ő sem él. 1962-ben elkerültünk a 10-es Körzetbe, itt a Mező Imre Ifjúsági Ház zenekara voltunk, ké-

sőbb ABC tánczenekar néven. Egészen az 1966-os műtétemig ezzel a csapattal zenéltem csütörtökön, szombaton és vasárnap. Rajtam kívül Kardos Sándor, Kuczman Gyula, a fiam, ifjabb Kossela Béla gitáros, Járóka István bőgős, Murányi Ferenc zongorista (a későbbi iskolagazgató), Kerekes László és Tóth Ottó szaxofonos játszott az ABC-ben.

– *Ez a zenekar országos hírnevet szerzett.*

– Először a salgótarjáni, majd 1965 nyarán a szombathelyi fesztiválra hívtak bennünket: ez volt a későbbi táncdalfesztiválok elődje. A szombathelyi Sportpalota nézőterén, mind a négy napon több ezer ember tapsolt a fellépőknek. A műsorvezető a későbbi tv-elnök, Megyeri Karcsi volt. Szerepeltek az akkori nagyok is: a Benkó Dixieland, a Matróz együttes, a Bobka zenekar, vagy Harangozó Teri, akivel nagyon jóba letünk, évekig lejárt énekelni hozzánk, a 10-es körzetbe. Szabályosan becsináltunk az izgalomtól. Akkor aztán kitaláltuk, hogy lámpaláz ellen fellépés előtt leöntünk egy kis jóféle házi pálinkát. Búzlóttunk is tőle rendesen, a zsűri elnök csak így szólított bennünket: „Jöjjen a pálinkás zenekar!” A versenyen egy kötelezőt kellett játszani, ez volt az Angyalok bevonulása. A szabadon választottban a Jerikót csináltuk meg, és szerénytelenség nélkül állítottam, hatalmas sikert arattunk. Én lettem a fesztivál legjobb trombitása. Évekkel később megjelent egy könyv a Benkó zenekarról, ami-ben azt állítják, hogy az ő trombitásuk lett a legjobb, pedig nem így van. Még ezt a kis sikert is sajnálják az ismeretlen vidékiektől?

– *Milyen helyek voltak még a hatvanas években Tatabányán?*

– Megpróbálom felsorolni. Az Állami Áruház mellett volt a zenés Munkáskaszinó, de azt lebontották. A Vigadóban Keindl Imre bácsiék játszottak felváltva Failékkal, Sebestyén Gusztiekkal és Szelőczei Jancsiékkal. Akkoriban egy helyen egy zenekar 3-4 hónapnál tovább nem marad-

SZAMIZDAT-GYŰJTEMÉNY

Veszprém - A Laczkó Dezső Múzeum a Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa Program támogatásával új projektet indított „Szamizdat – Erjedés a felszín alatt” címmel. A projekt célja a rendszerváltás történetét és korszakát bemutató kiállítás

anyagának gyűjtése és feldolgozása, ezzel az ország egyik legfontosabb ilyen jellegű irategyüttese jön létre. A szamizdat olyan illegális kiadvány, amelyet a kommunista rendszerekben azért írtak, nyomtattak és terjesztettek titokban, mert a rezsim cenzúrája betiltotta volna a közölt tartalmak terjesztését.

UTCA AZ UTCÁBAN

Székesfehérvár - Két hónapon át bolyonghatunk **Bence Máté** óriás természetfotói közt reggeltől – a kilágításnak köszönhetően – éjfélig. A Fő utcán

megépített kiállítótér egy belső, bejárható utcát alkotott. Bence Máté, a „láthatatlan madárfotós” a világon az egyetlen, aki az év ifjú természetfotósa és az év természetfotósa címmel is büszkélkedhet, minden ranglista élén áll!

PARKAVATÓ

Dunaújváros - Hivatalosan is közterület őrzi a Vasmű legendás vezérigazgatójának Borovszky Ambrosnak a nevét. A parkavató ünnepségen a város vezetése mellett rokonok, barátok, ismerősök emlékeztek a Dunai Vasmű nagyhírű vezérigazgatójára.

hatott. A Halászkertben Szelőczei Józsi és Orosz Oszkár szerepelt. Felsőgallán a Kerék Csárdában is lehetett táncolni, ide néha én is beszálltam. Horváth Ernő hegedült, szegény Baranyai Misi zongorázott és Schreck János harmonikált. Altiszti kaszinó is működött az Erőmű alatt. Felsőn a Fekete Gyémánt bárjában Keindl Imre zongorázott, és Kuczman Gyula dobolt. Újvárosban a Gála cukrászda helyén állt az Újvárosi Presszó. Később a Halászkertben Dobó Emil tanár úr játszott (ő Nyugatra távozott) Sági Robival, akinek a fia szintén dobos volt, és a közelmúltban hunyt el. Ki nem hagyjam Újvárosban a Jubileum éttermet, itt Sági Robi játszott Bugony Misivel.

– *Rengeteg hely közül lehetett választani.*

– Nagy élet volt akkoriban. Mindenhol telt ház előtt játszottunk. Ment a bányának, volt pénze az embereknek szórakozni. 1966-ban megműtöttek, két évig nem tudtam muzsikálni. Mire újra trombitát vettem a számhoz, be kellett látni, az idő eljárt az én korosztályom felett. Más zenékre táncoltak a fiatalok, jött az elektromos gitár meg a beat-korszak, nekünk csak a bál meg a vendéglátózás maradt. Összeálltunk néhányan, alkalmi munkákat vállaltunk 1995-ig, amíg végleg abbahagytam. A Kossela zenekarban többen megfordultak: Sági Imre és Kuczman Gyula doboltak. A szaxofonistáim Jager Endre és Varga Józsi, a harmonikások Környei Viktor

és Papp István voltak. A zongoristák közül sokáig Baranyai Michellle dolgoztam, de néha velem zenélt Fail Jóska, akivel mindig öröm volt az együttműködés. 1970-ben gerinccel múltöttek, két évig feküdtem, de utána még vállaltam bálakat, esküvőket. 1995-ben aztán úgy döntöttem, vége. Jöjjenek a fiatalok. Az igényt mindig a közönség határozza meg, semmit sem lehet rájuk erőltetni. Én még mindig a dallamos zenéhez vonzódom, mint Gershwin vagy Benny Goodman. Meghallgatom a gitárzenéket is, csak szép legyen. Tisztelem a tudást. Manapság a technika sokat segít, de hiába a Shure mikrofon, ha az illető nem tud énekelni. Pláne vokálban! Ott a legkisebb disszonancia is zavaró. Mindenki maradjon a hangszerénél, azt fejleszse. Napi 4-5 óra gyakorlás nélkül nem megy. Ezt tanácsolom a fiataloknak. Még ma is felkeresnek tanácsot kérni.

– *Úgy tudom, nem csak trombitáltál, hanem zenét is írtál.*

– Több, mint 50 saját dalom van. Bizonyára jók lehetnek, hiszen többen is lopnak tőlem. Az ötvenes évek

közepén feljátszottam néhányat a Magyar Rádióban. Azt mondták: Ezek nagyszerű slágerek lesznek, hol élt maga eddig, ember? Bágya András volt az ottani szimfonikus zenekar karmestere, és egyszer csak hallom a saját dalaimat az ő neve alatt a rádióban. Sírva mentem haza. Azt tanácsolom a maiaknak, kapcsolatok nélkül ne is próbálkozzanak Pesten. Ott nem lehet betörni! Hiába vagy a legjobb Tatabányán, országosan ez soha nem fog kiderülni. A tűzhöz közelebb állók jobban melegednek...

VEÉR KÁROLY

KOSSELA BÉLA (1920-2007 –TATABÁNYA)

Középiskola: Tata, Gróf Eszterházy Piarista Gimnázium (jelenleg Eötvös).

Katonaidejét a Folyamőr Katonazenekarnál töltötte, mint trombitás. A II. világháborúban amerikai hadifogságba esése után a Kék Duna nevű fúvószenekarban játszott. 1946-ban tért haza Tatabányára, immár családos emberként - a Fővárosi Nagycirkusz zenekarában akart elhelyezkedni muzsikusként.

Családi okokból, a lehetetlen munkabeosztás miatt városunkban lett jeles zenész: a Symphony zenekarban, a 10-es körzet együttesben, az ABC tánczenekarban, a Zsdánov együttesben, a Tatabányai Bányász Szimfonikus Zenekarban és az Úttörő, majd az Ifjúsági Fúvószenekarban játszott. Pályafutása 1995 szilveszterén zárult.

ANDREA

FODRÁSZAT

Tatabánya, Győri út 10. fsz. 1. (OBI-val szemben)

Az ideális partner mi vagyunk!

Időpontegyeztetés:

34/310-554, 30/336-7841

S
C
H
Ä
F
F
E
R

S
Z
O
D
A

**20 éves tapasztalattal
vevőink szolgálatában!**

Termékeink és szolgáltatásaink: szódavíz (szikvíz), tisztított, ionizált és lúgos víz gyártása, forgalmazása, kiszállítása, 25 literes kór ballonok töltése és kiszállítása, vízadagoló gépek eladása, bérbeadása Tatabánya és környéke területén.

2800 Tatabánya, Táncsics u. 74.
Mobil: +36 (20) 333-0190
Web: www.schafferszoda.hu

XVII. Bakony Virágai szólótáncverseny

Időpont:

2021. november 6. 10:00

Helyszín:
Thury - Vár

**IDŐPONT
VÁLTOZÁS**

Zenét:
Dulai Zoltán
és barátai

A versenyzők számára ebéd
és meglepetés koncert!

Jelentkezési határidő:

2021. október 16.

Információ:

cseregyonte@gmail.com

XVII. „Bakony virágai” -
néptánc, generációk tükrében”
Top-7.1.1-16-H-ESZA-2019-01162

A változás jogát fenntartjuk!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZAG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

II. PÁROS DUNAI CSÓNAKOS PERGETŐ VERSENY 2021

NESZMÉLY, HAJÓSKANZEN

2021. november 14-én (Vasárnap) 8:00 - 13:00

- Gyülekezés: 7⁰⁰ - 7¹⁵-ig Vizen vagy parton
- Sorsolás: 7³⁰ -től (Indulási sorrend)
- Indulás 8⁰⁰ -től párosával 5 percenként

A VERSENY VÉNDÉGE:

BOKOR KÁROLY

NEMESZ aolmóna
pergető horgász szakíró

Nevezési díj: 10.000.- Ft / pár

Díjazás: Kupa + oklevél

A verseny végén ebéd a versenyen résztvevőknek!

A versenyre párosával lehet nevezni, sem nembeli sem körbeli korlátozás nincst

További információ: Osvald Zsolt | +36 70 251 8868 | iroda@kemhiesz.hu

A hand is cracking an egg into a cup of Gyermeelyi pasta. The egg yolk is falling into the cup, and the egg white is being poured over the pasta. The background is a bright yellow gradient.

KEDVENC TÉSZTÁJÁNAK TITKA:
**A KIVÁLÓ MINŐSÉGŰ
GYERMELYI HOZZÁVALÓK!**

Minden jó, ha Gyermeelyi!